

GMINA
STARE BABICE

STRATEGIA ROZWOJU GMINY STARE BABICE

NA LATA 2025-2035

STARE BABICE, 2025

Opracowanie:

Spis treści

Wstęp	4
1. Wprowadzenie	6
1.1 Uwarunkowania prawne	6
1.2 Metodyka opracowania strategii	8
1.3 Komplementarność	11
1.3.1 Obszary Strategicznej Interwencji	14
1.3.2 Spójność z dokumentami z zakresu prawa wodnego	17
1.4 Charakterystyka Gminy Stare Babice	21
1.5 Wnioski z diagnozy gminy	23
1.6 Analiza SWOT	30
2. Część strategiczna	32
2.1 Założenia rozwojowe	32
2.2 Wizja i misja rozwoju gminy w perspektywie 2035 roku	34
2.3 Cele strategiczne i kierunki działań podejmowanych dla ich osiągnięcia	36
2.5 Lokalne obszary strategicznej interwencji	48
2.6 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy	52
2.6.1. Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych	53
2.6.2. Główne korytarze i elementy sieci transportowych	56
2.6.3. Główne elementy infrastruktury społecznej	57
2.6.4. Główne elementy infrastruktury technicznej	58
2.6.5. System powiązań przyrodniczych	59
2.7 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej	63
2.8 Oczekiwane rezultaty planowanych działań	70
3. System wdrażania strategii	76
3.1 Realizacja, monitoring, ewaluacja i aktualizacja strategii	76
3.2 Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	81
3.3 Finansowanie strategii	83
Spis tabel i grafik	87
Załącznik nr 1. Tabela monitoringowa	88

Wstęp

Gmina Stare Babice, jako gmina wiejska zlokalizowana w bezpośrednim sąsiedztwie Warszawy i pozostająca w zasięgu jej silnego oddziaływania, mierzy się obecnie z wieloma wyzwaniami rozwojowymi, które wymagają opracowania i wdrożenia kompleksowego planu strategicznego obejmującego dłuższą perspektywę. Jej atrakcyjne położenie w Warszawskim Obszarze Funkcjonalnym oraz wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe decydują bowiem o rosnącym zainteresowaniu tym obszarem jako miejscem zamieszkania, inwestycji i wypoczynku. Jednocześnie intensywny napływ nowych mieszkańców oraz dynamiczne procesy suburbanizacyjne stawiają przed samorządem lokalnym szereg wyzwań związanych z koniecznością rozwoju infrastruktury, usług publicznych, gospodarki i przestrzeni w sposób zrównoważony. Potrzeba kompleksowej i długofalowej odpowiedzi na te wyzwania stanowi główną przesłankę opracowania nowej *Strategii Rozwoju Gminy Stare Babice na lata 2025–2035*.

Strategia rozwoju gminy jest kluczowym narzędziem planowania, które określa długoterminową wizję rozwoju oraz konkretne cele i działania niezbędne do jej realizacji. Jest dokumentem o charakterze operacyjnym i strategicznym, wspierającym racjonalne podejmowanie decyzji przez władze samorządowe i służy jako punkt odniesienia dla mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i wszystkich interesariuszy życia publicznego. Pełni zatem funkcję swoistej instrukcji działań dla lokalnej społeczności, określając priorytety rozwojowe, zasady gospodarowania przestrzenią i politykę inwestycyjną. Pozwala jednocześnie efektywnie korzystać z dostępnych zasobów i szans zewnętrznych, m.in. funduszy unijnych i regionalnych.

Strategia Rozwoju Gminy Stare Babice na lata 2025-2035 składa się z trzech głównych części. Pierwsza część koncentruje się na kontekście prawnym oraz powiązaniach z dokumentami strategicznymi na poziomie regionalnym i krajowym, w tym ze *Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze*. Strategia Gminy Stare Babice została bowiem opracowana w taki sposób, aby była zgodna i spójna z politykami rozwoju wyższego szczebla, co znacząco zwiększa efektywność realizacji zaplanowanych celów. Część ta zawiera również opis zastosowanej metodologii oraz syntetyczne wnioski diagnozy jej sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzenno-środowiskowej. Druga część ma charakter strategiczny – przedstawiono w niej misję, wizję oraz cele strategiczne gminy, a także określono główne kierunki działań rozwojowych. W tym rozdziale uwzględniono również model struktury funkcjonalno-przestrzennej, który wizualizuje zamierzenia związane z rozwojem przestrzennym gminy. Dodatkowo, część ta zawiera rekomendacje dotyczące polityki przestrzennej, stanowiące fundament dla dalszego kształtowania zagospodarowania przestrzennego. Trzecia część

dokumentu dotyczy natomiast procesu wdrażania strategii – określa zasady realizacji, monitorowania, ewaluacji oraz źródeł finansowania planowanych działań.

Proces tworzenia strategii miał charakter partycypacyjny i interdyscyplinarny – dokument powstał przy aktywnym udziale przedstawicieli Urzędu Gminy Stare Babice, lokalnych liderów i mieszkańców, a także ekspertów zewnętrznych. Wykorzystano zarówno badania ilościowe (ankiety, dane statystyczne), jak i jakościowe (warsztaty, spotkania konsultacyjne), co umożliwiło trafne zdiagnozowanie potrzeb i potencjałów rozwojowych gminy. W efekcie tych prac przyjęto cztery cele strategiczne, odpowiadające czterem sferom rozwoju – społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej. Ich realizacja ma służyć osiągnięciu nadrzędnego celu określonego w misji rozwoju Gminy Stare Babice: „Gwarantowanie wysokiej jakości życia w gminie poprzez realizację zrównoważonej, odpowiedzialnej polityki przestrzennej, społecznej i gospodarczej, uwzględniającej zmiany demograficzne i klimatyczne.”

1. Wprowadzenie

1.1 Uwarunkowania prawne

Podstawę do opracowania *Strategia Rozwoju Gminy Stare Babice na lata 2025-2035* stanowi Uchwała nr IX/71/2024 Rady Gminy Stare Babice z dnia 26 września 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia projektu Strategii Rozwoju Gminy Stare Babice na lata 2025-2035 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji.

Kształt i strukturę niniejszego dokumentu definiuje przede wszystkim Ustawa z dnia marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.). Według zapisów wskazanej ustawy, strategia rozwoju gminy zawiera wnioski z diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz zawiera:

- *cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym i klimatyczno-środowiskowym;*
- *kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych;*
- *oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym oraz wskaźniki ich osiągnięcia;*
- *model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, rozumiany jako docelowy układ elementów składowych przestrzeni, w tym:*
 - *strukturę sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych,*
 - *system powiązań przyrodniczych,*
 - *główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych,*
 - *główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej;*
- *ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie:*
 - *zasad ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu,*
 - *zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,*
 - *kierunków zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenia szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej,*
 - *zasad lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.),*
 - *zasad lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego,*

- *kierunków rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej,*
- *zasad lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW,*
- *zasad lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,*
- *zasad kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej,*
- *zasad kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji;*
- *obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566 z późn. zm.) wraz z zakresem planowanych działań;*
- *obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań;*
- *system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych;*
- *ramy finansowe i źródła finansowania¹.*

Z uwagi na fakt, że strategia powinna być dokumentem silnie uspołecznionym, przepisy prawne wymagają przeprowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami gminy, sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi oraz z Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w Warszawie. Ponadto projekt strategii konsultowany jest z Zarządem Województwa Mazowieckiego, który wydaje opinię dotyczącą sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie. Wymogi te wynikają z art. 6 ust. 3 Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r. poz. 198 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 46 ust. 1 Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.), przy opracowaniu strategii rozwoju wymagane jest przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Niniejsza strategia zawiera wszystkie obligatoryjne elementy wskazane w stosownych ustawach. Ponadto została przygotowana zgodnie z najlepszymi praktykami i wskazówkami, które zostały zawarte w dokumencie pn. *Poradnik Praktyczny. Strategia Rozwoju Gminy* opracowanym na zlecenie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej.

¹ Art. 10e pkt 3 Ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.).

1.2 Metodyka opracowania strategii

W procesie opracowywania *Strategii Rozwoju Gminy Stare Babice na lata 2025–2035* zastosowano szeroki zakres metod badawczych oraz narzędzi analitycznych, które umożliwiły kompleksowe i rzetelne rozpoznanie potrzeb, potencjałów oraz wyzwań stojących przed gminą. Poniżej zaprezentowano kolejne etapy przygotowania niniejszego dokumentu.

Analiza desk research

Analiza typu desk research, czyli analiza danych wtórnych, polegała na przeanalizowaniu ogólnodostępnych danych statystycznych i informacji znajdujących się w innych dokumentach diagnostycznych i strategicznych gminy, gmin ościennych, województwa mazowieckiego i Metropolii Warszawskiej, raportach oraz statystykach udostępnianych przez m.in. Główny Urząd Statystyczny, Portal Geostatystyczny i Powiatowy Urząd Pracy. Zebrane dane zostały wyselekcjonowane pod kątem przydatności do diagnozy – stanowiły podstawę do wypracowania wniosków na temat badanego obszaru. Dane statystyczne obejmują głównie lata 2019-2023 i zostały zilustrowane za pomocą wykresów (tzw. dashboardów), a niektóre informacje zawarte zostały na schematycznych mapach gminy. Tam, gdzie było to możliwe, wskaźniki zostały porównane do wartości dla powiatu i województwa, metropolii warszawskiej, a także innych gmin o podobnym profilu.

Analiza porównawcza

Gminę Stare Babice i wybrane gminy wiejskie o dużym stopniu zagęszczenia ludności znajdujące się w Warszawskim Obszarze Funkcjonalnym porównano pod kątem wybranych wskaźników, które były dostępne na Portalu Geostatystycznym. Porównano wskaźniki za 2015 r. i 2023 r. obejmujące demografię, finanse, gospodarkę i zasoby mieszkaniowe oraz porównano je do wskaźników dla całego Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego i województwa mazowieckiego. Taka analiza pozwoliła na określenie atrakcyjności inwestycyjnej gminy na tle podobnych gmin podwarszawskich.

Badania ankietowe

Badaniem objęto mieszkańców Gminy Stare Babice. Zostało ono zrealizowane metodami CAWI (Computer Assisted Web Interview - ankieta w formie on-line) i PAPI (Paper And Pencil Interview - tradycyjna ankieta papierowa dystrybuowana zgodnie z potrzebami). Zakres badania obejmował kwestie społeczne, gospodarcze oraz przestrzenne i środowiskowe. Pozwoliło to na poznanie opinii lokalnej społeczności dotyczących funkcjonowania gminy, jej stanu, problemów i wyzwań identyfikowanych przez mieszkańców. Z uwagi na brak wpływu na dobór respondentów badanie nie miało charakteru reprezentatywnego, jednakże pozwoliło na wskazanie ogólnych tendencji, zmian i pożądanych kierunków rozwoju gminy. Badanie odbyło się w lutym i marcu 2025 r., a udział w nim wzięło 835 osób.

Badania jakościowe

Badania przyjęły formę warsztatów, które zostały przeprowadzone wśród przedstawicieli Urzędu Gminy Stare Babice i jego jednostek pomocniczych, interesariuszy, wśród których znaleźli się między

innymi członkowie Rady Gminy Stare Babice, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz lokalni przedsiębiorcy. W warsztatach przeprowadzonych 9 kwietnia 2025 r. wzięło udział łącznie 58 osób. Warsztaty zostały poprowadzone przez ekspertów Delta Partner sp. z o.o., a punktem wyjścia było przeprowadzone wcześniej badanie ankietowe. Uzyskane informacje pozwoliły na rozbudowę części diagnostycznej i stanowiły istotny wkład w tworzenie strategii.

Analiza SWOT

Analiza SWOT jest narzędziem strategicznym umożliwiającym ocenę wewnętrznych zasobów i ograniczeń gminy (mocnych i słabych stron) oraz identyfikację zewnętrznych czynników sprzyjających lub utrudniających jej rozwój (szans i zagrożeń). Wyniki tej analizy stanowiły podstawę do określenia celów strategicznych oraz kierunków działań zawartych w niniejszym dokumencie.

Opracowanie misji i wizji

Misja nakreśla ogólny kierunek działań władz gminy, cel nadrzędny i jest uzasadnieniem przyjęcia określonych celów strategicznych. Wizja stanowi natomiast opis pożądanego stanu gminy w perspektywie długookresowej.

Sformułowanie celów i kierunków działań

Strategiczne cele oraz zaplanowane kierunki działań zostały wyznaczone na podstawie szczegółowej diagnozy sytuacji Gminy Stare Babice, która uwzględniała zarówno badania ilościowe i jakościowe, jak i analizę SWOT. Ich konstrukcja stanowi odpowiedź na zidentyfikowane bariery rozwojowe oraz kluczowe potrzeby lokalnej społeczności, a jednocześnie umożliwia pełniejsze wykorzystanie istniejących potencjałów i przewag konkurencyjnych gminy. Cele te pozostają w ścisłej korelacji z misją i wizją rozwoju, opracowanymi na wcześniejszym etapie prac nad strategią.

Opracowanie modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej to ilustracja i graficzne przedstawienie założeń zawartych w dokumencie. Przedstawia główne elementy strategii i planowane zmiany, a jego opracowanie w formie graficznej sprawia, że jest bardziej przystępny w odbiorze.

Opracowanie części wdrożeniowej

Część wdrożeniowa strategii skupia się na narzędziach i procedurach niezbędnych do efektywnej realizacji przyjętych celów. Kluczowe mechanizmy to monitoring, ewaluacja oraz okresowa aktualizacja dokumentu, które umożliwiają systematyczne śledzenie postępów oraz elastyczne reagowanie na zmieniające się uwarunkowania społeczno-gospodarcze. W tej części strategii wskazano również podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych działań, precyzując ich role oraz zasady współpracy. Uzupełnieniem są wytyczne dotyczące tworzenia dokumentów wykonawczych oraz przegląd potencjalnych źródeł finansowania, które mogą zostać wykorzystane do wdrażania założeń strategicznych.

Przeprowadzenie procedury środowiskowej, opiniowanie i konsultacje społeczne

Stanowi ostatni etap prac nad strategią. Projekt strategii jest opiniowany przez m.in.: zarząd województwa, sąsiednie gminy, czy lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych. Opiniowanie ma na celu zapewnienie spójności strategii z innymi dokumentami strategicznymi oraz uwzględnienie interesów różnych grup. Zapisy strategii podlegają także weryfikacji przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie, którzy oceniają czy zaproponowane w dokumencie przedsięwzięcia uwzględniają kwestie związane ze środowiskiem w wystarczającym stopniu i czy konieczne jest opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko. Dokument poddawany jest także obowiązkowym konsultacjom społecznym, w trakcie których mieszkańcy gminy mają możliwość zgłaszania uwag i wniosków do projektu strategii.

1.3 Komplementarność

Strategia Rozwoju Gminy Stare Babice na lata 2025–2035 została przygotowana z uwzględnieniem nadrzędnych dokumentów strategicznych obowiązujących na szczeblu krajowym, regionalnym oraz lokalnym. Jej cele i kierunki działań zostały sformułowane w taki sposób, aby były spójne z priorytetami wyznaczanymi w szerszym kontekście terytorialnym, co pozwala na lepszą koordynację działań rozwojowych oraz ułatwia pozyskiwanie środków zewnętrznych. Dzięki zachowaniu komplementarności, dokument ten pełni funkcję wspierającą wobec działań zapisanych w strategicznych programach i planach, co przekłada się na zwiększenie spójności rozwoju przestrzenno-społeczno-gospodarczego w regionie. Niniejsza strategia nawiązuje do założeń zawartych w strategiach i planach takich jak m.in.:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.),
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategia na rzecz Osób z Niepełnosprawnościami 2021–2030,
- Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze,
- Strategia rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku²,
- Strategia Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych dla metropolii warszawskiej 2021-2027+,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego,
- Audyt krajobrazowy województwa mazowieckiego,
- Plan zrównoważonej mobilności miejskiej dla metropolii warszawskiej 2030+,
- Wojewódzki Plan Transformacji dla Województwa Mazowieckiego na lata 2022-2026,
- Strategia Rozwoju Powiatu Warszawskiego Zachodniego na lata 2016 – 2025,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stare Babice, które obowiązuje do 30 czerwca 2026 r., później zostanie zastąpione Planem Ogólnym.

Kluczowym punktem odniesienia przy opracowywaniu strategii rozwoju gminy jest strategia rozwoju województwa – w przypadku Gminy Stare Babice jest to *Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze*, przyjęta uchwałą nr 72/22 Sejmiku Województwa Mazowieckiego. Dokument ten określa najważniejsze wyzwania stojące przed regionem oraz cele rozwojowe, które mają zostać zrealizowane zarówno przez samorząd województwa, jak i inne zaangażowane podmioty. Strategia województwa mazowieckiego zawiera kompleksowe podejście do rozwoju Mazowsza, uwzględniając zarówno działania ogólne, jak i inicjatywy kierowane do wybranych obszarów strategicznej interwencji (tzw. OSI). Przedstawia także model struktury

² Na dzień opracowania niniejszego dokumentu (czerwiec 2025 r.) trwają konsultacje Strategii rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku.

funkcjonalno-przestrzennej regionu, który stanowi podstawę dla planowania przestrzennego i gospodarczego w podległych jednostkach samorządu terytorialnego. Nadrzędny cel strategii brzmi: *Zapewnienie wysokiej jakości życia poprzez trwałą i zrównoważony przestrzennie rozwój województwa, służący wzrostowi znaczenia regionu w Europie i na świecie, przy poszanowaniu zasobów środowiska.* Poniżej wskazano pięć głównych celów strategicznych i przypisane do nich kierunki działań.

Tabela 1 Cele i kierunki rozwoju zawarte w strategii rozwoju województwa

Obszar	Cel szczegółowy	Kierunki rozwoju
GOSPODARKA	Konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze	1. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości 2. Rozwój zintegrowanego systemu sprzyjającego generowaniu i absorpcji innowacji 3. Cyfryzacja gospodarki 4. Rozwój konkurencyjnej gospodarki 5. Rozwój miast jako centrów aktywności gospodarczej 6. Aktywizacja gospodarcza obszarów wiejskich
DOSTĘPNOŚĆ	Dostępne i mobilne Mazowsze	7. Zwiększenie dostępności transportowej i spójności przestrzennej regionu oraz udziału środków transportu przyjaznych dla środowiska, mieszkańców i przestrzeni 8. Rozwój uporządkowanej sieci osadniczej, sprzyjającej wykorzystaniu transportu zbiorowego i ruchowi niezmotoryzowanemu 9. Udrożnienie systemu tranzytowego i ograniczenie ruchu tranzytowego na pozostałych trasach
ŚRODOWISKO I ENERGETYKA	Zielone, niskoemisyjne Mazowsze	10. Zapewnienie trwałego i zrównoważonego rozwoju oraz zachowanie wysokich walorów środowiska 11. Proekologiczna transformacja energetyki 12. Przeciwdziałanie zagrożeniom naturalnym i adaptacja do zmian klimatu 13. Poprawa jakości środowiska 14. Podnoszenie efektywności energetycznej
SPOŁECZEŃSTWO	Mazowsze zintegrowane społecznie	15. Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego 16. Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz zmniejszenie różnic w dostępie do świadczeń zdrowotnych i opiekuńczych 17. Aktywizacja społeczno-gospodarcza mieszkańców 18. Rozwój priorytetowych dla województwa dziedzin nauki 19. Włączenie i integracja społeczna
KULTURA I DZIEDZICTWO	Mazowsze bogate kulturowo	20. Ochrona i wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego 21. Wykorzystanie walorów środowiska przyrodniczego, potencjału kulturowego i turystycznego dla rozwoju gospodarczego i promocji województwa 22. Upowszechnianie kultury i twórczości 23. Kreowanie miast i wsi jako centrów aktywności kulturalnej i turystycznej

Źródło: Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze.

Poniżej przedstawiono spójność *Strategii Rozwoju Gminy Stare Babice na lata 2025–2035* ze strategią rozwoju województwa mazowieckiego.

Tabela 2 Komplementarność strategii rozwoju gminy ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze		Strategia Rozwoju Gminy Stare Babice na lata 2025-2035
Cel 1	Konkurencyjne i innowacyjne Mazowsze	Cel 2. Wzmacnianie lokalnej gospodarki Gminy Stare Babice poprzez rozwój przedsiębiorczości, wspieranie innowacji oraz tworzenie przyjaznych warunków dla biznesu i turystyki
Cel 2	Dostępne i mobilne Mazowsze	Cel 3. Kształtowanie przyjaznej i nowoczesnej przestrzeni Gminy Stare Babice poprzez zintegrowane planowanie, wzmacnianie powiązań transportowych i zachowanie walorów krajobrazowych
Cel 3	Zielone, niskoemisyjne Mazowsze	Cel 4. Tworzenie zdrowego i bezpiecznego środowiska życia w Gminie Stare Babice poprzez adaptację do zmian klimatu i ochronę walorów przyrodniczo-krajobrazowych
Cel 4	Mazowsze zintegrowane społecznie	Cel 1. Gwarantowanie wysokiej jakości życia w Gminie Stare Babice poprzez rozwijanie oferty gminnej oraz wspieranie jej kapitału ludzkiego i społecznego
Cel 5	Mazowsze bogate kulturowo	

Źródło: opracowanie własne.

Strategia Rozwoju Gminy Stare Babice na lata 2025-2035 pozostaje zgodna ze strategią rozwoju ponadlokalnego, czyli *Strategią rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku*, nad którą trwają prace. W czerwcu 2025 r. opublikowano projekt dokumentu poddawany konsultacjom społecznym³. W poniższej tabeli zaprezentowano powiązania i zgodność między zapisami strategii gminy a celami strategii rozwoju ponadlokalnego.

Tabela 3 Komplementarność strategii rozwoju gminy z opracowywaną strategią rozwoju ponadlokalnej

Strategia rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku		Strategia Rozwoju Gminy Stare Babice na lata 2025-2035
Cel 1. Efektywne partnerstwo	Kierunki działań: - Aktywny kapitał społeczny - Intensywna współpraca samorządowa - Rozwinięta świadomość i tożsamość metropolitalna - Skoordynowany system usług społecznych	Cel 1. Gwarantowanie wysokiej jakości życia w Gminie Stare Babice poprzez rozwijanie oferty gminnej oraz wspieranie jej kapitału ludzkiego i społecznego
Cel 2. Wygodna przestrzeń	Kierunki działań: - Przyjazne miejsca - Swoboda i bezpieczeństwo podróży	Cel 3. Kształtowanie przyjaznej i nowoczesnej przestrzeni Gminy Stare Babice poprzez zintegrowane planowanie, wzmacnianie powiązań transportowych i zachowanie walorów krajobrazowych
Cel 3. Elastyczna odporność	Kierunki działań:	Cel 4. Tworzenie zdrowego i bezpiecznego środowiska życia w Gminie Stare Babice poprzez

³ Załącznik nr 1 do uchwały nr 10/2025 Zarządu Stowarzyszenia „Metropolia Warszawa” z 6 czerwca 2025 roku

Strategia rozwoju metropolii warszawskiej do 2040 roku		Strategia Rozwoju Gminy Stare Babice na lata 2025-2035
	• Adaptacja i mitygacja zmiany klimatu • Bezpieczeństwo metropolitalne • Elastyczny system migracyjny • Wysoka jakość środowiska • Zrównoważony system żywnościowy	adaptację do zmian klimatu i ochronę walorów przyrodniczo-krajobrazowych
Cel 4. Konkurencyjna otwartość	Kierunki działań: • Atrakcyjność zamieszkania • Kompetencje przyszłości • Metropolitalna oferta turystyczna • Miejsce dla biznesu	Cel 2. Wzmacnianie lokalnej gospodarki Gminy Stare Babice poprzez rozwój przedsiębiorczości, wspieranie innowacji oraz tworzenie przyjaznych warunków dla biznesu i turystyki

Źródło: <https://um.warszawa.pl/waw/metropolia-warszawska/cele-rozwoju-i-kierunki-dzialan>.

1.3.1 Obszary Strategicznej Interwencji

Według Ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006 r. (Dz. U. z 2025 r. poz. 198 z późn. zm.) obszary objęte strategiczną interwencją to: *określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, lub rozwiązania regulacyjne.*

W *Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+*. *Innowacyjne Mazowsze* wyróżniono OSI na poziomie krajowym takie jak: obszary zagrożone trwałą marginalizacją i miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze. Ponadto wspomniana strategia definiuje dwa typy OSI:

a) problemowe – podregiony NUTS 3:

- w regionie Mazowieckim regionalnym: ciechanowski, ostrołęcki, płocki, radomski, siedlecki, żyrardowski,
- w regionie Warszawskim stołecznym⁴: warszawski zachodni, warszawski wschodni i miasto Warszawa,

b) bieguny wzrostu – miejskie obszary funkcjonalne:

- miejski obszar funkcjonalny Warszawy (region Warszawski stołeczny) jako istniejący biegun wzrostu,

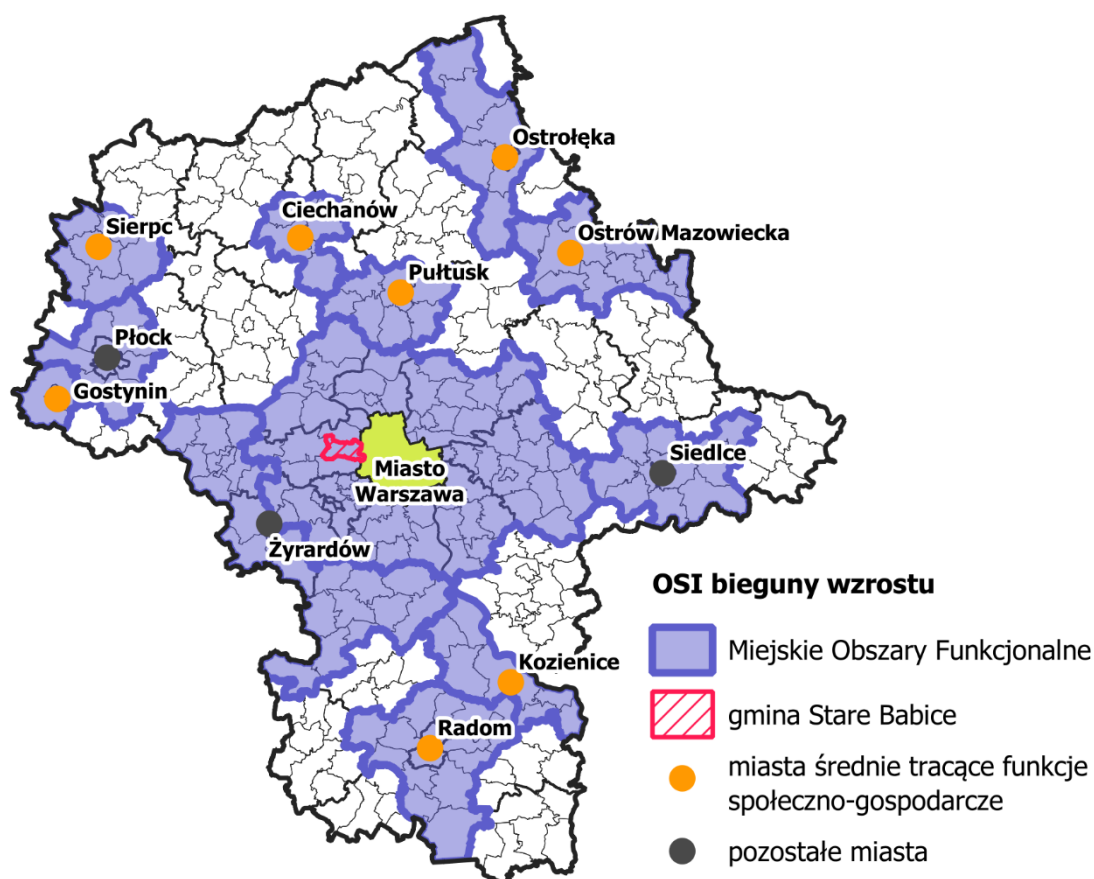
⁴ Region warszawski stołeczny obejmuje Warszawę wraz z dziewięcioma powiatami: legionowskim, mińskim, nowodworskim, otwockim, wołomińskim, grodziskim, piaseczyńskim, pruszkowskim i warszawskim zachodnim.

- miejskie obszary funkcjonalne miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze oraz Płocka, Siedlca i Żyrardowa jako potencjalnych biegunów wzrostu.

Gmina Stare Babice wpisuje się w **OSI miejski obszar funkcjonalny Warszawy** (OSI MOF Warszawy), który pełni rolę ośrodka metropolitalnego o znaczeniu europejskim. Miasta i ich obszary funkcjonalne pełnią rolę biegunów wzrostu w województwie. W strategii województwa wskazano na współpracę w ramach MOF, która obejmuje w szczególności:

- uporządkowanie gospodarki przestrzennej i przywrócenie ładu przestrzennego,
- rozwój efektywnego systemu transportowego opartego na transporcie zbiorowym i niezmotoryzowanym,
- poprawę jakości powietrza,
- zwiększenie efektywności i dostępności do usług publicznych.

Grafika 1 OSI bieguny wzrostu w województwie mazowieckim

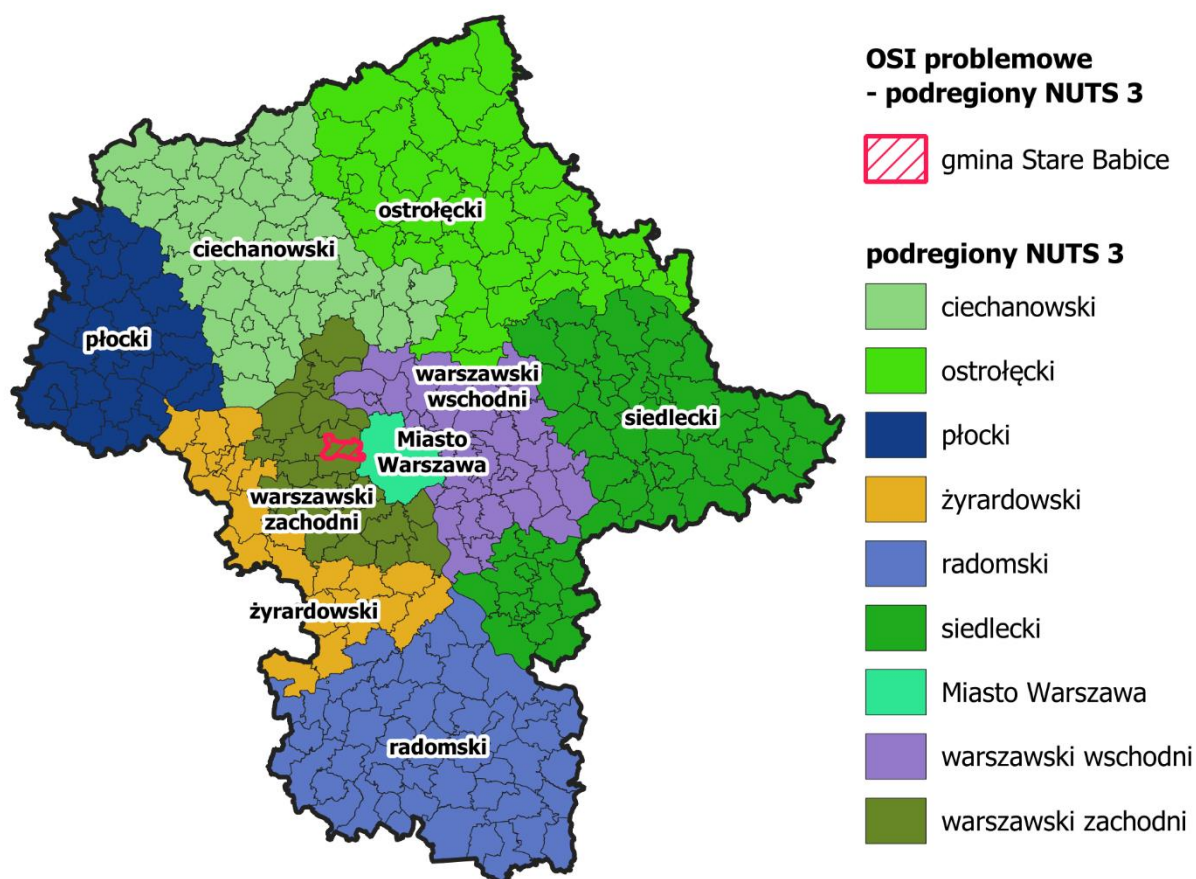
Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze

Mimo silnych zależności funkcjonalnych pomiędzy gminami wchodzącymi w skład Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Warszawy, widoczne są znaczące różnice w poziomie rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego poszczególnych jednostek. Ze względu na istniejące nierówności

rozwojowe w MOF Warszawy, wyróżniono OSI problemowe – Gmina Stare Babice wpisuje się w **OSI warszawski zachodni obszar strategicznej interwencji**. Działania zaplanowane w OSI warszawsko-zachodnim koncentrują się na:

- wsparciu zrównoważonego rozwoju poprzez: dbałość o zasoby środowiska, ochronę zasobów przyrodniczych i rolniczych przed presją antropogeniczną, rozwój oferty inwestycyjnej, rozwój strefy okołolotniskowej lotniska Warszawa-Modlin, wdrażania przyjaznych dla środowiska rozwiązań technologicznych w przedsiębiorstwach,
- poprawie dostępności do infrastruktury komunalnej i usług społecznych poprzez: rozbudowę i modernizację infrastruktury komunalnej, modernizację systemu gospodarki odpadami, poprawę dostępności do usług medycznych, edukacyjnych, pomocy społecznej, zwiększenie udziału energii ze źródeł odnawialnych.

Grafika 2 OSI problemowe w województwie mazowieckim

Źródło: opracowanie własne na podstawie Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+. Innowacyjne Mazowsze

1.3.2 Spójność z dokumentami z zakresu prawa wodnego

Niniejsza strategia stosuje się do Ustawy z dnia 20 lipca 2017 – Prawo wodne, a dokładnie zapisów art. 315 i art. 326 dotyczących procesów gospodarowania wodami, które wskazują na konieczność uwzględnienia ich w strategii rozwoju gminy. Niniejsza strategia wykazuje zatem spójność z zapisami dokumentów krajowych takich jak:

- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły;
- Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły;
- Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły stanowi najważniejszy dokument z zakresu gospodarowania zasobami wodnymi. Gmina Stare Babice leży w obszarze dorzecza Wisły, w regionie wodnym Środkowej Wisły. W poniższym zestawieniu zostały ujęte informacje wynikające z II aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły⁵, przedstawiające wykaz jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) zlokalizowanych na terenie gminy. Zapisy planu dostępne są na stronach Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

Tabela 4 Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Stare Babice

Kod JCWP	Nazwa	Typologia/status	Stan ogólny	Stan ekologiczny i chemiczny
RW2000152729639	Łasica do Kanału Zaborowskiego	Potok lub struga w dolinie o dużym udziale torfowisk/naturalna część wód	zły	umiarkowany stan ekologiczny, stan chemiczny poniżej dobrego
RW200010272849	Kanał Ożarowski	Potok lub strumień nizinny piaszczysty/naturalna część wód	zły	słaby stan ekologiczny

Źródło: opracowanie na podstawie: II Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

Gmina położona jest w obrębie dwóch części wód podziemnych (JCWPd), z których jedna cechuje się dobrym stanem ogólnym, a druga złym.

Tabela 5 Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Stare Babice.

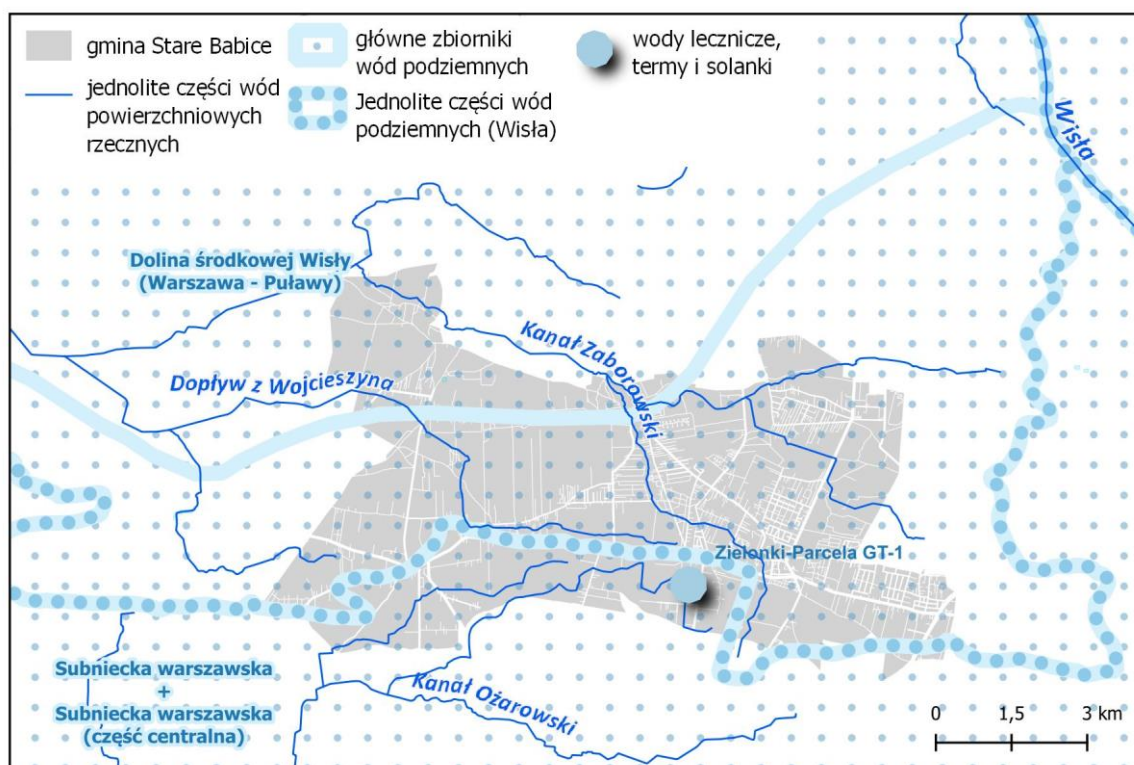
Kod JCWPd	Stan ogólny	Ocena stanu chemicznego	Ocena stanu ilościowego	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego
GW200065	dobry	dobry	dobry	niezagrożona
GW200064	słaby	słaby	słaby	zagrożona chemicznie

Źródło: opracowanie na podstawie: II Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

⁵ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 16 listopada 2022 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry (Dz.U. 2023 poz. 335)

Na terenie Gminy Stare Babice występują urządzenia melioracji wodnej – sieć drenarska oraz rowy melioracyjne, których utrzymanie należy do właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej działającej na terenie gminy lub związku spółek wodnych, w którym jest zrzeszona spółka wodna działająca na terenie gminy – do tej spółki lub tego związku spółek wodnych. Obowiązek ten obejmuje eksploatację, konserwację oraz remont w celu zachowania funkcji urządzeń wodnych⁶. Gmina znajduje się w obrębie dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych: Subniecka Warszawska i Dolina Środkowej Wisły.

Grafika 3 JCWP i JCWPd na terenie gminy

Źródło: opracowanie własne.

Poniżej wskazano działania podstawowe zidentyfikowane w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, które zostały przypisane do JCWP i JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Stare Babice.

Tabela 6 Działania podstawowe przypisane do poszczególnych JCWP i JCWPd w IIaPGW znajdujących się na terenie Gminy Stare Babice

Kod JCWP	Działania podstawowe
RW2000152729639	- Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność. - Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

⁶ Zgodnie z zapisami art. 205 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 ze zm.).

	• Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie dopływu zanieczyszczeń. • Realizacja działań wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych dla obszarów chronionych. • Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych zależnych od hydromorfologii (wg celów środowiskowych: wymogów rzek włosienicznikowych, wylewy Q50). • Rozpoznanie zasadności realizacji działań naprawczych dla obszarów chronionych w zakresie utrzymania naturalnego charakteru koryta. • Renaturyzacja JCWP z uwzględnieniem celów środowiskowych JCWP
RW200010272849	• Kontrole dotyczące stosowania programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu przez podmioty prowadzące produkcję rolną i działalność. • Realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych.
Kod JCWPd	
GW200065	• Reambulacja dokumentacji hydrogeologicznej określającej warunki hydrogeologiczne dla ustanowienia obszarów ochronnych głównego zbiornika wód podziemnych
GW200064	

Źródło: opracowanie na podstawie: II Aktualizacja planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły, <http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje>

Drugim ważnym dokumentem jest Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły (PZRP), którego celem jest ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej, poprzez realizację działań minimalizujące zidentyfikowane zagrożenia. PZRP podlega aktualizacji co 6 lat, w myśl art.173 ust. 19 Prawa wodnego. W dniu 23 marca 2023 r. wszedł w życie Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły stanowiący załącznik do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 18 października 2022 r. (Dz.U. 2022 r. poz. 2739), które stanowi aktualizację dotychczasowego PZRP.

W dokumencie tym wyznaczono trzy cele główne:

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego;
2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego;
3. Poprawa systemu zarządzania ryzykiem powodziowym.

Zgodnie z obowiązującymi Mapami zagrożenia powodziowego⁷ i Mapami ryzyka powodziowego⁸, Gmina Stare Babice nie jest zagrożona wystąpieniem powodzi.

Istotnym dokumentem jest także Plan przeciwdziałania skutkom suszy. Wśród najważniejszych celów planu należy wymienić: skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy, zwiększenie retencji na obszarach dorzeczy, edukację i zarządzanie ryzykiem suszy, formalizację i zaplanowanie finansowania działań służących

⁷ https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmap=gpMZP

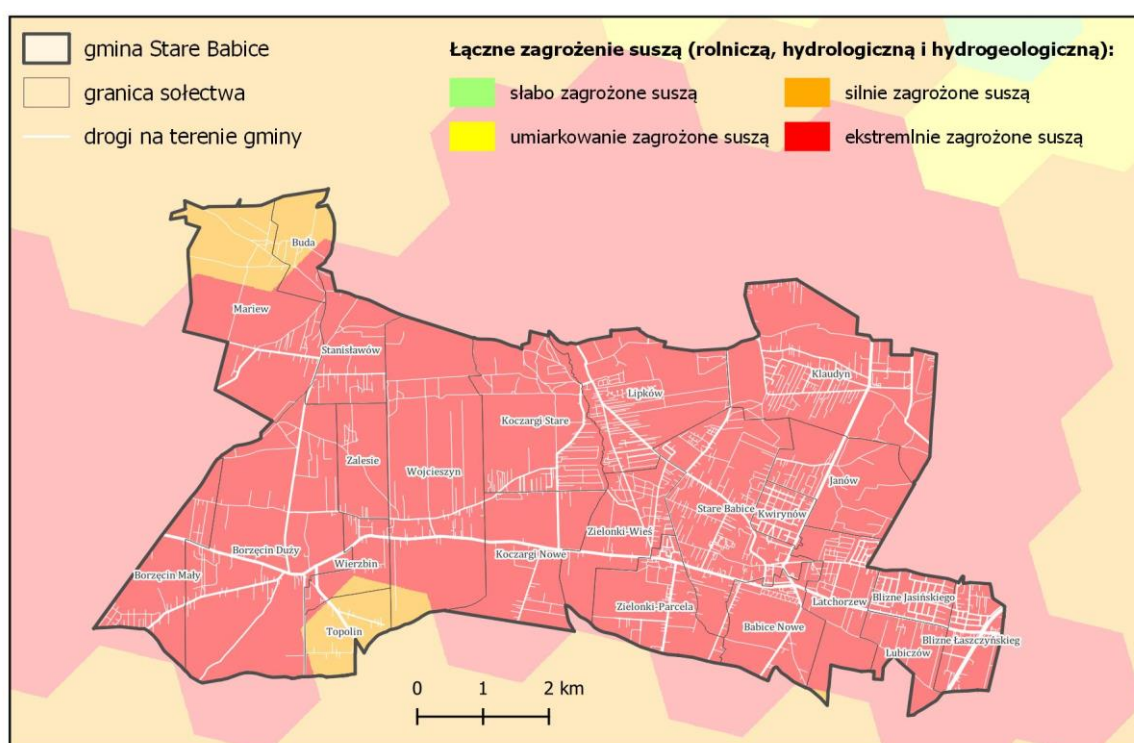
⁸ https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmap=gpMRP

przeciwdziałaniu skutkom suszy. Według poszczególnych typów klas zagrożenia suszą, sytuacja dla Gminy Stare Babice przedstawia się następująco:

- zagrożenie suszą hydrogeologiczną – klasa II (umiarkowanie zagrożone);
- zagrożenie suszą hydrologiczną – klasa III (silnie zagrożone);
- zagrożenie suszą rolniczą – klasa IV (ekstremalnie zagrożone);
- zagrożenie suszą atmosferyczną – klasa IV (ekstremalnie zagrożone).

Według łącznego zagrożenia suszą Gmina Stare Babice jest ekstremalnie zagrożona wystąpieniem suszy. Biorąc pod uwagę postępujące zmiany klimatu można zakładać, że w przyszłości zjawisko suszy może być jeszcze bardziej dotkliwe. Z tego względu na terenie gminy zalecane są inwestycje w niebiesko-zieloną infrastrukturę, w tym systemy retencji wody.

Grafika 4 Łączne zagrożenie suszą na terenie Gminy Stare Babice

Źródło: opracowanie własne.

1.4 Charakterystyka Gminy Stare Babice

Gmina Stare Babice jest gminą wiejską położoną w województwie mazowieckim, w powiecie warszawskim zachodnim, w Obszarze Metropolitalnym Warszawy. Od wschodu graniczy z Warszawą, od północy z Gminą Iżabelin, od zachodu z Gminą Leszno, a od południa z Gminą Ożarów Mazowiecki. Gmina podzielona jest na 23 sołectwa: Babice Nowe, Blizne Jasińskiego, Blizne Łaszczyńskiego, Borzęcin Duży, Borzęcin Mały, Janów, Klaudyn, Koczargi Nowe, Koczargi Nowe – Bugaj, Koczargi Stare, Kwirynów, Latchorzew, Lipków, Lubiczów, Mariew, Stanisławów, Stare Babice, Topolin, Wierzbina, Wojcieszyn, Zalesie, Zielonki-Parcela, Zielonki Wieś. Centrum administracyjne stanowi miejscowość Stare Babice. Według danych GUS, w 2023 r. gminę zamieszkiwało nieco ponad 23 tys. osób.

Grafika 5 Położenie Gminy Stare Babice na tle regionu

Źródło: opracowanie własne.

Gmina Stare Babice wyróżnia się korzystnym położeniem geograficznym - graniczy bezpośrednio w Warszawą. Przez gminę przebiegają główne szlaki komunikacyjne takie jak droga ekspresowa S8 oraz drogi wojewódzkie nr: 580, 718 i 989. Przez gminę nie przebiega żadna linia kolejowa – najbliższe stacje kolejowe zlokalizowane są w Ożarowie Mazowieckim i Warszawie. Dogodne położenie komunikacyjne wpływa na atrakcyjność gminy jako miejsca zamieszkania. Gmina Stare Babice zapewnia dobre warunki do życia, m.in.: poprzez bliskość największego rynku pracy w kraju.

Pod względem geograficznym gmina położona jest w obrębie makroregionu Nizina Środkowomazowiecka. Północna część gminy obejmuje fragment Kampinoskiego Parku Narodowego, a centralna i północna część gminy położona jest w obrębie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Dobre warunki środowiskowe i bliskość stolicy czynią gminę atrakcyjnym miejscem do zamieszkania. Do niedawna gmina posiadała charakter typowo wiejski, rolniczy, jednakże ze względu na intensywną suburbanizację Warszawy obecnie gmina posiada charakter podmiejski, z przewagą funkcji mieszkaniowej. Najwięcej terenów rolniczych zachowało się w południowej części gminy, natomiast w pozostała część przekształca się w zespół osiedli mieszkaniowych o charakterze podmiejskim wraz z centrami usługowo-handlowymi.

1.5 Wnioski z diagnozy gminy

Przeprowadzona diagnoza stanu i uwarunkowań rozwojowych stanowi podstawę do formułowania wniosków, które syntetyzują najważniejsze obserwacje dotyczące potencjałów, barier oraz wyzwań stojących przed Gminą Stare Babice. Wnioski te wynikają z analizy danych statystycznych, dokumentów strategicznych, informacji lokalnych oraz konsultacji z interesariuszami. Mają one charakter przekrojowy i odnoszą się do kluczowych aspektów rozwoju społecznego, gospodarczego, przestrzennego i środowiskowego – szczegółowe informacje zawarto w części diagnostycznej.

Sfera społeczna

Wzrost liczby mieszkańców

Zgodnie z dostępnymi danymi statystycznymi, liczba mieszkańców Gminy Stare Babice systematycznie rośnie. W latach 2014–2023 odnotowano wzrost liczby ludności o blisko 30%. Warto jednak zaznaczyć, że rzeczywista skala tego wzrostu może być wyższa, co wynika z rozbieżności pomiędzy danymi meldunkowymi a szacunkami Głównego Urzędu Statystycznego. Wielu nowych mieszkańców nie dokonuje bowiem formalnego zameldowania na terenie gminy, co znacząco utrudnia dokładne określenie faktycznej liczby ludności. Prognozy demograficzne zakładają dalszy wzrost liczby mieszkańców – do 2035 roku ma on wynieść około 5,8% w porównaniu do 2023 r. Biorąc jednak pod uwagę dynamiczne procesy suburbanizacji związane z rozwojem Warszawy i napływem nowych mieszkańców na obszary podmiejskie, rzeczywisty wzrost może być dużo większy, niż przewidują oficjalne prognozy GUS.

Ograniczone zjawisko starzenia się lokalnej społeczności

Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ogólnej populacji Gminy Stare Babice pozostaje stosunkowo niski na tle powiatu warszawskiego zachodniego oraz województwa mazowieckiego. Choć proces starzenia się lokalnej społeczności postępuje, jego tempo jest zauważalnie wolniejsze niż w przypadku całego powiatu, województwa, a także wielu innych gmin wiejskich zlokalizowanych w otoczeniu Warszawy. Wraz z tymi zmianami demograficznymi rośnie zapotrzebowanie na różne formy wsparcia skierowane do osób starszych, jak również na rozwój oferty kulturalnej i rozrywkowej odpowiadającej potrzebom seniorów.

Wysoka atrakcyjność osiedleńcza

Na wzrost liczby mieszkańców Gminy Stare Babice w ostatnich latach istotny wpływ miało utrzymujące się wysokie saldo migracji, przewyższające średnie wartości odnotowywane w powiecie warszawskim zachodnim oraz w województwie mazowieckim. Jest to zjawisko typowe dla gmin położonych w bezpośrednim sąsiedztwie stolicy. Większość nowych mieszkańców przybywających do gminy wcześniej mieszkała w Warszawie, co potwierdza charakterystyczny dla obszaru metropolitalnego

proces suburbanizacji. Na tym tle Gmina Stare Babice należy do grona gmin wiejskich o jednym z najwyższych, dodatnich sald migracji w otoczeniu Warszawy. Dynamika migracyjna niesie za sobą szereg wyzwań i konsekwencji. Z jednej strony wzrost liczby mieszkańców wpływa pozytywnie na rozwój lokalnej gospodarki, zwiększając wpływy z podatków i popyt na usługi. Z drugiej jednak strony powoduje istotną presję na infrastrukturę techniczną i społeczną – w szczególności na sieć drogową, placówki edukacyjne, żłobki oraz infrastrukturę rekreacyjną. Rośnie również zapotrzebowanie na mieszkania, co przekłada się na intensyfikację zabudowy mieszkaniowej i wzrost cen nieruchomości.

Ujemny przyrost naturalny

Od 2020 roku Gmina Stare Babice odnotowuje ujemny przyrost naturalny. Już we wcześniejszym okresie jego wartość utrzymywała się na bardzo niskim poziomie, zbliżonym do zera, co również nie gwarantowało zastępowalności pokoleń. Niska dzietność to jednak zjawisko o szerszym, ogólnopolskim zasięgu, z którym mierzy się większość samorządów w kraju. Ujemny przyrost naturalny notowany jest zarówno w powiecie warszawskim zachodnim, jak i w województwie mazowieckim oraz wielu innych gminach podwarszawskich. Dane te wskazują na pogłębiające się wyzwania demograficzne, wymagające długofalowych działań wspierających politykę prorodziną i poprawę jakości życia rodzin.

Zmiana potrzeb w zakresie pomocy społecznej

W analizowanym okresie odnotowano spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej, co można uznać za pozytywny sygnał świadczący o poprawie warunków bytowych mieszkańców gminy. Jednocześnie rośnie zainteresowanie świadczeniami o charakterze niepieniężnym, zwłaszcza usługami skierowanymi do osób starszych oraz osób z niepełnosprawnościami. Wciąż jednak jednym z istotnych wyzwań pozostaje brak całodobowego domu pomocy społecznej, a także mieszkań treningowych i wspomaganych. W kontekście postępującego procesu starzenia się społeczności lokalnej niezbędny będzie dalszy rozwój usług opiekuńczych i specjalistycznych. Utworzenie w 2023 roku Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego dla osób z niepełnosprawnościami stanowi ważny krok w tym kierunku, jednak dostępność usług i programów wsparcia dla seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami wciąż pozostaje niewystarczająca.

Deficyty ochrony zdrowia

Usługi zdrowotne należą do najniżej ocenianych przez mieszkańców aspektów funkcjonowania Gminy Stare Babice. Choć w ostatnich latach odnotowano wzrost liczby podmiotów działających w sektorze ochrony zdrowia, dostępność zarówno do podstawowych, jak i specjalistycznych świadczeń medycznych wciąż pozostaje niewystarczająca. Wynika to przede wszystkim z faktu, że rozwój lokalnej infrastruktury i oferty zdrowotnej nie nadąża za dynamicznym wzrostem liczby mieszkańców. Problem ten jest szczególnie dotkliwy dla osób starszych, które nierzadko zmuszone są do korzystania z usług

medycznych poza gminą, przede wszystkim w Warszawie. Ograniczona dostępność opieki zdrowotnej w gminie odzwierciedla szersze trudności systemowe, m.in. niedobór personelu medycznego, z którymi mierzy się cały kraj.

Kapitał społeczny

W ostatnich latach Gmina Stare Babice intensyfikowała współpracę z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami trzeciego sektora, wspierając tym samym rozwój aktywności społecznej. Istotnym elementem budowania społeczeństwa obywatelskiego jest fundusz sołecki, stanowiący formę budżetu partycypacyjnego, który umożliwia mieszkańcom bezpośredni wpływ na przeznaczenie części środków budżetowych. Ponadto, w gminie działają Gminna Rada Seniorów oraz Młodzieżowa Rada Gminy Stare Babice, które odgrywają kluczową rolę w angażowaniu obu grup wiekowych w życie społeczne, promując współpracę międzypokoleniową oraz zwiększając zaangażowanie obywatelskie wśród najmłodszych i najstarszych mieszkańców.

Aktywność seniorów

Gmina Stare Babice prowadzi dynamiczną politykę senioralną, realizując liczne inicjatywy skierowane do najstarszych mieszkańców. W ostatnich latach zorganizowano szereg działań, w tym warsztaty, zajęcia, imprezy kulturalne oraz wprowadzono Starobabicką Kartę Seniora. Co roku odbywa się także Starobabicka Senioriada, a w Borzęcinie Dużym otwarte zostało Centrum Dojrzałego Człowieka, które pełni rolę miejsca integracji międzypokoleniowej. Dodatkowo, gmina wspiera aktywność seniorów poprzez liczne podmioty takie jak Stowarzyszenie Starobabicki Uniwersytet Trzeciego Wieku, kluby seniora, fundacje i organizacje kulturalne, które oferują szeroki wachlarz możliwości angażujących starsze pokolenia.

Potencjał turystyczny

Potencjał turystyczny Gminy Stare Babice wynika z jej dogodnego położenia w pobliżu Kampinoskiego Parku Narodowego oraz Warszawy, obecności terenów rekreacyjno-sportowych oraz rozwiniętej infrastruktury hotelowej i gastronomicznej. Gmina posiada duży potencjał w zakresie turystyki pieszo-rowerowej, konnej, a także turystyki jednodniowej i weekendowej. Na jej terenie znajduje się kilka hoteli oraz apartamentów na wynajem, jednak brakuje spójnej marki gminy oraz skutecznej promocji jako atrakcyjnego miejsca wypoczynku. Dodatkowo, niewykorzystanym atutem pozostaje bliskość Kampinoskiego Parku Narodowego. Problemem jest niedostateczna infrastruktura, w tym brak parkingów w pobliżu parku oraz niewystarczająca sieć dróg rowerowych prowadzących do tej atrakcji, co może zniechęcać turystów do odwiedzenia gminy.

Sfera gospodarcza

Lokalna gospodarka

Gmina Stare Babice znajduje się w Miejskim Obszarze Funkcjonalnym Warszawy, w regionie o najwyższym wzroście gospodarczym w kraju. Choć koncentracja dużych firm skupia się głównie w Warszawie, w gminach podwarszawskich liczba dużych przedsiębiorstw jest zdecydowanie mniejsza. Gospodarka Gminy Stare Babice opiera się w przeważającej mierze na mikroprzedsiębiorstwach zatrudniających do 9 pracowników, które stanowią niemal 98% wszystkich zarejestrowanych podmiotów gospodarczych. W ostatnich latach liczba funkcjonujących przedsiębiorstw w gminie wzrosła, przy czym dominującą branżą jest handel i naprawa pojazdów samochodowych. Na drugim miejscu znajdują się podmioty zajmujące się działalnością profesjonalną, naukową i techniczną, co sugeruje, że w gminie mieszka wielu specjalistów w takich dziedzinach jak zarządzanie, rachunkowość, prawo, badania naukowe, architektura czy inżynieria. Gmina charakteryzuje się również dobrze rozwiniętym sektorem usługowym oraz kreatywnym, obejmującym działalność związaną ze sztuką, reklamą, modą i podobnymi branżami.

Potencjał inwestycyjny

Na terenie gminy znajdują się tereny inwestycyjne, choć nadal nie są one w pełni zagospodarowane. Największa koncentracja takich terenów występuje w pobliżu drogi ekspresowej S8, jednakże Gmina Stare Babice nie wyznaczyła w sposób formalny strefy inwestycyjnej. Warto również zauważyć, że gmina posiada dużą liczbę podmiotów otoczenia biznesu, szczególnie związanych z obsługą rynku nieruchomości oraz działalnością finansową. Jednakże brakuje podmiotów, które koncentrowałyby się na wspieraniu rozwoju lokalnej przedsiębiorczości. Ze względu na bliskość form ochrony przyrody i mieszkalny charakter gminy, nie jest zalecane prowadzenie działalności przemysłowej na jej terenie. Zgodnie z diagnozą, gmina posiada duży potencjał do rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw, zwłaszcza w sektorze usługowym (takich jak rehabilitacja czy usługi medyczne) oraz nowoczesnych technologii, w tym inteligentnych specjalizacji województwa mazowieckiego. Z uwagi na bliskość Warszawy gmina jest także dobrym miejscem do lokowania magazynów i rozwoju branży logistycznej.

Rynek pracy

Dla mieszkańców Gminy Stare Babice głównym miejscem pracy jest Warszawa, która oferuje szeroki wachlarz możliwości zawodowych. Z analizy wynika, że blisko 1/3 pracujących mieszkańców zatrudniona jest w firmach zatrudniających do 5 pracowników. Z danych dotyczących powiatu warszawskiego zachodniego wynika, że najwięcej osób pracuje w sektorach takich jak przetwórstwo przemysłowe, handel i naprawa pojazdów oraz transport i gospodarka magazynowa. Opinie mieszkańców na temat lokalnego rynku pracy były dość zróżnicowane, co związane było z faktem, że większość respondentów pracuje w Warszawie. Najwięcej negatywnych odpowiedzi (blisko 30%) dotyczyło możliwości znalezienia satysfakcjonującej pracy na terenie gminy. Z odpowiedzi ankietowanych można więc wyciągnąć wniosek, że atrakcyjniejsze miejsca pracy znajdują się w stolicy.

Sfera przestrzenno-środowiskowa i klimatyczna

Lokalizacja gminy

Gmina Stare Babice znajduje się w centralnej Polsce i poprzez bezpośrednią granicę z Warszawą, wchodzi w skład Obszaru Metropolitalnego Warszawy. Bliskość stolicy przyciąga osoby szukające spokojnego miejsca do życia, jednocześnie pragnące mieć łatwy dostęp do miejskich usług, pracy i edukacji. Mieszkańcy gminy mają szerokie możliwości zatrudnienia w Warszawie, a jej bliskość umożliwia codzienne dojazdy do pracy. Ponadto, dzięki sąsiedztwu stolicy, gmina stanowi atrakcyjne miejsce dla rozwoju działalności gospodarczej, zwłaszcza w sektorze usługowym.

Deficyty infrastruktury komunikacyjnej

Przez Gminę Stare Babice przebiega droga ekspresowa S8, łącząca Wrocław z Białymstokiem, a także trzy drogi wojewódzkie: nr 580, 718 i 989, oraz sieć dróg powiatowych i gminnych. W ostatnich latach, w wyniku intensywnego wzrostu liczby mieszkańców, zwiększyła się także liczba osób korzystających z samochodów. Obecna infrastruktura drogowa nie jest jednak przystosowana do tak dużego natężenia ruchu, co prowadzi do problemów z niską przepustowością dróg, szczególnie w godzinach szczytu. Dodatkowo, pomimo wzrostu ruchu drogowego, niektóre odcinki dróg wciąż nie mają chodników, co znacząco obniża poziom bezpieczeństwa pieszych. Wzrost liczby pojazdów przejeżdżających przez gminę generuje także inne trudności – braki w liczbie miejsc parkingowych, uciążliwy hałas komunikacyjny oraz niski komfort poruszania się pieszo lub rowerem po terenie gminy.

Niedostateczna oferta transportu zbiorowego

Dzięki korzystnemu położeniu, Gmina Stare Babice charakteryzuje się stosunkowo dobrą dostępnością komunikacyjną. Z roku na rok rośnie liczba biletów sprzedawanych przez Zarząd Transportu Miejskiego w Warszawie wśród jej mieszkańców. Przez gminę przebiegają także linie autobusowe obsługiwane przez Związek Grodzkie Przewozy Autobusowe. Z przeprowadzonych badań ankietowych wynika, że mieszkańcy borykają się z niedostateczną ofertą przewozów autobusowych. W szczególności problemem są zbyt rzadkie kursy, zwłaszcza w weekendy i poza godzinami szczytu. Dodatkowo, częstym utrudnieniem jest przepełnienie autobusów, co znacząco obniża komfort podróży. Kolejnym mankamentem jest fakt, że niektóre kursy odbywają się określonymi trasami, mając na celu zebranie jak największej liczby pasażerów, co prowadzi do znacznego wydłużenia czasu przejazdu i zniechęca do korzystania z komunikacji zbiorowej. Warto wspomnieć, że szansą rozwojową dla gminy będzie otwarcie stacji II linii warszawskiego metra – Lazurów, Chrzanów i Karolin, które położone są tuż przy granicy Gminy Stare Babice. Bliskość stacji metra zwiększy atrakcyjność inwestycyjną i mieszkaniową, poprawiając dostępność komunikacyjną gminy.

Konieczność rozwoju błękitno-zielonej infrastruktury

Gmina Stare Babice, jako gmina o coraz wyższym stopniu urbanizacji, jest narażona na negatywne skutki zmian klimatycznych. W wyniku intensywnej urbanizacji, na terenie gminy przybywa powierzchni nieprzepuszczalnych, a powierzchnia terenów zieleni maleje, co potęguje zjawisko tzw. miejskiej wyspy

ciepła i zwiększa ryzyko wystąpienia podtopień, powodzi oraz suszy. Zgodnie z dokumentami dotyczącymi Warszawy i jej obszaru metropolitalnego, przewiduje się wzrost intensywności fal upałów oraz występowania nawalnych deszczy, co stanowi szczególne zagrożenie na terenach o dużym stopniu zabudowy. W celu ograniczenia negatywnych skutków zmian klimatycznych, konieczne jest rozwijanie systemów melioracji i retencji wody, a także dbanie o odpowiednie proporcje między terenami zabudowanymi a terenami zieleni. Zieleń odgrywa kluczową rolę w łagodzeniu skutków zmian klimatycznych, poprawiając komfort życia mieszkańców, szczególnie podczas fal upałów.

Rozwój dróg rowerowych

Z diagnozy wynika, że w latach 2019-2023 długość dróg rowerowych w gminie nie uległa znaczącej zmianie – według danych GUS w 2023 roku wynosiła ona 21,5 km. Liczba dróg rowerowych w stosunku do powierzchni gminy była stosunkowo wysoka w porównaniu z powiatem warszawskim zachodnim i województwem mazowieckim, jednak wciąż niewystarczająca, aby w pełni zaspokoić potrzeby mieszkańców. Z przeprowadzonych badań ankietowych wynika, że 50% respondentów negatywnie ocenia dostępność dróg rowerowych. Ich rozwój jest kluczowy, zwłaszcza z perspektywy zwiększenia mobilności w obrębie gminy oraz całego Obszaru Metropolitalnego Warszawy. Budowa sprawnej sieci dróg rowerowych przyczyni się do zmniejszenia zależności od samochodów w codziennych dojazdach do pracy, co pośrednio pomoże w ograniczeniu problemu dużego natężenia ruchu samochodowego.

Intensywna urbanizacja

Ze względu na położenie gminy w sąsiedztwie Warszawy, w ostatnich latach znacznie wzrosła liczba mieszkań, przede wszystkim domów jednorodzinnych. Intensywny rozwój zabudowy wywiera duże obciążenie na lokalną infrastrukturę, w szczególności na sieci wodno-kanalizacyjne, elektroenergetyczne oraz komunikacyjne. Dodatkowo, w wyniku powstawania zabudowy wielorodzinnej i segmentowej, gmina traci dotychczasowy wiejski charakter, stając się typową gminą podmiejską. Choć duża część gminy jest przeznaczona pod budownictwo mieszkaniowe, istnieje rosnąca presja urbanizacyjna na tereny zielone, szczególnie te znajdujące się w pobliżu lasów. W efekcie, w wielu miejscach powierzchnia terenów zieleni staje się niewystarczająca. Biorąc pod uwagę rosnącą popularność gminy jako miejsca do życia, liczba nowo powstałych budynków mieszkalnych z pewnością będzie nadal rosła.

Wysokie walory przyrodnicze

Gmina Stare Babice znajduje się w pobliżu Kampinoskiego Parku Narodowego, który jest jednym z 11 polskich Światowych Rezerwatów Biosfery UNESCO oraz w obrębie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Wyjątkowe walory środowiskowe przyciągają zarówno nowych mieszkańców poszukujących spokojnego miejsca do życia, jak i turystów odwiedzających Kampinoski Park Narodowy. Obecność różnych form ochrony przyrody stanowi z jednej strony istotny potencjał rozwojowy, z drugiej – wprowadza pewne ograniczenia dla realizacji inwestycji gospodarczych.

Niska jakość powietrza

Z raportów Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska wynika, że w latach 2019-2023 jakość powietrza na terenie gminy uległa poprawie, jednak nadal występuje problem nadmiernej emisji pyłów PM_{2,5} i PM₁₀. Głównym źródłem zanieczyszczeń powietrza jest sektor komunalny, w szczególności tzw. niska emisja związana z ogrzewaniem budynków mieszkalnych przy użyciu przestarzałych kotłów grzewczych i paliw niskiej jakości. Na jakość powietrza wpływają również emisje pochodzące z przemysłu oraz transportu. Mieszkańcy zwracają uwagę na złą jakość powietrza oraz brak wystarczających działań w zakresie kontroli i karania osób odpowiedzialnych za zanieczyszczanie powietrza.

1.6 Analiza SWOT

Analiza SWOT jest techniką umożliwiającą porządkowanie i analizę zgromadzonych informacji. Nazwa stanowi akronim od angielskich słów, które składają się na cztery elementy analizy.

Analiza powstała na podstawie diagnozy – danych statystycznych, informacji uzyskanych od pracowników Urzędu Gminy Stare Babice, informacji wynikających z badań ankietowych i jakościowych.

Mocne strony	Słabe strony
- Położenie gminy – bliskość Warszawy, zapewniającej łatwy dostęp do miejskich usług, pracy, edukacji i rozrywki, - Wysoka atrakcyjność osiedleńcza – wzrost liczby mieszkańców o niemal 30% w latach 2014-2023, - Ograniczone zjawisko starzenia się lokalnej ludności z uwagi na utrzymujące się wysokie saldo migracji, - Walory przyrodnicze – bliskość Kampinoskiego Parku Narodowego i innych form ochrony przyrody, - Wzrost liczby podmiotów gospodarczych funkcjonujących w gminie, - Dobrze rozwinięta infrastruktura wodno-kanalizacyjna i gazowa, - Kapitał społeczny – obecność Gminnej Rady Seniorów i Młodzieżowej Rady Gminy Stare Babice wspierających aktywność obywatelską mieszkańców, - Oferta kulturalna – dobrze oceniana przez ankietowanych mieszkańców, - Potencjał turystyczny gminy wynikający z jej położenia, - Gmina w pełni pokryta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, - Dostępność atrakcyjnych terenów inwestycyjnych, - Duże rezerwy terenów przeznaczone pod budownictwo mieszkaniowe, - Obecność Komendy Powiatowej Policji w Starych Babicach, Straży Gminnej i dwóch jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej, - Rozwój monitoringu gminnego.	- Deficyty infrastruktury drogowej – wąskie drogi nieprzystosowane do coraz większego ruchu samochodowego, brak chodników wzdłuż niektórych ulic, - Intensywna urbanizacja – powodująca znaczne obciążenie dla lokalnych sieci technicznych, głównie wodno-kanalizacyjnych i dróg, - Presja urbanizacyjna na tereny zieleni, - Niewystarczająca oferta usług transportu zbiorowego, - Brak całodobowego domu pomocy społecznej, mieszkań treningowych i wspomaganych, - Niedostatecznie rozwinięta oferta usług opiekuńczych skierowana do seniorów i osób z niepełnosprawnościami, - Potrzeba rozwoju sieci dróg rowerowych, - Niska jakość powietrza – wynikająca głównie z tzw. niskiej emisji, - Niski dostęp do usług lekarzy specjalistów, - Deficyty z zakresu infrastruktury kulturalnej ograniczające dalszy rozwój oferty kulturalno-rozrywkowej, - Niska dostępność opieki żłobkowej – brak miejsc, - Niedostateczna liczba miejsc integracji i spędzania czasu wolnego.

Szanse	Zagrożenia
• Rozwój gospodarczy Polski, • Stabilna koniunktura gospodarcza w Polsce i krajach Unii Europejskiej, • Współpraca w ramach Obszaru Metropolitalnego Warszawy – pozyskanie dofinansowania z funduszy europejskich na realizację różnych przedsięwzięć, • Pozyskanie nowych inwestorów, dywersyfikujących lokalną gospodarkę i zwiększających liczbę miejsc pracy na terenie gminy, • Programy krajowe i europejskie aktywizujące zawodowo, wspierające rozwój małych i średnich przedsiębiorstw, • Geotermia – potwierdzenie występowania złóż wód geotermalnych nadających się do m.in. ogrzewania budynków użyteczności publicznej, • Budowa alternatywnej drogi dojazdowej do Warszawy – Warszawska-BIS, • Budowa drogi K-Z prowadzącej do Kampinoskiego Parku Narodowego, • Utworzenie zajezdni tramwajowej na terenie gminy, • Budowa szkoły ponadpodstawowej, • Otwarcie nowych stacji metra linii M2: Lazurowa, Chrzanów i Karolin, • Wzrastająca atrakcyjność gmin podwarszawskich jako miejsc tańszych i spokojniejszych do zamieszkania, • Zmiana modeli wykonywania pracy w związku z postępującą cyfryzacją i po doświadczeniach pandemii.	• Niepewna sytuacja geopolityczna związana z konfliktem zbrojnym na Ukrainie, • Niskie tempo rozwoju gospodarczego Polski, • Niska jakość polityki prowadzonej na szczeblu centralnym i nadmierna biurokracja – brak wzorców prowadzenia profesjonalnej polityki rozwoju, rozproszenie odpowiedzialności, decyzyjności jednostek samorządu terytorialnego i innych podmiotów, częste zmiany prawa, • Niekorzystna sytuacja polityczno-ekonomiczna i społeczna kraju – zmiana modelu rodziny (niski poziom dzietności, pogłębianie się problemów demograficznych – starzenie się lokalnej społeczności, • Postępująca suburbanizacja, przeludnienie obszarów wiejskich i związana z nim niewydolność infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i drogowej, • Nadmierna presja urbanizacyjna i związana z nią nieodwracalna degradacja przestrzeni, • Zmiany klimatyczne zwiększające ryzyko wystąpienia ekstremalnych zjawisk pogodowych – suszy, powodzi, silnych wiatrów, • Postępująca globalizacja – zatracanie tożsamości lokalnej, ujednolicenie kulturowe, • Krajowy problem z dostępem do usług medycznych wynikający m.in. z niedostatecznej liczby lekarzy, • Wzrost liczby chorób cywilizacyjnych i nowych zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi, • Wzrost przestępczości związany z niedofinansowaniem służb porządkowych.

2. Część strategiczna

2.1 Założenia rozwojowe

Wyniki prac diagnostycznych posłużyły do sformułowania wniosków na temat obecnej i prognozowanej sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzenno-środowiskowej gminy Stare Babice, w odniesieniu do których z kolei określono założenia dla jej dalszej polityki rozwojowej. Wśród kluczowych czynników warunkujących rozwój gminy w perspektywie 2035 roku należy wymienić:

Pozytywne czynniki	Negatywne czynniki
Położenie gminy w bezpośrednim sąsiedztwie Warszawy – bliskość dużego rynku pracy, edukacji i usług	Zmiany struktury demograficznej – starzenie się społeczeństwa, ujemny przyrost naturalny i związany z nim brak zastępowalności pokoleń mimo napływu nowych mieszkańców
Wzrastająca liczba mieszkańców – intensywny rozwój gminy, wysoka atrakcyjność osiedleńcza i potencjał kapitału ludzkiego i społecznego	Niekontrolowany gwałtowny przyrost liczby mieszkańców – trudności w określeniu rzeczywistej populacji gminy oraz oszacowaniu jej wielkości w przyszłości, przeciążenie infrastruktury społecznej i technicznej
Położenie w sąsiedztwie Kampinoskiego Parku Narodowego i w obrębie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu	Presja urbanizacyjna na tereny zielone – stopniowa utrata wiejskiego charakteru gminy
Silna baza przedsiębiorstw i sektora usługowego – wysoki potencjał gospodarczy	Pogarszająca się jakość środowiska i postępujące zmiany klimatu

Kluczowym czynnikiem warunkującym dotychczasowy i dalszy rozwój gminy Stare Babice jest jej **położenie w Warszawskim Obszarze Funkcjonalnym (WOF)**, który jest regionem charakteryzującym się najbardziej dynamicznym wzrostem społecznym i gospodarczym w kraju. Sąsiedztwo stolicy oddziałuje zarówno na sytuację społeczno-ekonomiczną oraz przestrzenno-funkcjonalną gminy, co sprawia, że w dużym stopniu jest ona zależna od zewnętrznych czynników – polityki rozwojowej regionu, intensywności przekształceń struktury gospodarczej Warszawy czy trendów migracyjnych i procesów suburbanizacyjnych. Stare Babice to formalnie gmina wiejska – w praktyce jednak ma charakter typowo podmiejski, stanowi sypialnię miasta stołecznego. W związku z dynamicznymi

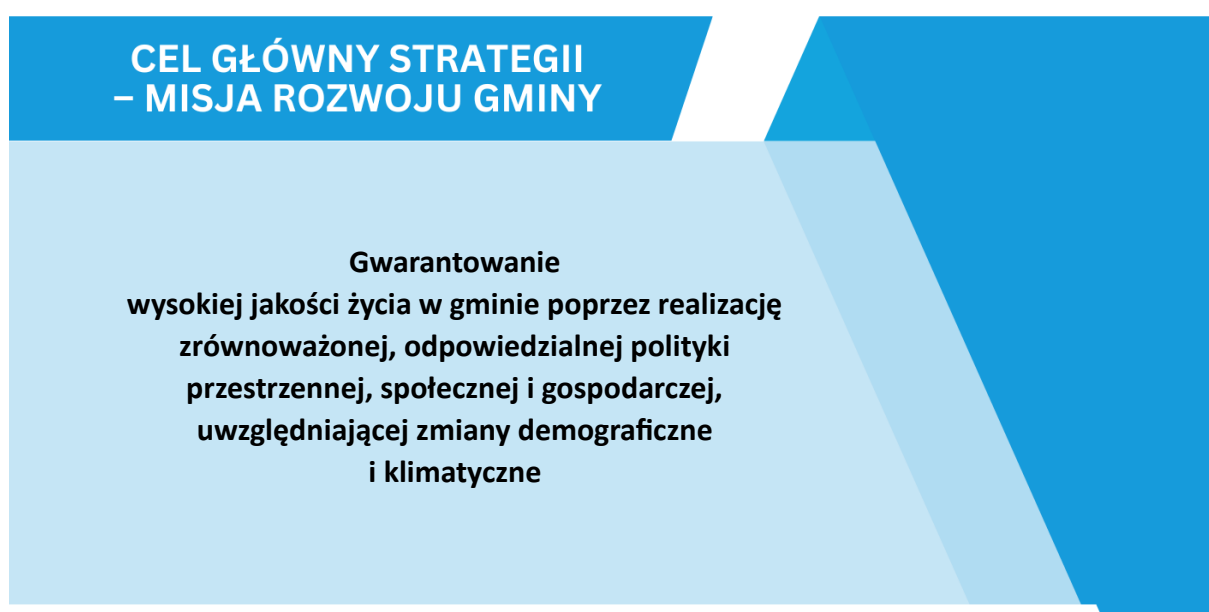
procesami społeczno-gospodarczymi oraz funkcjonalno-przestrzennymi WOF, zmieniają się również potrzeby mieszkańców obszaru dotyczące zwłaszcza edukacji, kultury i oferty spędzania czasu wolnego. Gmina Stare Babice przez ostatnie dwie dekady doświadczyła prawdziwej rewolucji w tym zakresie, z czym wiąże się ogromny skok jakości życia na jej terenie, co niesie za sobą gwałtowny napływ nowych mieszkańców. **Intensywne zwiększanie się populacji gminy** w ostatnich latach implikuje z kolei konieczność wdrażania polityki rozwojowej ukierunkowanej na dostosowywanie gminnej oferty usług i infrastruktury do zwiększających się potrzeb lokalnej społeczności. Wyzwaniem w tym zakresie jest oszacowanie realnego popytu – aktualnego i prognozowanego – ze względu na trudności w określeniu rzeczywistej liczby mieszkańców gminy. Z uwagi na dogodne położenie gminy Stare Babice w sąsiedztwie Warszawy, stanowi ona atrakcyjne miejsce do zamieszkania dla osób poszukujących spokoju charakterystycznego dla obszarów wiejskich przy jednoczesnym łatwym dostępie do oferty miasta stołecznego – stąd rokrocznie w gminie przybywa mieszkańców, którzy jednak nie zawsze decydują się na dokonanie w niej meldunku, co przekłada się na obniżone wpływy do budżetu gminy z podatków oraz niedoszacowanie zapotrzebowania np. na usługi komunalne (dostarczanie wody, odbiór odpadów, ścieków itp.).

W kontekście wzrastającej liczby mieszkańców gminy jednym z kluczowych wyzwań jest również **prowadzenie odpowiedzialnej, racjonalnej polityki przestrzennej**. Z jednej strony konieczne jest zapewnienie dogodnych warunków do życia, zarówno obecnym, jak i nowym oraz potencjalnym mieszkańcom – z tego względu polityka gminy powinna uwzględniać zapotrzebowanie na tereny pod nową zabudowę, a także zapewnianie odpowiedniej, wydolnej infrastruktury technicznej umożliwiającej świadczenie usług komunalnych gwarantujących wysoki standard życia w gminie. Należy przy tym pamiętać, iż jakość i komfort życia zależy również od dostępności terenów zielonych i jakości środowiska, które obecnie są jednym z największych walorów gminy. Położenie w sąsiedztwie Kampinoskiego Parku Narodowego i w obrębie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu w dużym stopniu warunkują bowiem atrakcyjność gminy pod kątem osiedleńczym, turystycznym i inwestycyjnym – mieszkańcy cenią sobie dostępność terenów o wysokich walorach przyrodniczych, malownicze położenie oraz spokój i ciszę gwarantowanych np. przez kompleksy leśne stanowiące alternatywę dla intensywnie zurbanizowanych terenów miejskich. **Dążenie do zachowania wysokich walorów przyrodniczo-krajobrazowych** powinno być zatem kluczowym założeniem dla dalszej polityki rozwojowej gminy ukierunkowanej na zapewnienie wysokiej jakości życia i zachowanie dotychczasowego charakteru gminy przy jednoczesnym gwarantowaniu dostępu do podstawowych usług publicznych i niezbędnej infrastruktury, zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.

2.2 Wizja i misja rozwoju gminy w perspektywie 2035 roku

W odpowiedzi na zidentyfikowane potrzeby i potencjały rozwojowe wypracowano interwencję strategiczną gminy Stare Babice, która zakłada nie tylko reakcję na zachodzące zmiany, ale również wykorzystanie szans, jakie tworzą mocne strony gminy i aktualne trendy, tendencje rozwojowe identyfikowane w jej otoczeniu.

W celu określenia głównego kierunku, w jakim będzie zmierzała polityka rozwojowa gminy Stare Babice, sformułowano misję stanowiącą nadrzędny cel przyświecający działaniom samorządu, lokalnej społeczności i innym interesariuszom. Jest to swego rodzaju deklaracja, określająca główne intencje i wartości, którymi kieruje się gmina w procesie rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego.

Działania zorientowane na osiągnięcie nadrzędnego celu określonego w misji przełożą się na wielokierunkowy rozwój gminy Stare Babice. Celem sprecyzowania zakładanych rezultatów interwencji strategicznej, dla poszczególnych aspektów rozwoju gminy zdefiniowano jej wizję w perspektywie 2035 roku. Poszczególne elementy wizji wskazują jednocześnie kluczowe kierunki działań i określają stan, do jakiego działania te w najbliższych latach będą prowadzić.

WIZJA GMINY STARE BABICE W 2035 ROKU – OBRAZ GMINY W WYNIKU REALIZACJI ZAŁOŻEŃ STRATEGII ROZWOJU

Gmina Stare Babice to miejsce gwarantujące **wysoką jakość życia** w oparciu o gminną ofertę i infrastrukturę dostosowaną do potrzeb i oczekiwań lokalnej społeczności. Dzięki racjonalnej, odpowiedzialnej polityce rozwojowej gmina zapewnia mieszkańcom wszystkich grup wiekowych wysoki standard życia oraz równy dostęp do nowoczesnych i przyjaznych usług publicznych. Rozwinięta infrastruktura społeczna i instytucje kultury sprzyjają **aktywizacji, integracji i zaangażowaniu obywatelskiemu**. Gmina wspiera rodziny, osoby starsze i młodzież, umożliwiając im realizację aspiracji i budowanie trwałej więzi z lokalnym środowiskiem. Mieszkańcy identyfikują się z miejscem zamieszkania, są dumni ze swojego dziedzictwa i aktywnie uczestniczą w życiu społecznym.

Gmina Stare Babice to gmina **innowacyjna i przyjazna dla biznesu**. Funkcjonuje tu silna sieć lokalnych firm, przedsiębiorstw tworzących różnorodne, atrakcyjne miejsca pracy i wspierających zrównoważony rozwój. Gmina wykorzystuje potencjał swojego położenia w Warszawskim Obszarze Funkcjonalnym, prowadzi aktywną politykę wspierania inwestorów i współpracuje z instytucjami otoczenia biznesu oraz środowiskiem naukowym. Jednocześnie **rozwija się sektor usług turystycznych i rekreacyjnych**, bazujący na walorach przyrodniczych i krajobrazowych, przyciągający odwiedzających i budujący rozpoznawalną markę gminy jako zielonego zaplecza metropolii warszawskiej.

W 2035 roku przestrzeń Gminy Stare Babice charakteryzuje się wysoką **estetyką i funkcjonalnością** – nowoczesna infrastruktura drogowa, techniczna i społeczna współgra z harmonijną zabudową i zachowanymi walorami krajobrazowymi. Gmina zapewnia sprawną i bezpieczną komunikację, rozwija transport publiczny i alternatywne środki mobilności. Tereny zielone, parki i przestrzenie publiczne sprzyjają integracji mieszkańców i odpoczynkowi, a nowe inwestycje są planowane w sposób elastyczny i przyjazny środowisku.

Stare Babice to przykład gminy, która **łączy rozwój i nowoczesność z zachowaniem ładu przestrzennego i troską o naturę**.

W przyszłości Gmina Stare Babice jest wzorem gminy rozwijającej się w **harmonii z naturą**, aktywnie adaptującej się do zmian klimatu i dbającej o swoje zasoby przyrodnicze. Dzięki wspólnym działaniom samorządu, środowiska biznesowego i lokalnej społeczności, gmina skutecznie chroni bioróżnorodność, redukuje emisję i ogranicza skutki ekstremalnych zjawisk pogodowych oraz przyczynia się do wzmacniania znaczenia Zielonego Pierścienia Warszawy w krajowym systemie przyrodniczym. Gmina jest miejscem **zdrowym, bezpiecznym i odpornym na wyzwania środowiskowe przyszłości**.

2.3 Cele strategiczne i kierunki działań podejmowanych dla ich osiągnięcia

W celu urzeczywistnienia wypracowanej wizji gminy Stare Babice w 2035 roku, samorząd lokalny wraz ze wszystkimi interesariuszami zobowiązuje się do realizacji nadrzędnego celu wyrażonego misją rozwoju. Zgodnie z założeniem, aby osiągnąć zakładane rezultaty, niezbędne będzie podjęcie działań ukierunkowanych na zagwarantowanie wysokiej jakości życia w gminie poprzez realizację zrównoważonej, odpowiedzialnej polityki przestrzennej, społecznej i gospodarczej, uwzględniającej zmiany demograficzne i klimatyczne.

Realizacji przyjętej misji posłużą cele strategiczne i szczegółowe wyznaczające kierunki działań i poszczególnych przedsięwzięć, sformułowane w ramach czterech sfer planowania strategicznego: społecznej, gospodarczej, przestrzennej i klimatyczno-środowiskowej.

Sfera	Spółeczna	Gospodarcza	Przestrzenna	Klimatyczno-środowiskowa
	↓	↓	↓	↓
Cele strategiczne	1. Gwarantowanie wysokiej jakości życia w Gminie Stare Babice poprzez rozwijanie oferty gminnej oraz wspieranie jej kapitału ludzkiego i społecznego	2. Wzmacnianie lokalnej gospodarki Gminy Stare Babice poprzez rozwój przedsiębiorczości, wspieranie innowacji oraz tworzenie przyjaznych warunków dla biznesu i turystyki	3. Kształtowanie przyjaznej i nowoczesnej przestrzeni Gminy Stare Babice poprzez zintegrowane planowanie, wzmacnianie powiązań transportowych i zachowanie walorów krajobrazowych	4. Tworzenie zdrowego i bezpiecznego środowiska życia w Gminie Stare Babice poprzez adaptację do zmian klimatu i ochronę walorów przyrodniczo-krajobrazowych
	↓	↓	↓	↓
Cele szczegółowe	1.1. Wysokiej jakości oferta usług publicznych	2.1. Konkurencyjność i innowacyjność lokalnych przedsiębiorstw	3.1. Zrównoważony rozwój przestrzenny	4.1. Wysoka jakość środowiska
	1.2. Zintegrowana i zaangażowana społeczność lokalna	2.2. Atrakcyjne warunki do lokowania inwestycji	3.2. Efektywny transport i komunikacja	4.2. Gmina odporna na zmiany klimatu
	1.3. Elastyczna i odpowiedzialna polityka społeczna	2.3. Rozwinięte funkcje rekreacyjne i turystyczne	3.3. Infrastruktura techniczna	
		2.4. Silna, rozpoznawalna marka gminy Stare Babice	3.4. Funkcjonalna infrastruktura społeczna	

Sfera społeczna

Sfera społeczna obejmuje kwestie warunków życia mieszkańców oraz relacji międzyludzkich kształtujących lokalną wspólnotę. Skupia się na dostępności i jakości usług publicznych: edukacji, ochronie zdrowia czy kulturze oraz bezpieczeństwie, a także możliwościach integracji i aktywizacji społecznej.

Cel 1.	→	Gwarantowanie wysokiej jakości życia w Gminie Stare Babice poprzez rozwijanie oferty gminnej oraz wspieranie jej kapitału ludzkiego i społecznego
---------------	---	--

Pierwszy cel strategiczny uwzględnia rozwój oferty usług publicznych w odpowiedzi na wzrastające potrzeby i oczekiwania mieszkańców, w tym związane z intensywnym przekształcaniem charakteru gminy Stare Babice z wiejskiego na podmiejski – zakłada zatem dążenie do zapewnienia szerokiego wachlarza możliwości spędzania czasu wolnego, rozwoju osobistego oraz podnoszenie komfortu życia poprzez gwarantowanie wysokiej jakości usług podstawowych. Kluczowym wyzwaniem w tym zakresie jest dostosowywanie oferty i infrastruktury do obecnego i oczekiwanego zapotrzebowania, a więc uwzględnianie w polityce rozwojowej prognozowanego zwiększania populacji gminy i ogólnokrajowych tendencji, takich jak starzenie się społeczeństwa – w tym kontekście istotne jest rozwijanie polityki senioralnej oraz wspieranie kapitału ludzkiego, przede wszystkim młodych osób tak, aby decydowały się na stały meldunek w gminie i założenie tutaj rodziny. Pozwoli to na ograniczenie zjawiska starzenia się społeczeństwa, jednak ze świadomością, że nie jest możliwe jego całkowite wyhamowanie ani odwrócenie trendów ze względu na ich globalny charakter. W związku z tak obraną polityką, konieczne jest również zabezpieczenie odpowiedniej infrastruktury i zasobów niezbędnych do świadczenia podstawowych usług – odpowiadających na zwiększające się zapotrzebowanie na ofertę medyczną, opiekuńczą (zarówno dla dzieci, jak i osób w podeszłym wieku) czy edukacyjną i wychowawczą (np. miejsca w przedszkolach i szkołach).

Biorąc pod uwagę przekształcenia struktury demograficznej gminy Stare Babice w wyniku migracji, jednym z kluczowych wyzwań w sferze społecznej jest wspieranie integracji, aktywizacja i zapewnianie społecznego osób ze wszystkich grup wiekowych, społecznych czy kulturowych. W tym zakresie istotne jest również kształtowanie tożsamości lokalnej mieszkańców i wspieranie dumy z pochodzenia, zwłaszcza w oparciu o dziedzictwo historyczno-kulturowe gminy i elementy takie jak np. Radiostacja Babice. Integracja mieszkańców wokół wspólnego dziedzictwa pozwoli na budowanie trwalszych relacji i przywiązania do lokalnej społeczności i swojego miejsca zamieszkania. W tym kontekście warto wdrażać również narzędzia wspierające partycypację społeczną i angażujące mieszkańców w sprawy gminy. Zakłada się, że w tym zakresie wzmocniana będzie współpraca z gminami WOF, zwłaszcza

obejmująca kwestie integracji społecznej oraz lokalnego i ponadlokalnego życia kulturalnego, sportowego czy rekreacyjnego.

Zakłada się, że realizacja obranego celu strategicznego pozwoli na zrównoważony rozwój gminy Stare Babice – nie tylko społeczny, ale pośrednio również gospodarczy i przestrzenno-funkcjonalny. Rozszerzenie oferty gminnej i dostosowanie jej do aktualnych i prognozowanych potrzeb oraz wspieranie jej kapitału ludzkiego i społecznego przełoży się na gwarantowanie wysokiej jakości życia obecnym, jak i przyszłym mieszkańcom. Osiągnięcie celu sprawi, że gmina Stare Babice podniesie swoją pozycję w regionie – nie tylko jako „sypialnia” Warszawy, ale przede wszystkim jako dobre miejsce do życia, pracy i realizacji indywidualnych aspiracji życiowych.

Cel szczegółowy 1.1.	Wysokiej jakości oferta usług publicznych
Kierunki działań	• Zwiększanie dostępności usług publicznych oraz poprawa jakości obsługi mieszkańców między innymi w zakresie: ○ wdrażania rozwiązań cyfrowych (e-usług, elektronicznej obsługi interesanta itp.) ○ poprawy standardu infrastruktury Urzędu Gminy Stare Babice oraz jednostek organizacyjnych Gminy ○ stałego podnoszenia kompetencji pracowników Urzędu Gminy Stare Babice oraz jednostek organizacyjnych Gminy • Podnoszenie jakości i atrakcyjności oferty edukacyjnej, w tym poprzez: ○ podnoszenie standardu obiektów i infrastruktury oświaty ○ inwestycje w infrastrukturę zwiększającą komfort i bezpieczeństwo uczniów ○ doposażanie szkół w nowoczesne multimedialne pomoce dydaktyczne ○ rozwijanie włączającego systemu kształcenia i zapewnianie szerokiego dostępu do edukacji bez dyskryminacji, na zasadach równych szans • Rozwijanie oferty przedszkolnej i współpraca w tym zakresie z innymi podmiotami • Rozwój oferty kulturalno-rozrywkowej w gminie poprzez wspieranie i tworzenie instytucji kultury • Tworzenie miejsc wielopokoleniowych spotkań z niezbędną infrastrukturą • Działania ukierunkowane na zwiększenie dostępu do podstawowych i specjalistycznych usług medycznych • Rozwijanie oferty usług zdrowotnych i wspierających dedykowanych dla mieszkańców, w tym także seniorom i osobom ze szczególnymi potrzebami
Cel szczegółowy 1.2.	Zintegrowana i zaangażowana społeczność lokalna
Kierunki działań	• Wspieranie oddolnych inicjatyw społecznych oraz wspieranie lokalnych liderów w zakresie aktywizacji społeczności i wspierania uczestnictwa w życiu gminy • Organizacja wydarzeń integrujących lokalną społeczność, podejmowanie działań i wspieranie inicjatyw służących budowaniu tożsamości lokalnej, współodpowiedzialności, więzi, wspólnoty i patriotyzmu • Rozwój społeczeństwa obywatelskiego, wzmacnianie poczucia wspólnotowości mieszkańców poprzez wzmacnianie dialogu samorządu z mieszkańcami, podnoszenie kompetencji społecznych oraz wspólne z interesariuszami poszukiwanie innowacyjnych rozwiązań problemów gminnych

	• Wspieranie i promocja wolontariatu i aktywności społecznej • Inicjowanie i wspieranie nawiązywania porozumień (sieci) partnerów społecznych i organizacji pozarządowych • Prowadzenie działań z zakresu edukacji obywatelskiej, dotyczących zasad działania JST oraz praw i obowiązków obywatelskich mieszkańców • przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zwiększenie poziomu integracji społecznej • Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie funkcjonowania i charakteru gminy oraz realizacja działań ukierunkowanych na zachowanie specyfiki gminy
Cel szczegółowy 1.3.	Elastyczna i odpowiedzialna polityka społeczna
Kierunki działań	• Rozwijanie oferty zajęć pozalekcyjnych oraz kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży, między innymi: zajęć wyrównawczych, podnoszących poziom wiedzy, przygotowujących do egzaminów, rozwijających zainteresowania, stymulujących rozwój umiejętności, kompetencji kluczowych • Utworzenie miejsca przeznaczonego między innymi do edukacji dzieci i młodzieży z obszaru nauk ścisłych i humanistycznych z wykorzystaniem historycznego dziedzictwa Radiostacji Babice we współpracy z zainteresowanymi podmiotami • Wspieranie młodych osób w osiągnięciu niezależności poprzez rozwój polityki mieszkaniowej oraz udzielanie pomocy przy wkraczaniu na rynek pracy • Zapewnianie bezpieczeństwa publicznego, tym poprzez rozwój infrastruktury miejsc strategicznych na wypadek sytuacji kryzysowych • Promocja i upowszechnianie idei uczenia się przez całe życie, nieograniczającego się wyłącznie do edukacji formalnej • Realizacja działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie profilaktyki zdrowia, pierwszej pomocy oraz promowanie zdrowego, aktywnego trybu życia • Systematyczny rozwój, doskonalenie systemu profitów dla zameldowanych mieszkańców • Ograniczanie negatywnych zjawisk społecznych, w tym zapobieganie zjawisku wykluczenia społecznego, przemocy w rodzinie, alkoholizmowi i narkomanii • Wspieranie osób w trudnej sytuacji życiowej, w tym przede wszystkim zapewnianie wsparcia pedagogicznego, psychologicznego i psychiatrycznego, a także szkoleniowego, transportowego i wytchnieniowego skierowanego do osób z niepełnosprawnościami • Zwiększanie dostępności usług i infrastruktury publicznej dla osób z niepełnosprawnościami, w tym przede wszystkim budynków, transportu, technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych

Sfera gospodarcza

Sfera gospodarcza obejmuje tematykę związaną z produkcją, handlem, usługami oraz innymi formami aktywności ekonomicznej mającymi wpływ na rozwój lokalny. Kluczowe znaczenie mają tu warunki dla prowadzenia działalności gospodarczej, poziom przedsiębiorczości oraz dostępność miejsc pracy. Jej kondycja wpływa bezpośrednio na dochody gminy, standard życia mieszkańców i atrakcyjność inwestycyjną obszaru.

Cel 2.	→	Wzmacnianie lokalnej gospodarki Gminy Stare Babice poprzez rozwój przedsiębiorczości, wspieranie innowacji oraz tworzenie przyjaznych warunków dla biznesu i turystyki
--------	---	---

Gospodarka gminy Stare Babice opiera się przede wszystkim na mikroprzedsiębiorstwach oraz dynamicznie rozwijającym się sektorze usługowym i kreatywnym, charakteryzującym się silnymi powiązaniem z rynkiem warszawskim. Dzięki położeniu w Warszawskim Obszarze Funkcjonalnym oraz sąsiedztwu Kampinoskiego Parku Narodowego, gmina posiada również unikalny potencjał do zrównoważonego rozwoju gospodarczego i turystycznego. Celem gminy na najbliższe lata jest zatem wykorzystanie jej mocnych stron oraz szans wynikających z otoczenia i położenia do tworzenia przyjaznych warunków dla rozwoju innowacyjnej przedsiębiorczości i wspierania lokalnego rynku pracy oraz rozwoju funkcji wypoczynkowych i rekreacyjnych.

Planowane działania koncentrują się na wsparciu samozatrudnienia, promocji lokalnych firm i produktów, rozwoju nowoczesnych usług oraz podnoszeniu atrakcyjności inwestycyjnej gminy. W tym kontekście istotnym elementem polityki rozwojowej gminy jest wspieranie przedsiębiorstw wykorzystujących nowoczesne, ekologiczne technologie oraz wzmacnianie roli sektora nieuciążliwych usług. Wysoki poziom przedsiębiorczości i aktywność zawodowa mieszkańców gminy stanowią potencjał do jej dalszego rozwoju społeczno-gospodarczego – aby w pełni go wykorzystać, należy skupić się na integracji i sieciowaniu lokalnych przedsiębiorców tak, aby wzmocnić ich konkurencyjność na regionalnym rynku i stworzyć dogodne warunki do rozwoju, wdrażania innowacji i dywersyfikacji biznesu. Jednym z kierunków zaplanowanych działań jest zatem budowa nowoczesnej, innowacyjnej i silnej gospodarki opartej na wiedzy poprzez wspieranie wymiany doświadczeń i pomysłów oraz transferu wiedzy między sektorem biznesowym a naukowym i wspieranie współpracy przedsiębiorstw z warszawskimi uczelniami. W tym zakresie kluczowe jest również inicjowanie projektów rozwojowych powstających we współpracy środowiska biznesowego, naukowego, organizacji pozarządowych oraz instytucji otoczenia biznesu.

Jednocześnie należy pamiętać o potencjałach, jakie stwarza lokalizacja i walory przyrodniczo-krajobrazowe gminy Stare Babice – czyli doskonałe warunki do rozwijania funkcji turystycznych i rekreacyjnych, zwłaszcza bazujących na aktywnym i biernym wypoczynku. Spokojny charakter gminy, dostępność zieleni i malownicze położenie sprawiają bowiem, że z jej oferty chętnie korzystają mieszkańcy dużych miast, w tym Warszawy. Gmina dąży zatem do rozbudowy infrastruktury turystycznej, w tym sieci ścieżek rowerowych i pieszych oraz bazy noclegowej i gastronomicznej, co umożliwi pełniejsze wykorzystanie walorów przyrodniczo-krajobrazowych regionu. Ważnym elementem strategii rozwoju jest również budowa spójnej i rozpoznawalnej marki gminy jako miejsca zielonego, spokojnego, które oferuje mieszkańcom wysoki komfort życia, a turystom szerokie możliwości wypoczynku.

Zakłada się, że pełna realizacja 2. celu strategicznego możliwa będzie wyłącznie dzięki współpracy w obrębie WOF, skupiającej się na wzajemnej promocji i skutecznym wykorzystywaniu potencjału badawczo-rozwojowego i innowacyjnego stolicy. Gmina Stare Babice i sąsiadujące z nią jednostki mają bowiem szansę na budowę zintegrowanej, weekendowej oferty turystycznej oraz konkurencyjnej oferty gospodarczej, przyciągających turystów i inwestorów z całego kraju.

Efektem realizacji działań zaplanowanych w ramach tego celu strategicznego będzie zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej i turystycznej gminy, rozwój lokalnego rynku pracy i wzmocnienie samowystarczalności gospodarczej, przy jednoczesnym zachowaniu wysokiej jakości życia mieszkańców.

Cel szczegółowy 2.1	Konkurencyjność i innowacyjność lokalnych przedsiębiorstw
Kierunki działań	• Promowanie i rozwijanie postaw przedsiębiorczości i samozatrudnienia wśród mieszkańców • Wspieranie aktywności zawodowej i rozwijanie lokalnego rynku pracy we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego • Wspieranie współpracy lokalnych przedsiębiorstw ze środowiskiem naukowym w zakresie badań i rozwoju technologii w celu podnoszenia ich innowacyjności i konkurencyjności na rynku • Wzmacnianie lokalnego patriotyzmu gospodarczego, między innymi poprzez: ◦ promocję lokalnych przedsiębiorstw, produktów i usług ◦ budowę targowiska produktów lokalnych • Wzmacnianie dialogu i współpracy samorządu z lokalnymi przedsiębiorcami • Dążenie do współpracy międzysektorowej, sieciowanie przedsiębiorców, wspieranie wymiany doświadczeń itp. • Wspieranie rolnictwa i rozwoju lokalnych producentów żywności i sektora przetwórstwa rolno-spożywczego • Współpraca i wspieranie w zakresie rozwoju inkubatorów przedsiębiorczości i centrów start-upowych, • Wspieranie współpracy lokalnych przedsiębiorstw z Instytucjami Otoczenia Biznesu w celu wzmocnienia ich konkurencyjności i zapewnienia warunków do rozwoju • Wspieranie działań w obszarze podmiotów ekonomii społecznej
Cel szczegółowy 2.2	Atrakcyjne warunki do lokowania inwestycji
Kierunki działań	• Tworzenie dogodnych warunków do lokalizowania inwestycji w gminie poprzez rozwój niezbędnej infrastruktury – sieci uzbrojenia terenu, infrastruktury drogowej, obiektów i terenów inwestycyjnych • Dążenie do rozwoju systemu lokalnych ulg podatkowych i preferencyjnych warunków dla nowych firm lub inwestycji w gminie • Przygotowanie i promocja kompleksowej oferty inwestycyjnej gminy • Tworzenie przestrzeni dla działań innowacyjnych, inkubacyjnych

	• Zapewnienie wsparcia przedsiębiorcom, zapewnienie informacji o programach, dotacjach, formach dofinansowania, w tym poprzez utworzenie w gminie punktu obsługi inwestora/przedsiębiorcy
Cel szczegółowy 2.3	Rozwinięte funkcje rekreacyjne i turystyczne
Kierunki działań	• Rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej i wypoczynkowej tworzącej warunki dla rozwoju turystyki jednodniowej i weekendowej, w tym rozbudowa sieci ścieżek, szlaków i tras pieszych i rowerowych • Budowa oferty turystycznej, komplementarnej wobec oferty pozostałych gmin WOF, z uwzględnieniem dziedzictwa kulturalnego i historycznego charakteru gminy • Wspieranie rozwoju zaplecza gastronomicznego i noclegowego odpowiedniego dla skali gminy, tj. gospodarstw agroturystycznych, małych i średnich obiektów noclegowych oraz pensjonatów • Pakietowanie regionalnych produktów i usług turystycznych we współpracy z sąsiednimi gminami, w ramach WOF • Inicjowanie i współpraca przy prowadzeniu badań marketingowych i monitorujących rozwój turystyki w gminie i regionie
Cel szczegółowy 2.4	Silna, rozpoznawalna marka gminy Stare Babice
Kierunki działań	• Kształtowanie pozytywnego wizerunku gminy Stare Babice oraz budowa jej marki jako zielonej, wypoczynkowej i rekreacyjnej gminy • Realizacja działań promocyjnych, w tym m.in. udostępnianie materiałów promocyjnych w formie tradycyjnej i elektronicznej (m.in. wydawnictwa promocyjne, foldery, mapy, przewodniki, aplikacja mobilna, działalność w mediach społecznościowych) • Wzmocnienie i uatrakcyjnienie wizerunku gminy na bazie jej potencjału gospodarczego, inwestycyjnego, przyrodniczego, turystycznego i kulturowego, w tym m.in. z wykorzystaniem dziedzictwa historii Radiostacji Babice • Prowadzenie gospodarczych działań promocyjnych związanych z pozyskiwaniem inwestorów • Bieżący monitoring potrzeb i oczekiwań lokalnej społeczności co do dalszych działań rozwojowych gminy • Utrzymywanie i pogłębianie zaufania mieszkańców do samorządu lokalnego • Współpraca z inwestorami i przedsiębiorcami w zakresie działań promocyjnych i wizerunkowych

Sfera przestrzenna

Sfera przestrzenna dotyczy organizacji fizycznej przestrzeni gminy, uwzględniając sposób zagospodarowania terenu, układ komunikacyjny oraz rozwój infrastruktury technicznej i mieszkaniowej. Istotne jest zrównoważone planowanie, które odpowiada na potrzeby mieszkańców, jednocześnie chroniąc walory krajobrazowe i kulturowe. Dobrze zorganizowana przestrzeń sprzyja spójności społecznej i gospodarczej oraz podnosi jakość życia.

Cel 3.	→	Kształtowanie przyjaznej i nowoczesnej przestrzeni Gminy Stare Babice poprzez zintegrowane planowanie, wzmacnianie powiązań transportowych i zachowanie walorów krajobrazowych
--------	---	---

Faktem jest, że Gmina Stare Babice, położona w bezpośrednim sąsiedztwie Warszawy, stanowi dynamicznie rozwijający się obszar podmiejski, który przyciąga nowych mieszkańców dzięki dogodnej lokalizacji i wysokiej atrakcyjności osiedleńczej. W obliczu intensywnych procesów suburbanizacji i szybkiego wzrostu liczby ludności, celem strategicznym gminy w obszarze przestrzennym jest zatem zapewnienie zrównoważonego rozwoju przestrzennego, który harmonijnie łączy potrzeby rozwoju mieszkaniowego, infrastrukturalnego i komunikacyjnego z koniecznością ochrony walorów środowiskowych i zachowania wysokiej jakości życia lokalnej społeczności.

W związku z lokalizacją gminy Stare Babice w obrębie WOF, jednym z kluczowych elementów polityki rozwojowej na najbliższe lata jest wzmacnianie powiązań i integracja społeczna, gospodarcza i przestrzenna w obszarze funkcjonalnym. Kluczowa jest w tym zakresie współpraca z Warszawą i innymi gminami WOF w zakresie komunikacji – zarówno pod kątem infrastruktury (zwłaszcza liniowej), jak i organizacji transportu publicznego. Działania strategiczne w sferze przestrzennej skoncentrowane są zatem m.in. na modernizacji układu komunikacyjnego oraz usprawnieniu systemu transportu zbiorowego, w tym integracji z infrastrukturą i ofertą stolicy. Istotnym elementem jest rozwój alternatywnych środków transportu – przede wszystkim infrastruktury rowerowej i systemów Park&Ride, które zmniejszą presję na drogi i podniosą poziom mobilności mieszkańców.

W związku z intensywnym rozwojem i dynamicznymi zmianami demograficznymi, niezbędna jest również elastyczność i skuteczna reakcja na problemy niewydolności infrastruktury. Obecny stan wyposażenia gminy w podstawową infrastrukturę sieciową jest wystarczający – tereny pod zabudowę są w pełni uzbrojone, jednak wraz ze wzrastającą liczbą mieszkańców pojawiają się problemy z wydolnością infrastruktury wodno-kanalizacyjnej oraz drogowej, co wpływa na obniżenie komfortu życia. Problemem jest nie tylko ryzyko wystąpienia przerw w dostawach i świadczeniu usług komunalnych, ale również przepustowość dróg – w godzinach szczytu tworzą się poważne zatory drogowe uniemożliwiające sprawny dojazd nie tylko do Warszawy, ale i innych ościennych miejscowości. W związku z tym modernizacja i dostosowanie infrastruktury do aktualnych i prognozowanych potrzeb staje się jednym z kluczowych wyzwań dla gminy na najbliższe lata. W tym zakresie warto również po raz kolejny zwrócić uwagę na brak możliwości trafnego oszacowania rzeczywistego zapotrzebowania w przyszłości – z tego względu w działaniach inwestycyjnych należy uwzględniać elastyczność i możliwość adaptacji infrastruktury do ewentualnych zmian struktury demograficznej gminy. Przebudowa i budowa nowych obiektów powinna zatem być realizowana w taki

sposób, aby umożliwić dostosowanie ich do pełnienia różnych funkcji, w zależności od zapotrzebowania np. na usługi medyczne, opiekuńcze, kulturalne itp.

Ważną częścią strategii w sferze przestrzennej jest także tworzenie przyjaznych, wielofunkcyjnych przestrzeni sprzyjających wzmocnieniu więzi społecznych oraz spędzaniu czasu wolnego według indywidualnych preferencji różnych grup wiekowych i społecznych. Szczególny nacisk położony jest na zachowanie ładu przestrzennego, racjonalne zagospodarowanie terenów zielonych i ograniczanie nadmiernej urbanizacji kosztem środowiska naturalnego. Zakłada się, że zrównoważony rozwój przestrzenny gminy będzie ukierunkowany na utrzymanie i wzmocnienie charakteru jej obecnej zabudowy tak, aby chronić jej cenne zasoby i nie stracić kluczowego potencjału rozwojowego, czyli wygody i spokoju, które cenią sobie obecni mieszkańcy oraz które przyciągają nowych osiedleńców.

Oczekuje się, że w efekcie realizacji działań zaplanowanych w ramach 3. celu strategicznego, Gmina Stare Babice będzie cieszyła się wizerunkiem harmonijnie rozwijającej się, oferującej mieszkańcom wysokiej jakości przestrzeń do życia, sprawną komunikację oraz przyjazną i funkcjonalną infrastrukturę społeczną i techniczną – będzie to gmina nowoczesna, ale zachowująca swoje lokalne wartości kulturowe i środowiskowe zasoby.

Cel szczegółowy 3.1	Zrównoważony rozwój przestrzenny
Kierunki działań	• Zachowanie ładu przestrzennego oraz dostosowywanie infrastruktury do zmieniających się funkcji obiektów i terenów • Podnoszenie standardu przestrzeni publicznych i zwiększanie ich dostępności, w tym poprzez: ○ Podnoszenie jakości istniejących terenów zielonych i parkowych, pielęgnowanie zieleni, uzupełnianie przestrzeni o elementy małej architektury ○ Zagospodarowywanie nowych terenów zielonych, budowę parków oraz miejsc odpoczynku • Uzupełnianie przestrzeni publicznej o elementy małej architektury • Opracowanie i wdrożenie zasad i warunków sytuowania w przestrzeni publicznej elementów zagospodarowania krajobrazu • Dążenie do wdrożenia najlepszych standardów i nowoczesnych rozwiązań w zakresie realizacji obiektów użyteczności publicznej z uwzględnieniem dbałości o środowisko i potrzeb społecznych • Wdrażanie i wspieranie inicjatyw z zakresu edukacji i podnoszenia świadomości społecznej dotyczącej współodpowiedzialności za wspólną przestrzeń, infrastrukturę publiczną i środowisko • Wzmacnianie powiązań funkcjonalno-przestrzennych między wszystkimi miejscowościami gminy oraz terenami oddziałującymi pośrednio i bezpośrednio na obszar gminy • Ochrona terenów przyrodniczych przed nadmierną presją urbanizacyjną oraz niekontrolowaną zabudową

Cel szczegółowy 3.2	Efektywny transport i komunikacja
Kierunki działań	• Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg gminnych wraz z infrastrukturą okołodrogową oraz poprawa ich standardu technicznego • Dążenie do realizacji lokalnych i ponadlokalnych połączeń uwzględniających poprawę komunikacji zbiorowej i potrzeby wszystkich uczestników ruchu drogowego • Dążenie do uporządkowania kluczowych sieci komunikacyjnych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym • Współpraca w zakresie rozwoju połączeń transportu publicznego i dążenie do optymalizacji oferty • Wdrażanie rozwiązań sprzyjających korzystaniu z transportu publicznego, w tym Park&Ride, Park&Bike, centrów przesiadkowych • Rozwój sieci dróg dla rowerów wraz z niezbędną infrastrukturą do obsługi ruchu rowerowego, systemu wypożyczalni rowerów i innych pojazdów • Poprawa poziomu bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu drogowego • Podejmowanie działań na rzecz zmniejszenia udziału samochodowego transportu indywidualnego w strukturze przejazdów poprzez aktywną promocję korzystania z alternatywnych środków lokomocji
Cel szczegółowy 3.3	Infrastruktura techniczna
Kierunki działań	• Budowa i modernizacja sieci oraz urządzeń wodno-kanalizacyjnych • Rozwój racjonalnego i efektywnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi oraz wspieranie recyklingu odpadów poprzez rozbudowę zaplecza technicznego i infrastruktury dla gospodarki odpadami • Dążenie do zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa i samowystarczalności gminy • Wspieranie przedsięwzięć zapewniających jak największy dostęp do sieci teleinformatycznej na terenie gminy • Sukcesywny rozwój sieci oświetlenia gminnego oraz wymiana istniejącego oświetlenia na energooszczędne • Dążenie do dywersyfikacji źródeł energii w gminie, w tym poprzez rozwój OZE (fotowoltaika, geotermia itp.)
Cel szczegółowy 3.4	Funkcjonalna infrastruktura społeczna
Kierunki działań	• Rozwój lokalnych centrów infrastruktury społecznej oraz terenów rekreacyjno-wypoczynkowych • Modernizacja i rozbudowa istniejących oraz budowa nowej bazy sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej oraz jej wykorzystanie do organizacji wydarzeń i udostępnianie zainteresowanym • Gospodarowanie gminnym zasobem mieszkaniowym i zwiększanie dostępności do mieszkań komunalnych i socjalnych oraz mieszkań treningowych i chronionych • Rozwój infrastruktury i obiektów użyteczności publicznej

Sfera klimatyczno-środowiskowa

Sfera klimatyczno-środowiskowa koncentruje się na ochronie zasobów naturalnych, minimalizowaniu negatywnego wpływu działalności człowieka na środowisko oraz adaptacji do zmian klimatu. Obejmuje m.in. jakość powietrza i wody, bioróżnorodność, zarządzanie zielenią czy wdrażanie rozwiązań z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury. Działania w tej sferze wpływają na długoterminową odporność gminy i dobrostan jej mieszkańców.

Cel 4.	→	Tworzenie zdrowego i bezpiecznego środowiska życia w Gminie Stare Babice poprzez adaptację do zmian klimatu i ochronę walorów przyrodniczo-krajobrazowych
---------------	---	--

Położenie gminy Stare Babice w bezpośrednim sąsiedztwie Kampinoskiego Parku Narodowego warunkuje jej wysoki potencjał przyrodniczo-krajobrazowy i związany z nimi intensywny rozwój funkcji mieszkaniowych i turystycznych. Dynamiczny przyrost liczby mieszkańców oraz aktualna intensywna urbanizacja stwarzają jednak poważne wyzwania w zakresie ochrony środowiska, gospodarki wodnej oraz jakości powietrza. Celem strategicznym gminy w sferze klimatyczno-środowiskowej jest zatem rozwój zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju i adaptacji do zmian klimatycznych poprzez ochronę zasobów przyrodniczych, poprawę jakości powietrza i racjonalne gospodarowanie wodą.

Ponadprzeciętne walory przyrodniczo-krajobrazowe gminy Stare Babice stanowią obecnie jeden z jej kluczowych zasobów i potencjałów rozwojowych. Istotnym kierunkiem rozwoju gminy na najbliższe lata będzie zatem ich ochrona oraz dążenie do utrzymania unikalnego, stosunkowo spokojnego jeszcze charakteru gminy wiejskiej i wzmacniania wizerunku miejsca zielonego, zdrowego, oferującego dogodne warunki do wypoczynku. Tego typu działania muszą opierać się na kompleksowym podejściu, które łączy zarówno zapobieganie negatywnym skutkom kryzysu klimatycznego, jak i aktywne działania na rzecz zachowania i regeneracji zasobów przyrodniczych. W tym zakresie ważną rolę odgrywa adaptacja do postępujących zmian klimatu, co może być realizowane poprzez wdrażanie rozwiązań zwiększających odporność na ekstremalne zjawiska pogodowe – takich jak fale upałów czy intensywne opady. Gmina stawia w tym zakresie na rozwój zielono-niebieskiej infrastruktury, czyli rozwiązań bazujących na naturze, dążących m.in. do zwiększenia retencji wód, ograniczenia zanieczyszczeń czy poprawy mikroklimatu na terenach zabudowanych. Działania te mają ograniczyć skutki zjawisk ekstremalnych, takich jak fale upałów, podtopienia i susze oraz poprawić komfort życia mieszkańców.

Utrzymanie wysokiej jakości środowiska wymaga również działań związanych z kształtowaniem systemu zieleni i zapobieganiem degradacji środowiska. Systematyczne nasadzenia drzew i krzewów oraz ograniczanie zasklepiania (zabetonowywania) gleby pozwala na zachowanie wysokiego poziomu bioróżnorodności oraz wspomaga retencję, pomagając w naturalny sposób regulować mikroklimat oraz przeciwdziałać zjawiskom degradacji gleb i fragmentacji siedlisk naturalnych, co jest częstym skutkiem urbanizacji. Ważne jest także prowadzenie edukacji ekologicznej, która zwiększa świadomość mieszkańców na temat wartości środowiska oraz praktyk ograniczających negatywne oddziaływanie na

przyrodę. Ponadto gmina powinna prowadzić monitoring środowiskowy, który pozwoli na bieżąco oceniać stan powietrza, gleby i zasobów wodnych oraz identyfikować potencjalne zagrożenia.

Ze względu na ponadlokalny (ogólnokrajowy i globalny) charakter aspektów środowiskowych i klimatycznych, dla skutecznej realizacji celu strategicznego niezbędne będzie wzmocnienie współpracy z partnerami zewnętrznymi – w tym z Warszawą i instytucjami regionalnymi – oraz aktywne angażowanie mieszkańców w działania na rzecz środowiska i wspólnej przestrzeni. Dzięki połączeniu odpowiedzialnego zarządzania przestrzenią, inwestycji z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury i partycypacyjnego podejścia do rozwoju, Gmina Stare Babice ma szansę stać się przykładem harmonijnego łączenia dynamicznego rozwoju z ochroną środowiska i troską o dobrostan mieszkańców. Efektem realizacji tych działań będzie zatem stworzenie zdrowego, bezpiecznego i odpornego na zmiany klimatyczne środowiska życia dla obecnych i przyszłych mieszkańców – zrównoważonej gminy, która rozwija się w harmonii z przyrodą i dba o zachowanie swoich unikalnych walorów naturalnych.

Cel szczegółowy 4.1	Ochrona środowiska i edukacja ekologiczna
Kierunki działań	• Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych z zakresu edukacji ekologicznej i kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców, m.in. poprzez promocję oszczędzania wody, informowanie o szkodliwości wykorzystania do ogrzewania wyrobów do tego niewłaściwych oraz angażowanie mieszkańców w akcje proekologiczne • Nawiązywanie i zacieśnianie współpracy z samorządami oraz instytucjami w zakresie działań promocyjnych i szkoleniowych dotyczących edukacji ekologicznej, zwłaszcza w obrębie obszarów cennych przyrodniczo • Monitorowanie jakości powietrza i stałe dążenie do jej poprawy, w tym poprzez egzekwowanie wykroczeń związanych z wykorzystywaniem niewłaściwych materiałów opałowych • Dalszy rozwój racjonalnego i efektywnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, działania na rzecz doskonalenia gospodarki odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym • Dążenie do ochrony zieleni w procesach inwestycyjnych
Cel szczegółowy 4.2	Adaptacja do zmian klimatu
Kierunki działań	• Tworzenie i wdrażanie zintegrowanego systemu retencji wodnej i odprowadzania wód deszczowych oraz promowanie retencjonowania wody oraz mających na celu zabezpieczenie przed gwałtownymi zjawiskami pogodowymi – powodzie i podtopienia • Podnoszenie potencjału organizacyjnego i technicznego służb ratunkowych • Wdrażanie i rozwijanie rozwiązań zmierzających do poprawy jakości stanu środowiska oraz zachowania i poprawy bioróżnorodności

2.5 Lokalne obszary strategicznej interwencji

Zgodnie z definicją określoną w art. 5 ust. 6b) ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, obszar strategicznej interwencji to określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do

aktywowania, potencjałów rozwojowych. W przypadku gminy Stare Babice jako kluczowy potencjał zidentyfikowano ponadprzeciętne walory przyrodniczo-krajobrazowe stanowiące podstawę do dalszego rozwoju gminy w wymiarze społeczno-gospodarczym i przestrzennym. Z tego względu w strategii wyznaczono obszar strategicznej interwencji kluczowy dla gminy: Zielone serce Starych Babic.

Lokalny obszar strategicznej interwencji „Zielone serce Starych Babic” obejmuje tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, w szczególności w sąsiedztwie Kampinoskiego Parku Narodowego z otuliną oraz parku leśnego na granicy z Bemowem (Lasu Bemowskiego). Ich bliskość względem zwartej zabudowy Warszawy oraz połączenia komunikacyjne w obrębie WOF powodują, że stanowią istotne zielone zaplecze dla metropolii warszawskiej, jako predysponowane do rozwoju funkcji rekreacyjnych, turystycznych i sportowych. Występują tu powiązania nie tylko przestrzenno-funkcjonalne, ale również społeczne, wynikające z rosnącej roli terenów zielonych jako miejsc codziennego wypoczynku oraz aktywności lokalnych społeczności, a także mieszkańców sąsiednich gmin, w tym Warszawy. Rozległe kompleksy leśne, łąki i polany stanowią spójne układy przyrodnicze oraz naturalne ciągi ekologiczne, które pełnią funkcję korytarzy migracyjnych dla zwierząt, a niektóre – funkcję zielonych przestrzeni publicznych wspierających wypoczynek i regenerację. Odpowiednio zagospodarowane tereny pełnią rolę miejsc odpoczynku i spędzania czasu na świeżym powietrzu, integracji mieszkańców, organizacji wydarzeń lokalnych, a także miejsc edukacji ekologicznej (np. przyrodnicze punkty obserwacyjne, ścieżki edukacyjne, ogrody społeczne). Co kluczowe, tereny zieleni i powierzchnie biologicznie czynne pełnią funkcje klimatyczne i ekologiczne, wspierając naturalną retencję wód, oczyszczanie powietrza, regulację temperatury, czy redukcja hałasu i zanieczyszczeń.

Potencjał obszaru „Zielone Serce Starych Babic” można skutecznie wykorzystać również w kierunku rozwoju gospodarczego poprzez tworzenie nowoczesnej, zrównoważonej infrastruktury wspierającej innowacyjne branże. Kluczowym elementem tego kierunku może być utworzenie parku technologicznego ukierunkowanego na rozwój zielonych technologii, eko innowacji i startupów środowiskowych (np. związanych z odnawialnymi źródłami energii, efektywnością energetyczną, inteligentnym zarządzaniem zasobami itp.). Taka przestrzeń, zlokalizowana w otoczeniu wysokiej jakości środowiska naturalnego, mogłaby stać się centrum współpracy między nauką, biznesem a samorządem lokalnym. Tego typu działalność byłaby komplementarna wobec rekreacyjno-przyrodniczego charakteru obszaru, wzmacniając tożsamość gminy jako miejsca łączącego innowacje, jakość życia i dbałość o środowisko.

Szczególne warunki przestrzenne i społeczne „Zielonego serca Starych Babic” determinują trwałe potencjały rozwojowe tych obszarów. Bliskość Warszawy oraz dostęp do infrastruktury drogowej i komunikacyjnej (m.in. szybkie połączenia ze stolicą) przyciągają inwestycje w usługi, rekreację i turystykę. Obszar posiada również dogodne warunki do rozwoju ekologicznego rolnictwa oraz

agroturystyki. Wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe, a także pozytywny wizerunek gminy jako miejsca spokojnego, zdrowego i bezpiecznego, sprzyjają długofalowemu planowaniu rozwoju funkcji związanych z ekologią, zdrowiem i wypoczynkiem. Jednocześnie obszar „Zielonego serca Starych Babic” cechują istotne bariery rozwojowe wynikające z konieczności ochrony środowiska i obowiązujących ograniczeń planistycznych. Zakaz lub znaczne ograniczenia zabudowy w otulinie Kampinoskiego Parku Narodowego, zakaz lokalizacji funkcji uciążliwych czy wykluczenie działalności przemysłowej są niezbędne dla zachowania wartości przyrodniczych, ale też ograniczają rozwój infrastruktury oraz inwestycji komercyjnych. Dodatkową barierą są możliwe konflikty przestrzenne między nową zabudową mieszkaniową a funkcjami rekreacyjnymi i przyrodniczymi.

Obszar „Zielone Serce Starych Babic” to nie tylko przyrodniczy skarb gminy, ale realny czynnik rozwoju społeczno-gospodarczego i przestrzennego. Jego zrównoważone wykorzystanie pozwoli zachować unikalny charakter gminy, zwiększyć jej atrakcyjność osiedleńczą i turystyczną, pobudzić lokalną gospodarkę oraz poprawić jakość życia mieszkańców – obecnych i przyszłych. Aby efektywnie wykorzystać potencjały „Zielonego serca Starych Babic” i jednocześnie niwelować zidentyfikowane bariery rozwojowe, konieczne jest wdrożenie działań planistycznych i inwestycyjnych nakierowanych na rozwój infrastruktury rekreacyjnej i ekologicznej. Z tego względu dla obszaru strategicznej interwencji na poziomie lokalnym zaplanowano następujące działania:

- Utrzymywanie i ochrona wysokich walorów środowiska przyrodniczego i walorów krajobrazowych oraz wysokiego poziomu bioróżnorodności poprzez zachowanie cennych siedlisk przyrodniczych i rozwój terenów zieleni;
- Dążenie do utrzymania ciągłości systemu przyrodniczego gminy i jej otoczenia, w tym wzmocnienie powiązań przyrodniczych Kampinoskiego Parku Narodowego i kompleksu leśnego we wschodniej części gminy na granicy z Bemowem;
- Racjonalne zagospodarowanie terenów sąsiadujących z Kampinoskim Parkiem Narodowym z uwzględnieniem ochrony unikatowych walorów krajobrazowych i potencjału rekreacyjno-turystycznego;
- Ochrona zasobów przyrodniczych przed ich nadmierną zabudową i degradacją;
- Wykorzystanie potencjału społecznego terenów zieleni do integracji wokół różnorodnych eventów;
- Wykorzystanie zasobów przyrodniczych jako „żywych klas” do prowadzenia zajęć terenowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych (edukacja ekologiczna i obywatelska) oraz promocji zdrowego trybu życia i aktywności fizycznej;
- Włączanie mieszkańców w opiekę nad środowiskiem poprzez realizację przedsięwzięć takich jak ogrody społeczne, wspólne nasadzenia drzew, wspólne sprzątanie;

- Rozwój funkcji turystycznych i rekreacyjnych poprzez tworzenie lokalnych tras pieszych i rowerowych, punktów widokowych, stref odpoczynku i aktywności;
- Wspieranie rozwoju działalności związanych z nowoczesnymi, ekologicznymi technologiami;
- Wspieranie rozwoju usług opartych na zasobach przyrodniczych – wypożyczalni rowerów, gospodarstw agroturystycznych, punktów edukacyjnych;
- Wspieranie ekologicznych form rolnictwa i przetwórstwa lokalnego – promocja produktów lokalnych (np. ekożywności), krótkich łańcuchów dostaw, targów plenerowych z produktami regionalnymi;
- Budowanie marki gminy jako ekologicznego zaplecza metropolii warszawskiej – promocja gminy Stare Babice jako zielonego i zdrowego miejsca do zamieszkania, wypoczynku i regeneracji oraz lokalizacji działalności zgodnych z ideą zrównoważonego rozwoju (np. eko-startupy, pracownie rzemieślnicze, zdrowe jedzenie);
- Współpraca z sąsiednimi gminami w zakresie odpowiedzialnego kształtowania przestrzeni i rozwijania funkcji turystycznych obszarów zieleni, w tym poprzez odpowiednie kanalizowanie ruchu turystycznego w obrębie cennych kompleksów przyrodniczych;
- Wspieranie wdrożenia koncepcji Zielonego Pierścienia Warszawy.

Dzięki realizacji zaplanowanych działań, w dłuższej perspektywie obszar strategicznej interwencji „Zielone serce Starych Babic” powinien pełnić funkcję modelowego przykładu równoważenia rozwoju mieszkaniowego i infrastrukturalnego z ochroną walorów przyrodniczych. Może on również odegrać istotną rolę w budowaniu tzw. Zielonego Pierścienia Warszawy – systemu terenów przyrodniczo-rekreacyjnych otaczających stolicę, który służyć ma jako przestrzeń regeneracji dla mieszkańców metropolii warszawskiej oraz jako bufor ekologiczny przeciwdziałający negatywnym skutkom urbanizacji.

2.6 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

W odniesieniu do wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwojowych Gminy Stare Babice oraz prognozowanych zmian demograficznych, przestrzennych i środowiskowych opracowano model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy. Analiza kluczowych uwarunkowań objęła m.in.: strukturę sieci osadniczej Gminy Stare Babice, układ komunikacyjny, wybrane elementy infrastruktury technicznej, zasoby środowiska przyrodniczego oraz obszary wymagające ochrony. Na podstawie przeprowadzonych analiz zdiagnozowano potrzeby i potencjał rozwojowy gminy, z uwzględnieniem jej specyfiki i zróżnicowania.

W rezultacie opracowano długookresowy model struktury funkcjonalno-przestrzennej, który przedstawia strategiczną wizję rozwoju Gminy Stare Babice. Zdefiniowano ustalenia i rekomendacje dotyczące kształtowania oraz realizacji polityki przestrzennej w najbliższych latach.

Jako nadrzędny cel rozwoju gminy określono działanie zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju, ukierunkowane na zapewnienie wysokiej jakości życia obecnym i przyszłym mieszkańcom. Aby osiągnąć cele wyznaczone w wizji rozwoju, konieczne jest zarówno odpowiednie kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej, jak i realizacja działań poprawiających warunki życia lokalnej społeczności. W związku z tym sformułowano wytyczne dotyczące zmian w zagospodarowaniu przestrzennym oraz rozwoju systemów komunikacyjnych, infrastruktury technicznej i społecznej, które zilustrowano za pomocą modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej.

2.6.1. Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych

Gmina Stare Babice, będąca częścią Obszaru Metropolitalnego Warszawy (OMW) oraz Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego (WOF), jest zlokalizowana w bezpośrednim sąsiedztwie zachodnich granic Warszawy. Jej położenie, z jednej strony przy Puszczy Kampinoskiej, a z drugiej w strefie oddziaływania stolicy, determinuje jej podmiejski charakter. W wyniku intensywnych procesów suburbanizacyjnych gmina przekształciła się z obszaru rolniczego w ośrodek o dominującej funkcji mieszkaniowej, przyciągający również mieszkańców stolicy, co potwierdza wysokie tempo rozwoju budownictwa i dodatnie saldo migracji.

W skład gminy wchodzi 23 sołectwa. Funkcję centralnego ośrodka administracyjnego i usługowego pełni miejscowość Stare Babice. W strukturze osadniczej gminy wykształciła się hierarchia, w której, oprócz ośrodka głównego, funkcję ośrodków wspomagających pełnią Zielonki i Borzęcin Duży, a pozostałe wsie stanowią ośrodki podstawowe.

Można przyjąć następujący układ hierarchiczny systemu osadniczego w gminie:

Tabela 7 Układ hierarchiczny systemu osadniczego Gminy Stare Babice

Miejscowość	Ranga miejscowości	Wiodące funkcje miejscowości
Stare Babice	ośrodek główny	mieszkaniowa, administracyjna, usługowa, rekreacyjna, produkcyjna
Borzęcin Duży	ośrodek wspomagający	mieszkaniowa, usługowa, produkcyjna, rekreacyjna
Zielonki - Parcela	ośrodek wspomagający	mieszkaniowa, usługowa, rekreacyjna
Klaudyn	ośrodek podstawowy	mieszkaniowa, usługowa, produkcyjna, rekreacyjna
Borzęcin Mały	ośrodek podstawowy	mieszkaniowa, usługowa, produkcyjna
Blizne Łaszczyńskiego	ośrodek podstawowy	mieszkaniowa, usługowa
Babice Nowe	ośrodek podstawowy	mieszkaniowa, rolnicza
Mariew	ośrodek podstawowy	mieszkaniowa, rolnicza
Lipków	ośrodek podstawowy	mieszkaniowa, rolnicza
Topolin	ośrodek podstawowy	mieszkaniowa, rolnicza
Stanisławów	ośrodek podstawowy	mieszkaniowa, rolnicza
Lubiczów	ośrodek podstawowy	mieszkaniowa, rolnicza
Latchorzew	ośrodek podstawowy	mieszkaniowa
Koczargi Stare	ośrodek podstawowy	mieszkaniowa
Blizne Jasińskiego	ośrodek podstawowy	mieszkaniowa
Kwirynów	ośrodek podstawowy	mieszkaniowa
Zielonki - Wieś	ośrodek podstawowy	mieszkaniowa
Wojcieszyn	ośrodek podstawowy	mieszkaniowa

Koczarzi Nowe	ośrodek podstawowy	mieszkaniowa
Wierzbina	ośrodek podstawowy	mieszkaniowa
Janów	ośrodek podstawowy	mieszkaniowa
Zalesie	ośrodek podstawowy	mieszkaniowa
Buda	ośrodek podstawowy	mieszkaniowa

Struktura funkcjonalno-przestrzenna

Układ przestrzenny gminy opiera się na trzech równoległych pasmach o zróżnicowanych funkcjach:

- Pasma północne – przylega do Kampinoskiego Parku Narodowego; charakteryzuje się zabudową mieszkaniową o układzie liniowym wzdłuż dróg oraz terenami użytkowanymi rolniczo.
- Pasma środkowe – stanowi główną oś osadniczą wzdłuż drogi wojewódzkiej (ul. Warszawska), koncentrując zabudowę mieszkaniową i usługową. Znajdują się tu ośrodek gminny Stare Babice oraz ośrodek wspomagający Borzęcin Duży. Cennym elementem urbanistycznym jest rynek w centrum Starych Babic, do którego nawiązuje nowo ukształtowany plac w Kwirynowie.
- Pasma południowe – zdominowane jest przez produkcję rolną, uzupełnioną przez zabudowę mieszkaniową wzdłuż dróg.

We wschodniej części gminy, silnie powiązanej funkcjonalnie z Warszawą, rozwój zabudowy przybiera formę osiedli mieszkaniowych oraz zabudowy wielorodzinnej, wypełniających przestrzeń między istniejącymi ciągami komunikacyjnymi.

Zabudowa i kierunki rozwoju

Gmina pełni funkcje mieszkaniowe, usługowe, produkcyjne i rolnicze. Dominującą formą zabudowy jest budownictwo jednorodzinne. Uzupełnia je zabudowa mieszkaniowa o charakterze wiejskim oraz zabudowa wielorodzinna zlokalizowana m.in. w Zielonkach, Borzęcinie Dużym, Blizne i Latchorzewie.

Kierunki rozwoju gminy zakładają kontrolowany i harmonijny rozwój funkcji mieszkaniowej (z preferencją dla zabudowy jednorodzinnej), usługowej, rekreacyjnej i produkcyjnej, głównie w oparciu o rezerwy terenowe wskazane w dokumentach planistycznych. Celem jest również rozwój lokalnych centrów usługowych, które mają służyć integracji mieszkańców.

Funkcje gospodarcze

Główna koncentracja usług publicznych i komercyjnych znajduje się w Starych Babicach, gdzie zlokalizowane są m.in. Urząd Gminy, komisariat policji, poczta, bank oraz ośrodek zdrowia. Zielonki i

Borzęcin Duży pełni funkcję ośrodków wspomagających, zapewniając dostęp do usług w skali lokalnej. Borzęcin Duży obsługuje głównie część zachodnią gminy.

Obszary o charakterze produkcyjnym, usługowym i składowym rozwijają się wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 580 oraz w miejscowościach Blizne, co jest bezpośrednim efektem sąsiedztwa z Warszawą. Zespoły zabudowy usługowo-produkcyjnej zlokalizowane są w Borzęcinie Małym i Dużym, w Klaudynie oraz w rejonie oczyszczalni ścieków w Starych Babicach. Strefa aktywności gospodarczej zlokalizowana jest również wzdłuż trasy ekspresowej S8.

Dziedzictwo kulturowe i ochrona zabytków

Polityka przestrzenna gminy zakłada ochronę wartości historyczno-kulturowych oraz krajobrazowych. Działania skupiają się na wspieraniu prac konserwatorskich przy obiektach zabytkowych oraz na ochronie tradycyjnego krajobrazu i lokalnych form architektonicznych. Do objęcia ochroną prawną proponowane są najbardziej wartościowe układy ruralistyczne (wiejskie układy przestrzenne). Opieka nad obiektami zabytkowymi stanowi jedną z inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

Tereny zamknięte

Na obszarze gminy znajdują się tereny zamknięte, przeznaczone na cele obronności i bezpieczeństwa państwa. Obejmują one m.in. kompleksy wojskowe w Borzęcinie Dużym i Mariewie wraz z przylegającymi strefami ochronnymi.

2.6.2. Główne korytarze i elementy sieci transportowych

System transportowy gminy Stare Babice opiera się w całości na komunikacji drogowej, która zapewnia powiązania z Warszawą oraz sąsiednimi gminami.

Transport drogowy

Układ drogowy gminy jest dobrze zintegrowany z siecią metropolii warszawskiej. Do najważniejszych korytarzy transportowych o znaczeniu ponadlokalnym należą:

- Droga ekspresowa S8 (Trasa AK) – przebiega przez południowo-wschodnią część gminy, zapewniając kluczowe powiązania z Warszawą, siecią dróg krajowych oraz połączenia międzynarodowe. Dostępność trasy jest zapewniona przez węzły „Warszawska” i „Lazurowa” (Bemowo).
- Drogi wojewódzkie, które uzupełniają układ komunikacyjny:
 - nr 580 (Warszawa – Leszno – Sochaczew), przebiegająca jako ul. Warszawska, łączy gminę ze stolicą, Sochaczewem oraz sąsiednimi gminami Leszno i Kampinos.
 - nr 718 (Borzęcin Duży – Pruszków), przebiegająca jako ul. Sobieskiego, zapewnia połączenie z Pruszkowem i Ożarowem Mazowieckim.
 - nr 898 (Babice Nowe – Warszawa), przebiegająca jako ul. Sikorskiego, łączy gminę z Izabelinem oraz dzielnicą Bielany m.st. Warszawy.

Sieć dróg powiatowych i gminnych zapewnia pozostałe powiązania lokalne i wewnątrz gminy.

Wśród inwestycji celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, znajdują się projekty mające na celu rozbudowę i usprawnienie układu drogowego. Należą do nich między innymi:

- Budowa drogi regionalnej „Warszawska bis” w południowej części gminy, mającej na celu odciążenie drogi nr 580.
- Realizacja trasy „Paszkowianka”, stanowiącej kontynuację drogi nr 721.

Transport kolejowy i publiczny

Na terenie gminy Stare Babice nie ma linii kolejowej obsługującej ruch pasażerski lub towarowy. Przez jej wschodnią część przebiega jedynie jednotorowa bocznica kolejowa, łącząca stację Warszawa Jelonki z hutą, która nie pełni żadnej roli w obsłudze komunikacyjnej gminy. Najbliższa czynna linia kolejowa to zelektryfikowana linia podmiejska na trasie Warszawa – Błonie – Sochaczew.

Obsługa gminy w zakresie transportu zbiorowego realizowana jest wyłącznie przez komunikację autobusową. W sąsiedztwie gminy, w warszawskiej dzielnicy Bemowo, funkcjonuje końcowa stacja II linii metra, która znacząco poprawia dostępność komunikacyjną regionu.

2.6.3. Główne elementy infrastruktury społecznej

Infrastruktura społeczna w gminie Stare Babice jest dostosowana do potrzeb rosnącej liczby mieszkańców, co jest wynikiem jej dynamicznego rozwoju i podmiejskiego charakteru.

Placówki edukacyjne i opiekuńcze

Sieć edukacyjna w gminie obejmuje placówki publiczne i niepubliczne. Według danych urzędu gminy funkcjonują tu:

- 4 publiczne szkoły podstawowe: w Starych Babicach, Borzęcinie Dużym, Koczargach Starych i Zielonkach-Parceli.
- 5 niepublicznych szkół podstawowych.
- 4 przedszkola publiczne oraz 13 przedszkoli niepublicznych.

W planach rozwojowych gminy znajduje się również utworzenie miejsca dedykowanego edukacji dzieci i młodzieży w zakresie nauk ścisłych i humanistycznych, z wykorzystaniem historycznego dziedzictwa Radiostacji Babice.

Kultura i działalność społeczna

Centralnym punktem administracyjnym jest Urząd Gminy zlokalizowany w Starych Babicach. Działalność kulturalna jest skupiona wokół Domu Kultury Stare Babice. Ofertę dla czytelników zapewnia Gminna Biblioteka Publiczna wraz z punktami bibliotecznymi.

W zakresie wsparcia społecznego kluczowe role odgrywają:

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej (GOPS),
- Centrum Dojrzałego Człowieka w Borzęcinie Dużym, które pełni funkcję miejsca integracji międzypokoleniowej.

Sport i rekreacja

Infrastrukturą sportową i rekreacyjną w gminie zarządza Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji (GOSiR) Stare Babice. Baza sportowa jest rozbudowana i obejmuje m.in.:

- Nowoczesną halę sportową w Zielonkach-Parceli.

- Boiska piłkarskie i kompleksy sportowe, w tym stadion gminny w Starych Babicach.
- Korty tenisowe i boiska wielofunkcyjne.

Obiekty te służą zarówno lokalnym klubom sportowym, jak i mieszkańcom gminy w celach rekreacyjnych.

Ochrona zdrowia i bezpieczeństwo publiczne

Podstawową opiekę medyczną na terenie gminy zapewnia głównie Samodzielny Publiczny Gminny Zakład Opieki Zdrowotnej (SPGZOZ) z siedzibą w Starych Babicach.

Bezpieczeństwo publiczne, w szczególności przeciwpożarowe, opiera się na działalności jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej (OSP), które są rozmieszczone w kluczowych miejscowościach gminy, takich jak Stare Babice, Borzęcin Duży czy Latchorzew.

2.6.4. Główne elementy infrastruktury technicznej

Gmina Stare Babice charakteryzuje się bardzo dobrym poziomem rozwoju podstawowej infrastruktury technicznej, w tym wysokim stopniem zwodociągowania, skanalizowania i zgazyfikowania.

Zaopatrzenie w wodę

Sieć wodociągowa w gminie jest bardzo dobrze rozwinięta, z sieci wodociągowej w 2023r. korzystało 98,1% mieszkańców gminy⁹. System zaopatrzenia w wodę opiera się na dwóch stacjach uzdatniania wody (SUW):

- SUW w Borzęcinie Małym,
- SUW w Starych Babicach.

Rozbudowa sieci wodociągowej jest realizowana sukcesywnie, w miarę powstawania nowych osiedli mieszkaniowych.

Sieć kanalizacyjna

Z sieci kanalizacyjnej w 2023r. korzystało 81,9% mieszkańców gminy¹⁰. Wszystkie ścieki z jej terenu kierowane są do centralnej, mechaniczno-biologicznej oczyszczalni ścieków w Starych Babicach.

⁹ Źródło: BDL GUS.

¹⁰ Źródło: BDL GUS.

Planowany system gospodarowania ściekami zakłada inwestycje skupiające się na modernizacji i rozbudowie sieci doprowadzającej.

Zaopatrzenie w gaz

Gmina charakteryzuje się wysokim stopniem zgazyfikowania. Przez jej wschodnią część przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia (DN 500/400), stanowiący fragment warszawskiego pierścienia gazowego (Rembelszczyzna – Mory – Wola Karczewska). Gaz do odbiorców indywidualnych dostarczany jest siecią średniego ciśnienia, zasilaną z kilku stacji redukcyjno-pomiarowych zlokalizowanych poza terenem gminy, m.in. w Morach i Ożarowie Mazowieckim.

Infrastruktura elektroenergetyczna

Zasilanie gminy w energię elektryczną zapewnia głównie stacja elektroenergetyczna 110/15 kV „BABICE” zlokalizowana w Starych Babicach oraz, uzupełniając, stacja 400/110 kV w Mościskach (poza terenem gminy).

Przez obszar gminy tranzytem przebiega szereg linii elektroenergetycznych wysokich i najwyższych napięć, w tym linie:

- 400 kV (relacji Miłosna-Mościska-Ołtarzew).
- 220 kV (relacji Miłosna – Mory, Pątnów–Płock(Podolszyce)–Mory).
- 110 kV (relacji Mościska–Babice/Mory - Huta).

System paliw płynnych

Przez teren gminy przebiegają magistralne rurociągi przesyłowe paliw płynnych o znaczeniu ponadlokalnym, w tym:

- Rurociąg naftowy „Przyjaźń”.
- Rurociąg paliwowy DN 250 relacji Płock – Mościska – Emilianów.

2.6.5. System powiązań przyrodniczych

System przyrodniczy gminy Stare Babice jest zdeterminowany przez sąsiedztwo Kampinoskiego Parku Narodowego. Gmina stanowi ważne ogniwo w systemie powiązań przyrodniczych, łącząc węzeł ekologiczny KPN o znaczeniu międzynarodowym z systemem przyrodniczym Warszawy.

Formy ochrony przyrody

Na terenie gminy występuje wiele form ochrony przyrody, a ich utrzymanie jest jednym z ponadlokalnych celów publicznych. Do najważniejszych form ochrony należą:

- Kampinoski Park Narodowy (KPN) wraz z otuliną: Północna część gminy znajduje się w granicach Parku i jego strefy ochronnej.
- Obszar Natura 2000 „Puszcza Kampinowska” (PLC140001): Specjalny obszar ochrony siedlisk.
- Rezerваты przyrody: Zlokalizowane na terenie otuliny KPN.
- Pomniki przyrody.
- Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu (WOChK): Obejmuje znaczną część gminy. W obrębie tego obszaru wyznaczono tzw. strefę ochrony urbanistycznej.
- Lasy ochronne: Kompleksy leśne poza granicami KPN, zarządzane przez Nadleśnictwo Jabłonna. Należą do nich m.in. Las Bemowski oraz lasy w rejonie Borzęcina Dużego.

Audyt krajobrazowy

Zgodnie z przyjętym w 2024 roku Audytem krajobrazowym województwa mazowieckiego, na terenie gminy Stare Babice zidentyfikowano krajobrazy priorytetowe. W kontekście audytu podkreśla się międzynarodową rangę tego obszaru – Kampinoski Park Narodowy wraz z otuliną został uznany przez UNESCO za Rezerwat Biosfery „Puszcza Kampinowska”.

Korytarze ekologiczne i tereny zielone

Gmina Stare Babice stanowi istotny element „zielonego pierścienia Warszawy”. Przez jej teren przebiegają kluczowe powiązania przyrodnicze:

- Główny korytarz ekologiczny między Kampinoskim Parkiem Narodowym a Lasem Bemowskim.
- klin nawietrzający z KPN w stronę Warszawy, który wpływa na warunki klimatyczne stolicy.
- Lokalne powiązania Kampinoskiego Parku Narodowego z lasami w rejonie wsi Stanisławów.

W ramach planowania strategicznego wyznaczono lokalny obszar interwencji „Zielone serce Starych Babic”, obejmujący w szczególności tereny w sąsiedztwie KPN i Lasu Bemowskiego, predysponowane do rozwoju funkcji rekreacyjnych i turystycznych.

Wody powierzchniowe

Teren gminy leży w całości w dorzeczu Bzury. Obszar ten podzielony jest na dwie główne zlewnie:

- Zlewnię Kanału Zaborowskiego i rzeki Łasicy (większa, północna część gminy).

- Zlewnię rzeki Utraty (mniejsza, południowo-zachodnia część gminy).

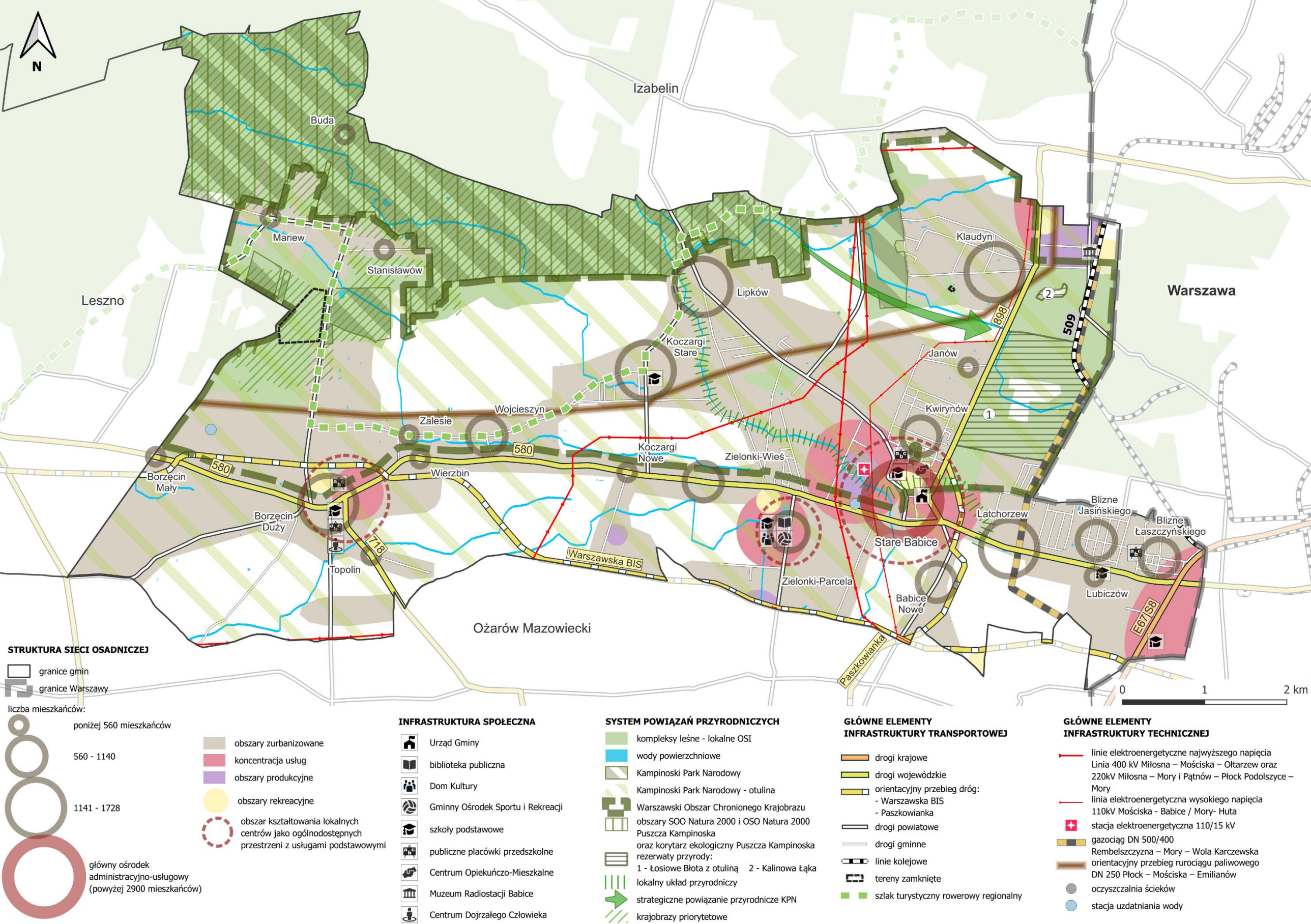
Zagrożenia naturalne i zasoby geologiczne

Zagrożenie powodziowe: Gmina Stare Babice położona jest poza obszarami narażonymi na niebezpieczeństwo powodzi.

Ruchy masowe ziemi: Ze względu na nizinny charakter terenu, w gminie nie występują obszary zagrożone osuwiskami.

Złoża kopalin: Na terenie gminy nie udokumentowano złóż kopalin podlegających eksploatacji.

Grafika 6 Model struktury przestrzenno-funkcjonalnej gminy Stare Babice

2.7 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej

Poniżej określono kluczowe kierunki zmian i zasady w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Stare Babice, w odniesieniu do wypracowanej w ramach Strategii wizji jej rozwoju w perspektywie 2035 r.

I KIERUNKI ZMIAN

1. Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenie szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

- Kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy z uwzględnieniem wiodących funkcji, tj.:
 - Mieszkaniowej – rozwój terenów zabudowy mieszkaniowej, z preferencją dla zabudowy jednorodzinnej;
 - Usługowej – rozwój centrów usługowych i przestrzeni publicznych, z preferencją dla koncentracji zabudowy wielofunkcyjnej mieszkaniowo-usługowej, podstawowych usług publicznych, rolnictwa oraz nieuciążliwych zakładów produkcyjnych;
 - Rekreacyjnej i turystycznej – rozwój przestrzeni i obiektów rekreacyjno-sportowych oraz spójnej sieci tras i szlaków pieszo-rowerowych w skali lokalnej i ponadlokalnej;
 - Rolniczej, z dążeniem do restrukturyzacji rolnictwa w południowej części gminy.
- Dążenie do rozwoju gospodarczego gminy, w tym poprzez rozwijanie niezbędnej infrastruktury i uzbrajanie terenów inwestycyjnych w dobrze skomunikowanych częściach gminy.
- Rozwój lokalnych centrów jako ogólnodostępnych przestrzeni z usługami podstawowymi, służących wypoczynkowi i integracji mieszkańców.
- Wzbogacanie istniejących osiedli mieszkaniowych w zielen publiczną, urządzone skwery i parki, place zabaw dla dzieci.
- Dążenie do rozwoju zabudowy mieszkaniowej przede wszystkim w obszarach już zainwestowanych, na terenach z dostępem do transportu publicznego oraz infrastruktury technicznej, bądź na terenach objętych planami rozwoju tej infrastruktury.
- Rozwój głównej struktury osadniczej gminy w nawiązaniu do istniejących układów przestrzennych i koncentracja zabudowy oraz uzupełnianie jej ciągów, w tym poprzez modernizację, przebudowę i nadawanie nowych funkcji nieużytkowanym budynkom i lokalom oraz przestrzeniom.
- Kontrolowany, harmonijny rozwój zabudowy mieszkaniowej, usługowej i produkcyjnej głównie z wykorzystaniem rezerw terenów już wyznaczonych w dokumentach planistycznych.

- Dążenie do utrzymania cennych krajobrazowo przestrzeni otwartych, ograniczania inwestowania na terenach rolnych i leśnych oraz zagospodarowania rezerw terenowych w istniejących strukturach przestrzennych.
- Wprowadzanie stref buforowych i przejściowych oddzielających zwarte osiedla mieszkaniowe oraz tereny usługowe i przemysłowe od cennych terenów przyrodniczych, minimalizując konflikty urbanistyczne i presję na środowisko.

2. Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

Systemy komunikacji

- Dalszy rozwój terenów komunikacyjnych w oparciu o istniejącą sieć drogową i kolejową, z uwzględnieniem projektowanych dróg o znaczeniu ponadlokalnym - tzw. „Warszawskiej BIS” (wraz z węzłem drogowym i koncepcją skomunikowania DW 580 BIS z obwodnicą Błonia) oraz „Paszkwianki”.
- Uporządkowanie i rozwój systemu komunikacji gminy w oparciu o ponadlokalne i regionalne trasy komunikacyjne oraz we współpracy z sąsiednimi gminami, w tym uwzględnianie założeń Planu Zrównoważonej mobilności miejskiej dla metropolii warszawskiej 2030+ oraz masterplanu rozwoju sieci drogowej dla obszaru otoczenia CPK.
- Dążenie do ograniczenia intensywnego ruchu tranzytowego na terenach zabudowy mieszkaniowej i w centralnej części gminy oraz nadawanie priorytetu transportowi zbiorowemu oraz ruchowi pieszemu i rowerowemu.
- Modernizacja dróg gminnych oraz realizacja działań ukierunkowanych na usprawnienie ruchu drogowego i zapewnienie bezpieczeństwa uczestników ruchu drogowego.
- Rozwijanie infrastruktury rowerowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą – ścieżek, dróg i tras rowerowych tworzących spójny, ciągły, czytelny układ i gwarantujących dostępność komunikacyjną wewnątrz i na zewnątrz gminy (w tym zapewnianie spójności infrastruktury na styku z sąsiednimi gminami) przy uwzględnieniu wojewódzkich standardów infrastruktury rowerowej.
- Wdrażanie i rozwijanie rozwiązań wspierających mikromobilność.

Infrastruktura techniczna

- Rozwijanie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej poprzez modernizowanie i rozbudowywanie infrastruktury niezbędnej do prowadzenia racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej w celu ochrony lub poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych oraz gruntów, a także ochrony zasobów wodnych i ograniczania ich wykorzystywania.
- Tworzenie lokalnych systemów retencjonowania wód opadowych na terenach nowych inwestycji.

- Wdrażanie rozwiązań opartych na przyrodzie (tzw. zielono-niebieskiej infrastruktury) ukierunkowanych na zatrzymywanie wody opadowej na terenach zurbanizowanych, a tam, gdzie nie jest to możliwe, rozwijanie systemu kanalizacji deszczowej.

Infrastruktura społeczna

- Dążenie do zapewnienia dobrej dostępności czasowej i przestrzennej podstawowych usług.
- Kształtowanie systemu ogólnodostępnych, wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych utrwalających więzi i wspierających poczucie bezpieczeństwa społeczności lokalnej. Dążenie do zapewnienia dogodnej dostępności czasowej terenów i/lub obiektów rekreacyjno-sportowych w odległości do 5 minut jazdy samochodem, bądź do 15 minut pieszo.
- W przypadku budowy nowych obiektów użyteczności publicznej kierowanie się zasadą uniwersalności - budowanie nowoczesnych, wielofunkcyjnych obiektów, które w przyszłości mogą zostać dostosowane do pełnienia różnych funkcji, w zależności od identyfikowanego zapotrzebowania np. na usługi medyczne, opiekuńcze, kulturalne itp.

Systemy komunikacji oraz infrastruktura techniczna i społeczna w gminie powinny być rozwijane z uwzględnieniem istniejących i powstających powiązań przestrzenno-funkcjonalnych w obrębie Warszawskiego Obszaru Funkcjonalnego w celu zachowania zrównoważonego rozwoju regionu.

II ZASADY

1. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

- Należy dążyć do zachowania równowagi przyrodniczej oraz trwałości procesów przyrodniczych cennego systemu przyrodniczego gminy, ze szczególnym uwzględnieniem istniejących form ochrony przyrody, w tym Kampinoskiego Parku Narodowego wraz z otuliną.
- Należy racjonalnie zagospodarowywać tereny bezpośrednio sąsiadujące z Kampinoskim Parkiem Narodowym z uwzględnieniem ochrony unikatowych walorów krajobrazowych oraz potencjału rekreacyjno-turystycznego.
- Należy dążyć do utrzymania korytarzy migracyjnych zwierząt oraz strefy wolnej od zabudowy bezpośrednio przy Kampinoskim Parku Narodowym, w tym poprzez przeciwdziałanie powstawaniu nowych, bądź eliminowanie już istniejących barier w przemieszczaniu się zwierząt.
- Należy dążyć do zachowania wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej na terenach zurbanizowanych.
- Należy dążyć do dywersyfikacji źródeł energii, w tym poprzez wykorzystywanie rozwiązań proekologicznych w wytwarzaniu i zużyciu energii w obiektach użyteczności publicznej oraz propagowanie wykorzystania tego typu rozwiązań w prywatnych inwestycjach.

- Wszelkie inwestycje (liniowe i punktowe) należy prowadzić z uwzględnieniem elementów ochrony terenów zieleni, w tym poprzez zabezpieczanie zieleni wysokiej przed uszkodzeniami w wyniku prac budowlanych/remontowych.
- Należy dążyć do ograniczenia wycinki drzew do niezbędnego minimum.
- Należy dążyć do ograniczania zanieczyszczenia światłem.
- Należy wspierać lub inicjować działania zapobiegające erozji gleb oraz zanieczyszczaniu gleb i wód gruntowych.
- Należy dążyć do ochrony i kształtowania krajobrazu poprzez przeciwdziałanie dysharmonii, z uwzględnieniem obiektów i obszarów zabytkowych, a także kształtowania estetyki przestrzeni.
- Należy dążyć do ograniczania dalszego pogarszania stanu wód powierzchniowych i podziemnych oraz poprawy ich stanu ekologicznego, chemicznego i ilościowego.
- Należy dążyć do ochrony walorów krajobrazowych gminy, w tym specyfiki krajobrazów priorytetowych wyznaczonych w Audycie Krajobrazowym Województwa Mazowieckiego.

2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

- Należy dążyć do zachowania i ochrony wartości historyczno-kulturowych i krajobrazowych obszarów i obiektów zabytkowych.
- Należy dążyć do ochrony i kształtowania tradycyjnego krajobrazu w celu zachowania historycznie wykształconej lokalnej formy architektonicznej zabudowy, w tym poprzez przeciwdziałanie dysharmonii i fragmentacji z zachowaniem zwartej charakteru zabudowy nawiązującej do istniejących obiektów i otoczenia.

3. Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 ze zm.)

- Obiekty handlu wielkopowierzchniowego należy lokalizować na terenach z dogodnym dostępem do transportu publicznego. Zakazuje się lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, w obrębie terenów cennych przyrodniczo oraz w obszarach, gdzie nie jest możliwe zapewnienie odpowiedniej infrastruktury drogowej i dostępu do transportu zbiorowego.

4. Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

- Planowanie i realizacja inwestycji celu publicznego powinna się odbywać w sposób, który łączy różne elementy i obszary działania, tj. aspekty ekologiczne, społeczne, technologiczne, przestrzenne i ekonomiczne, w tym przez odpowiednie planowanie zamówień publicznych.

- Inwestycje celu publicznego mogą być lokalizowane w gminie na podstawie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego podejmowanych zgodnie z procedurą, którą określają aktualne przepisy.

5. Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

- Urządzenia wytwarzające energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW należy lokalizować na terenach i obiektach, dla których określono taką możliwość w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.
- Należy dążyć do ograniczania wielkopowierzchniowych inwestycji w rejonie występowania stanowisk roślin chronionych lub ich zabezpieczenia zgodnie z przepisami ustawy o ochronie przyrody.

6. Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

- Należy ograniczać lokalizację inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko. Ewentualna lokalizacja inwestycji zaliczonych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko winna uwzględniać potencjalnie szkodliwy wpływ na otoczenie.
- Zakazuje się lokalizowania przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w obrębie terenów mieszkalnych, obszarów cennych przyrodniczo i na terenach rekreacyjno-turystycznych.
- Należy stosować zasady separacji poprzez wprowadzanie stref buforowych zapewniających mieszkańcom ochronę przed szkodliwymi skutkami przedsięwzięć generujących hałas, zanieczyszczenia lub odory.

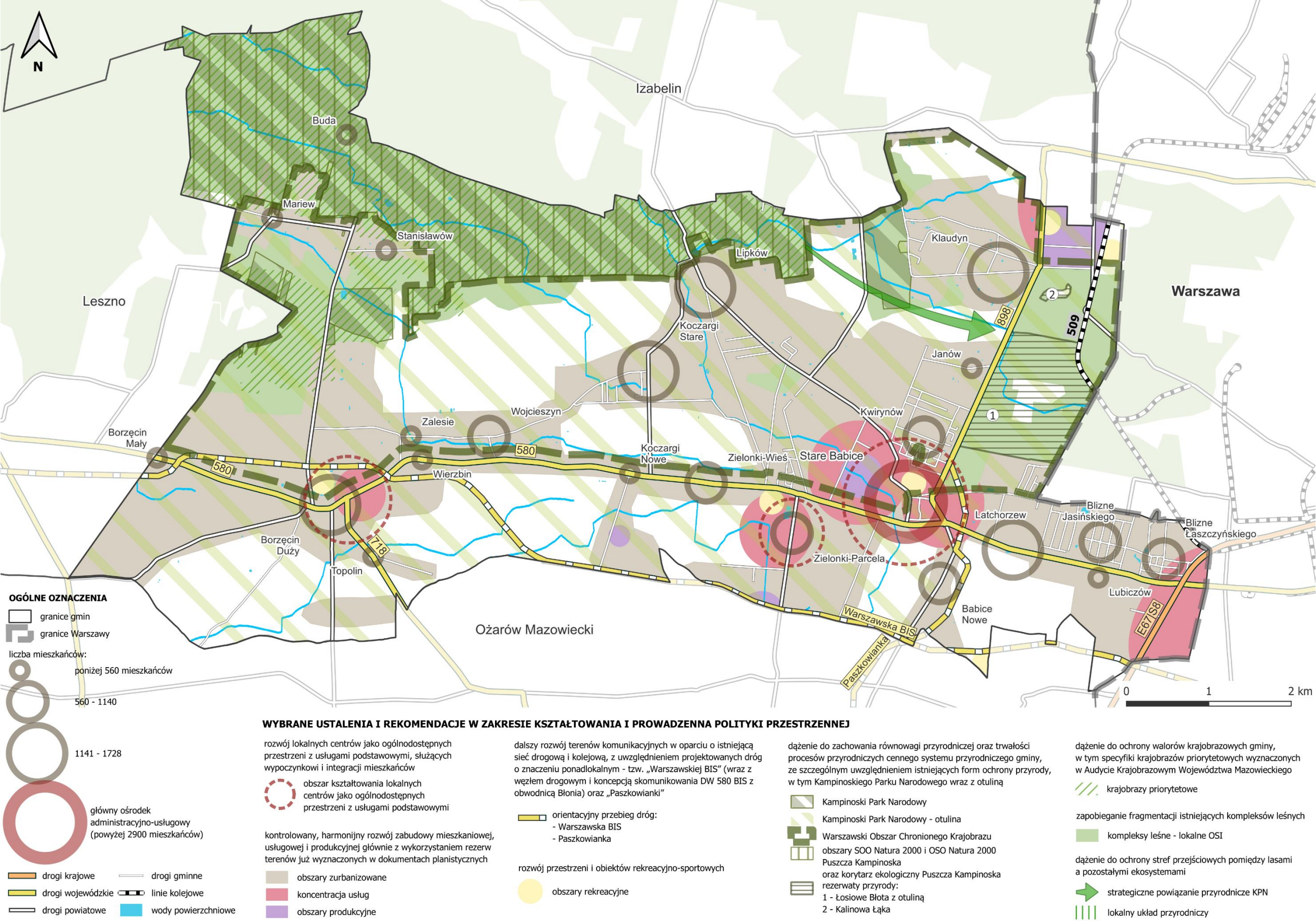
7. Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

- Należy dążyć do ochrony gruntów leśnych poprzez ograniczanie przeznaczania ich na cele nieleśne.
- Należy zapobiegać fragmentacji istniejących kompleksów leśnych.
- Należy dążyć do ochrony stref przejściowych pomiędzy lasami a pozostałymi ekosystemami.
- Należy dążyć do ochrony przestrzeni rolniczej oraz ograniczania zmiany przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze, w szczególności gleb klas I-III.
- Na dostępnych gruntach o niskiej przydatności dla rolnictwa dopuszcza się umożliwianie sukcesji leśnej lub prowadzenie zalesień z wykorzystaniem rodzimych gatunków drzew, zgodnie z ich wymaganiami siedliskowymi.

8. Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

- Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji należy dostosowywać do współczesnych standardów funkcjonalno-przestrzennych oraz wzmacniać efektywność eksploatacyjną infrastruktury technicznej w sposób nie oddziałujący znacząco na środowisko.

Grafika 7 Wybrane ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Stare Babice

2.8 Oczekiwane rezultaty planowanych działań

W celu umożliwienia oceny osiągnięcia oczekiwanych rezultatów zaplanowanych w strategii działań, konieczny jest bieżący monitoring postępów wdrażania założeń dokumentu. W jego ramach należy systematycznie śledzić wyniki prac podejmowanych w obrębie każdego z kierunków działań – pozwoli to na sprawdzenie czy założone kierunki są skutecznie wdrażane i przynoszą oczekiwane rezultaty. Proces ten obejmuje zbieranie danych, analizę wskaźników, identyfikowanie barier i problemów, a także formułowanie rekomendacji do ewentualnych korekt strategii. Monitoring zapewnia bieżącą kontrolę nad procesem wdrażania strategii oraz umożliwia podejmowanie trafnych decyzji zarządczych i dostosowywanie polityki rozwojowej gminy do zmieniających się warunków społeczno-gospodarczych.

Poniżej przedstawiono katalog wskaźników, które będą podlegały monitoringowi w celu określenia poziomu realizacji założeń Strategii Rozwoju Gminy Stare Babice na lata 2025-2035. Dla każdego z nich określono pożądaną tendencję (przewidywany wzrost lub spadek wartości), będącą efektem wdrażania strategii. W przypadku niektórych wskaźników możliwe było ustalenie wartości bazowej, ponieważ dane te są corocznie gromadzone w oficjalnych źródłach statystycznych, takich jak BDL GUS, co umożliwi systematyczne i długoterminowe porównania danych, także w odniesieniu do okresu sprzed rozpoczęcia realizacji strategii. Dla pozostałych wskaźników nie przyjęto wartości bazowych ze względu na fakt, iż do momentu opracowania Strategii (2025 r.), w jej ramach nie zostały podjęte działania umożliwiające ich określenie – ich pomiar i obserwacja rozpoczną się dopiero wraz z wdrażaniem odpowiednich zadań po formalnym przyjęciu strategii.

Tabela 8 Oczekiwane rezultaty planowanych działań wraz ze wskaźnikami

Cele szczegółowe	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźnik
Cel strategiczny 1. Gwarantowanie wysokiej jakości życia w Gminie Stare Babice poprzez rozwijanie oferty gminnej oraz wspieranie jej kapitału ludzkiego i społecznego		
1.1. Wysokiej jakości oferta usług publicznych	Podniesienie jakości i rozwój oferty usług społecznych i komunalnych skierowanej do przedstawicieli wszystkich grup wiekowych i społecznych, a tym samym gwarantowanie wysokiej jakości życia w gminie.	• Liczba wybudowanych zmodernizowanych lub wyposażonych jednostek użyteczności publicznej. • Liczba nowo utworzonych jednostek kultury lub poszerzenie oferty już istniejących. • Liczba nowo wdrożonych usług zdrowotnych i wspierających dla mieszkańców w tym dla seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami (dotyczy usług pielęgnacyjnych, rehabilitacyjnych, opiekuńczych, asystencji osobistej i usług wytchnieniowych). • Liczba wdrożonych e-usług w Urzędzie Gminy i jednostkach podległych. • Liczba szkoleń pracowników. • Liczba miejsc w przedszkolach publicznych i niepublicznych. • Liczba wydarzeń kulturalnych organizowanych w gminie. • Liczba powstałych lub zmodernizowanych przestrzeni wielopokoleniowych. • Liczba programów zdrowotnych i wspierających realizowanych dla mieszkańców w tym także dedykowanych seniorom i osobom ze szczególnymi potrzebami.
1.2. Zintegrowana i zaangażowana społeczność lokalna	Wzrost poziomu integracji i zaangażowania mieszkańców w sprawy gminne i życie społeczne oraz budowanie silnej tożsamości lokalnej.	• Liczba zorganizowanych wydarzeń integrujących lokalną społeczność i promujących lokalną tożsamość (m.in.: imprezy plenerowe, koncerty, pikniki rodzinne, turnieje międzyszkolne o charakterze integrującym). • Liczba zorganizowanych akcji promocyjno-informacyjnych i/lub edukacyjnych z zakresu edukacji obywatelskiej. • Liczba udzielonych dotacji dla organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, organizacji społecznych. • Liczba zrealizowanych inicjatyw lokalnych zgłoszonych przez mieszkańców w ramach funduszu sołectkiego/budżetu obywatelskiego. • Liczba spotkań konsultacyjnych, debat, paneli dyskusyjnych itp. z mieszkańcami. • Liczba projektów realizowanych z udziałem wolontariuszy. • Liczba programów wsparcia dla osób potrzebujących pomocy. • Liczba zorganizowanych sesji/spotkań organów doradczych reprezentujących różne grupy społeczne.

Cele szczegółowe	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźnik
1.3. Elastyczna i odpowiedzialna polityka społeczna	Zapewnienie dogodnych warunków do zakładania rodziny i rozwoju osobistego, co przyczyni się do wzrostu liczby urodzeń, a tym samym do ograniczenia zjawiska starzenia się społeczeństwa i budowania kapitału ludzkiego gminy.	- Liczba zorganizowanych akcji lub działań promocyjno-informacyjnych i/lub edukacyjnych z zakresu ograniczania negatywnych zjawisk społecznych (dotyczy akcji związanych m. in. z zapobieganiem zjawisku wykluczenia społecznego, przemocy w rodzinie, alkoholizmowi i narkomanii). - Liczba zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych i kół zainteresowań w tym rozwijających kompetencje kluczowe. - Liczba utworzonych miejsc przeznaczonych między innymi do edukacji dzieci i młodzieży z obszaru nauk ścisłych i humanistycznych z wykorzystaniem historycznego dziedzictwa Radiostacji Babice. - Liczba działań zwiększających bezpieczeństwo na wypadek sytuacji kryzysowych. - Liczba inicjatyw promujących uczenie się przez całe życie. - Liczba akcji informacyjnych i edukacyjnych z zakresu profilaktyki zdrowotnej. - Liczba udostępnionych benefitów/profitów dla zameldowanych mieszkańców. - Liczba budynków publicznych przystosowanych do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami. - Liczba programów lub działań wspierających osoby ze specjalnymi potrzebami.
Cel strategiczny 2. Wzmacnianie lokalnej gospodarki Gminy Stare Babice poprzez rozwój przedsiębiorczości, wspieranie innowacji oraz tworzenie przyjaznych warunków dla biznesu i turystyki		
2.1. Konkurencyjność i innowacyjność lokalnych przedsiębiorstw	Zwiększenie liczby i potencjału lokalnych firm poprzez wsparcie innowacyjności, współpracy i promocji lokalnych produktów.	- Liczba nowo zarejestrowanych działalności gospodarczych. - Stopa bezrobocia lokalnego (wskaźnik podawany w procentach z danych Powiatowego Urzędu Pracy). - Liczba przedsiębiorstw korzystających ze wsparcia w zakresie innowacji i transferu technologii. - Liczba działań promocyjnych skierowanych do lokalnych przedsiębiorstw. - Liczba lokalnych przedsiębiorstw biorących udział w wydarzeniach gminnych. - Realizacja inwestycji w zakresie budowy targowiska (tak/nie).
2.2. Atrakcyjne warunki do lokowania inwestycji	Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej gminy oraz jej rozwój społeczno-gospodarczy dzięki stworzeniu dogodnych warunków do zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej w gminie.	- Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności (wskaźnik mierzony na podstawie danych BDL GUS). - Powierzchnia nowo przygotowanych terenów inwestycyjnych [ha]. - Długość nowo wybudowanych i zmodernizowanych dróg gminnych (km). - Długość nowo wybudowanych i zmodernizowanych sieci wodociągowych i kanalizacyjnych.

Cele szczegółowe	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźnik
2.3. Rozwinięte funkcje rekreacyjne i turystyczne	Wzmocnienie potencjału turystycznego i rekreacyjnego gminy jako miejsca wypoczynku weekendowego, a tym samym dywersyfikacja struktury gospodarczej.	• Długość nowoutworzonych ciągów komunikacyjnych sprzyjających rekreacji i turystyce [km]. • Liczba przedsięwzięć z zakresu rozwoju oferty turystycznej zrealizowanej we współpracy z innymi samorządami w ramach WOF. • Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych (np. boisk, siłowni plenerowych, placów zabaw, miejsc wypoczynku, parków). • Liczba wydarzeń kulturalnych/historycznych organizowanych w oparciu o dziedzictwo lokalne.
2.4. Silna, rozpoznawalna marka gminy Stare Babice	Zbudowanie pozytywnego wizerunku gminy jako nowoczesnego, zielonego i przyjaznego miejsca do życia, pracy i wypoczynku.	• Liczba zrealizowanych przedsięwzięć, kampanii, wydarzeń itp. związanych z promocją gminy. • Liczba nagród, wyróżnień przyznanych Gminie. • Liczba materiałów promocyjnych na temat gminy kształtujących jej pozytywny wizerunek i rozpoznawalność. • Liczba działań promocyjnych zrealizowanych we współpracy z przedsiębiorcami.
Cel strategiczny 3. Kształtowanie przyjaznej i nowoczesnej przestrzeni Gminy Stare Babice poprzez zintegrowane planowanie, wzmacnianie powiązań transportowych i zachowanie walorów krajobrazowych		
3.1. Zrównoważony rozwój przestrzenny	Efektywne wykorzystanie dostępnej przestrzeni, zachowanie ładu przestrzennego i wysokiej jakości przestrzeni publicznych z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców i zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.	• Powierzchnia przebudowanych i/lub nowo zagospodarowanych przestrzeni publicznych [m²] (Dotyczy przestrzeni publicznych dostosowanych do pełnienia funkcji społecznych, integracyjnych, kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych, turystycznych). • Udział powierzchni terenów zieleni w ogólnej powierzchni gminy [%] (wskaźnik mierzony na podstawie danych BDL GUS). • Liczba zrealizowanych inwestycji w zakresie terenów zielonych i parkowych, pielęgnowanie zieleni, uzupełnianie przestrzeni o elementy małej architektury. • Łączna powierzchnia terenów zielonych dostępnych publicznie (ha). • Opracowanie i wdrożenie regulaminu/zasad sytuowania elementów zagospodarowania krajobrazu (tak/nie). • Liczba nowoczesnych realizacji obiektów użyteczności publicznej zgodnych ze standardami ekologicznymi i potrzebami społecznymi. • Liczba inwestycji publicznych realizowanych z wykorzystaniem rozwiązań proekologicznych (np. OZE, retencja, zielone dachy). • Liczba projektów inwestycyjnych poprawiających powiązania między miejscowościami w gminie.

Cele szczegółowe	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźnik
3.2. Efektywny transport i komunikacja	Połączenie funkcjonalne i komunikacyjne gminy z sąsiednimi gminami i regionem, wzmocnienie powiązań funkcjonalno-przestrzennych zwłaszcza w obrębie WOF oraz podniesienie poziomu mobilności mieszkańców.	• Długość nowo wybudowanych, przebudowanych lub zmodernizowanych dróg gminnych [km]. • Liczba działań i rozwiązań sprzyjających korzystaniu z transportu publicznego. • Liczba zrealizowanych inwestycji w infrastrukturę około drogową (np. chodniki, oświetlenie, odwodnienie, przystanki). • Liczba utworzonych lub zmodernizowanych połączeń komunikacji zbiorowej (linii autobusowych, przystanków). • Długość nowo wybudowanych lub zmodernizowanych dróg rowerowych (km). • Liczba miejsc postojowych dla rowerów. • Liczba przeprowadzonych inwestycji poprawiających bezpieczeństwo ruchu (np. przejścia dla pieszych, doświetlenia, progi zwalniające). • Liczba działań promocyjnych na rzecz korzystania z komunikacji zbiorowej i rowerów
3.3. Infrastruktura techniczna	Zwiększenie niezawodności i dostępności podstawowej infrastruktury technicznej odpowiadającej na potrzeby rosnącej populacji, a tym samym tworzenie warunków do harmonijnego rozwoju zabudowy mieszkaniowej, z zachowaniem spójności z rozwojem infrastruktury podstawowej.	• Długość nowej, przebudowanej lub zmodernizowanej infrastruktury sieciowej [km] (Dotyczy sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, deszczowej). • Liczba wdrożonych rozwiązań OZE. • Liczba nowych lub zmodernizowanych punktów selektywnego zbierania odpadów (PSZOK). • Liczba przeprowadzonych akcji edukacyjnych dotyczących segregacji i recyklingu odpadów. • Liczba przedsięwzięć/inwestycji zwiększających poziom bezpieczeństwa technicznego infrastruktury (np. monitoring, systemy awaryjne, systemy informatyczne, agregaty prądotwórcze). • Długość ulic objętych nowoczesnym oświetleniem (km).
3.4. Funkcjonalna infrastruktura społeczna	Rozwój nowoczesnych, wielofunkcyjnych obiektów i przestrzeni publicznych sprzyjających integracji i aktywności mieszkańców.	• Liczba nowo wybudowanych, przebudowanych i/lub zmodernizowanych obiektów sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych i użyteczności publicznej. • Liczba wydarzeń społecznych i rekreacyjnych organizowanych na nowo wybudowanych, przebudowanych i/lub zmodernizowanych obiektach sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych i użyteczności publicznej. • Liczba imprez, zawodów sportowych lub wydarzeń kulturalnych organizowanych w gminie.
Cel strategiczny 4. Tworzenie zdrowego i bezpiecznego środowiska życia w Gminie Stare Babice poprzez adaptację do zmian klimatu i ochronę walorów przyrodniczo-krajobrazowych		

Cele szczegółowe	Oczekiwane rezultaty planowanych działań	Wskaźnik
4.1. Wysoka jakość środowiska	Poprawa stanu środowiska naturalnego i świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez edukację i działania proekologiczne.	• Liczba zorganizowanych akcji promocyjno-informacyjnych i/lub edukacyjnych z zakresu edukacji ekologicznej. • Monitoring przekroczeń dla PM10, PM2,5 i PM1 (tak/nie). • Liczba działań w zakresie ochrony przyrody w procesach inwestycyjnych (np. kompensacja areału zieleni). • Liczba zorganizowanych akcji społecznych z udziałem mieszkańców (np. sprzątanie terenów, sadzenie drzew, zbiórki odpadów). • Liczba nawiązanych i realizowanych partnerstw/szkoleń/działań dotyczących edukacji ekologicznej. • Liczba wspólnych projektów lub wydarzeń realizowanych z innymi samorządami lub instytucjami. • Liczba przeprowadzonych kontroli dotyczących wykorzystywania niewłaściwych materiałów opałowych. • Liczba wykrytych i zgłoszonych przypadków spalania odpadów/niewłaściwych materiałów opałowych. • Liczba punktów monitorujących jakość powietrza. • Poziom przygotowania odpadów do ponownego użycia i recyklingu (%). • Liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjnych dotyczących segregacji i obiegu zamkniętego. • Liczba inwestycji, w których zastosowano prośrodowiskowe rozwiązania (np. zbiorniki retencyjne)
4.2. Gmina odporna na zmiany klimatu	Zwiększenie odporności gminy na skutki zmian klimatycznych oraz poprawa warunków bezpieczeństwa w gminie, w tym poprzez zapobieganie m.in. zagrożeniom powodziowym i pożarowym.	• Liczba zrealizowanych inwestycji z zakresu retencji wodnej i odprowadzania wód deszczowych (np. tworzenie zbiorników retencyjnych, zwiększanie powierzchni zadrzewień, rozwój systemu kanalizacji deszczowej). • Liczba działań wspierających służby ratunkowe. • Liczba inwestycji mających na celu minimalizowanie skutków powodzi i podtopień. • Liczba szkoleń w zakresie reagowania na sytuacje kryzysowe. • Liczba działań na rzecz zachowania lub zwiększenia bioróżnorodności (np. nasadzenia rodzimych gatunków drzew/krzewów, oczka wodne, łąki kwietne).

3. System wdrażania strategii

System zarządzania strategią obejmuje zestaw powiązanych procesów, których skuteczna realizacja wymaga współpracy wielu podmiotów dysponujących odpowiednimi kompetencjami. Aby zapewnić ciągłość działań oraz maksymalizować ich efektywność, niezbędne jest wyraźne określenie podziału odpowiedzialności za realizację zadań zapisanych w strategii. Podział ten wynika zarówno z różnic w zakresie kompetencji, jak i poziomu odpowiedzialności poszczególnych podmiotów. Kluczowym elementem systemu zarządzania jest nie tylko wyznaczenie struktury wdrażania strategii, ale również ujęcie trzech wzajemnie powiązanych i wpływających na siebie obszarów:

- formułowanie oraz okresowa aktualizacja strategii,
- skuteczne wdrażanie strategii,
- monitoring i ocena osiągniętych rezultatów strategii.

3.1 Realizacja, monitoring, ewaluacja i aktualizacja strategii

Realizacja strategii

Realizacja założeń strategii powinna odbywać się zgodnie z zasadami takimi jak:

- Partnerstwo – podmioty realizujące strategię powinny kierować się zasadą równorzędnego traktowania reprezentantów poszczególnych środowisk. Istotne jest zachowanie niezależności poszczególnych podmiotów przy jednoczesnej współpracy na rzecz urzeczywistnienia zaplanowanej wizji gminy,
- Otwartość – w prace nad realizacją założeń strategii powinni zostać zaangażowani przedstawiciele różnych środowisk i podmiotów, co zagwarantuje interdyscyplinarność zespołów roboczych,
- Efektywność – działania, które zostaną podjęte, powinny być zaplanowane w taki sposób, aby umożliwić osiągnięcie wymiernych rezultatów przy oszczędnym wykorzystaniu zasobów,
- Transparentność – realizacja założeń strategicznych powinna być jawna, z założeniem udostępniania wszystkich informacji. Istotną częścią działań jest dialog pomiędzy poszczególnymi interesariuszami. Wszystkie podejmowane działania powinny być publicznie przedstawiane oraz konsultowane,
- Konsekwencja – wdrażane działania powinny odbywać się w odpowiedniej kolejności, mając na uwadze komplementarność podejmowanych działań. Istotna jest determinacja w osiąganiu założonych celów,
- Elastyczność – w przypadku zmieniających się uwarunkowań należy odpowiednio zmodyfikować założenia strategii.

W zakresie realizacji działań zdefiniowanych w strategii wiodącą rolę będzie pełnił Wójt Gminy Stare Babice, który będzie wspierany przez zastępców, Radę Gminy Stare Babice, skarbnika i merytoryczne komórki Urzędu Gminy Stare Babice.

Wójt Gminy Stare Babice	• Przygotowanie projektu strategii przy współpracy struktur Urzędu Gminy Stare Babice w uzgodnieniu z Radą Gminy Stare Babice i mieszkańcami (zmiana zapisów w dokumencie w oparciu o uzasadnione propozycje i wnioski mieszkańców), • Zatwierdzenie zadań do realizacji w ramach strategii, • Nawiązywanie współpracy z instytucjami, organizacjami i podmiotami (administracji wyższego i niższego szczebla, przedsiębiorcami, organizacjami pozarządowymi itp.), • Działania lobbingowe na rzecz realizacji założeń strategii.
Rada Gminy Stare Babice	• Analiza postępów wdrażania strategii, • Zatwierdzenie i zapewnienie finansowania dla rocznych oraz wieloletnich programów branżowych i inwestycyjnych, w ramach których będą realizowane cele strategiczne i kierunki działań, • Rozpatrywanie wniosków o aktualizację strategii i podejmowanie uchwał w tym zakresie.
Skarbnik Gminy Stare Babice	• Zabezpieczenie środków w budżecie na realizację zadań wynikających z kierunków działań poprzez umieszczenie konkretnych zadań w budżecie oraz Wieloletniej Prognozie Finansowej.
Koordinator Strategii (Wydział Inwestycji i Gospodarki Komunalnej)	• Koordynacja prac na rzecz wdrażania strategii pomiędzy poszczególnymi podmiotami zaangażowanymi w realizację strategii, • Przygotowywanie analiz dotyczących gminy w zakresie projektów zrealizowanych z zewnętrznych środków krajowych i UE, • Przygotowanie sprawozdań okresowych z realizacji strategii, • Upowszechnianie założeń strategii wśród mieszkańców gminy, • Bieżący nadzór nad realizacją strategii i rekomendowanie ewentualnych zmian w strategii.
Poszczególne komórki Urzędu Gminy Stare Babice, jednostki organizacyjne gminy i inne podmioty zaangażowane w realizację strategii	• Opracowanie rocznych i wieloletnich programów branżowych oraz inwestycyjnych w ramach których realizowane będą założenia strategiczne, • Realizacja poszczególnych działań strategicznych, • Informowanie Koordynatora strategii o stopniu realizacji zadań oraz przekazywanie danych do monitoringu, • Zgłaszanie problemów w realizacji zadań oraz konieczności zmian zapisów strategii.

Monitoring strategii

Strategia będzie podlegać systematycznemu monitoringowi, polegającemu na cyklicznym ocenianiu stopnia realizacji zaplanowanych działań oraz osiągania celów strategicznych. Proces ten zostanie przeprowadzony w oparciu o zestaw wskaźników monitorujących, opisanych w rozdziale 2.7 Rezultaty planowanych działań. Celem prowadzenia bieżącego monitoringu jest zapewnienie pełnej i rzetelnej informacji o efektach wdrażania strategii, poziomie realizacji jej celów oraz zgodności podejmowanych działań z przyjętymi założeniami. Monitoring stanowi także podstawę do podejmowania decyzji o ewentualnej aktualizacji strategii.

Poszczególne komórki Urzędu Gminy Stare Babice, jednostki organizacyjne i inne podmioty zaangażowane w realizację konkretnych działań w ramach strategii	Przekazywanie informacji na temat realizowanych działań, w tym wartości wskaźników przypisanych do prowadzonych działań do Koordynatora Strategii - w terminie do końca kwietnia roku następującego po roku sprawozdawczym.
Koordinator Strategii (Wydział Inwestycji i Gospodarki Komunalnej)	Przygotowanie sprawozdania rocznego z realizacji strategii w terminie do końca maja. Sprawozdanie będzie stanowić część Raportu o stanie gminy, który przekładany jest Wójtowi Gminy Stare Babice i Radzie Gminy Stare Babice.

Wynikiem monitoringu będzie Raport monitoringowy zawierający zestawienie wskaźników dla poszczególnych kierunków działań, których realizacja została podjęta w ramach każdego z celów strategicznych. W Raporcie monitoringowym zostaną przedstawione kluczowe informacje o zrealizowanych zadaniach wraz z wartościami wskaźników w postaci kart monitoringowych.

Tabela 9 Wzór raportu monitoringowego

Raport monitoringowy za rok ...			
Cel strategiczny:			
Zrealizowane zadania/przedsięwzięcia w ramach celu strategicznego			
Kierunek działania	Zrealizowane zadania/przedsięwzięcia		
Stan realizacji wskaźników			
Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa określona w strategii	Stan wskaźnika na koniec roku	Ocena osiągnięcia rezultatu (zmiana wartości w odniesieniu do wartości bazowej)

Inne informacje			
Wydatki poniesione na realizację celu w roku wraz z informacją o źródłach finansowania			
Uwagi			

Ewaluacja strategii

Podstawą do przeprowadzenia ewaluacji będzie monitoring bieżący realizacji strategii. Jej głównym celem jest ocena, w jakim stopniu podejmowane działania przyczyniają się do osiągania założonych celów strategicznych. W ramach ewaluacji analizie podlega m.in. skuteczność, efektywność, przydatność oraz trwałość osiągniętych rezultatów, a także adekwatność przyjętych celów względem zidentyfikowanych potrzeb i wyzwań rozwojowych. Proces ten służy określeniu, na ile założenia strategii są realizowane w praktyce oraz czy istnieje potrzeba ich korekty lub aktualizacji. Dzięki temu możliwe jest systematyczne podnoszenie jakości działań, udoskonalanie bieżących interwencji oraz podejmowanie świadomych decyzji dotyczących dalszego kierunku rozwoju dokumentu strategicznego.

Zaleca się przeprowadzenie dwóch przeglądów strategicznych w trakcie obowiązywania strategii – pierwszy w 2030 roku jako ewaluacja bieżąca (on-going), a drugi w 2035 roku jako ewaluacja końcowa (ex-post). Ocena będzie opracowywana w oparciu o dane pochodzące z regularnego monitoringu. Efektem każdego z przeglądów będzie szczegółowe sprawozdanie zawierające analizę stopnia realizacji celów strategicznych oraz wykonania zaplanowanych działań. Raporty ewaluacyjne będą przedstawiane Radzie Gminy Stare Babice przez Wójta, wraz z propozycjami ewentualnych korekt, aktualizacji lub rozszerzenia treści dokumentu strategicznego.

Ewaluacja ex-ante – zgodnie z zapisami ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r. poz. 198 z późn. zm.) w art. 10a. ust. 2 zawarto zapis, że podmiot opracowujący projekt strategii rozwoju przeprowadza uprzednią ewaluację trafności, przewidywanej skuteczności i efektywności realizacji strategii rozwoju przed jej przyjęciem (ewaluacja ex-ante). Ma to na celu ocenę jakości i wartości procesu oraz potencjalnych efektów wdrażania strategii, zgodnie z wytycznymi zawartymi w opracowaniu pt. *Strategia Rozwoju Gminy. Poradnik praktyczny*, dostępnym na stronie Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. Przeprowadzenie ewaluacji ma służyć poprawie jakości planowanej interwencji.

Aktualizacja strategii

Aktualizacja zapisów strategii będzie dokonywana w uzasadnionych przypadkach, wynikających ze zmian zachodzących w otoczeniu wewnętrznym lub zewnętrznym Gminy Stare Babice, które mogą wpływać na skuteczność, trafność i aktualność przyjętych kierunków działań. Korekty dokumentu mogą być konieczne w sytuacjach, gdy zmieniają się istotne uwarunkowania takie jak m.in.:

- społeczne – zmiany demograficzne, migracyjne czy nowe potrzeby i oczekiwania mieszkańców,
- gospodarcze – np. pojawienie się dużych inwestycji, zmiany w strukturze lokalnego rynku pracy, nowe źródła finansowania,
- prawne – wprowadzenie nowych regulacji na poziomie krajowym lub unijnym, które wpływają na politykę rozwoju,
- przestrzenne – np. zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym, rozwój infrastruktury czy nowe wyzwania urbanistyczne,
- polityczne – w tym zmiany priorytetów strategicznych na poziomie regionalnym lub krajowym, które mogą wymagać dostosowania działań lokalnych.

Celem procesu aktualizacji jest dostosowanie strategii do zmieniających się realiów społeczno-gospodarczych oraz obowiązujących regulacji prawnych i dokumentów strategicznych wyższego szczebla, co pozwala utrzymać jej aktualność, skuteczność i zdolność do efektywnej realizacji założonych celów.

Poszczególne komórki Urzędu Gminy Stare Babice jednostki organizacyjne gminy i inne podmioty zaangażowane w realizację strategii	• Zgłoszenie konieczności zmiany zapisów strategii
Wójt Gminy Stare Babice	• Przedstawienie Radzie Gminy Stare Babice wniosku o dokonanie zmian w strategii
Koordinator Strategii (Wydział Inwestycji i Gospodarki Komunalnej)	• Wydanie opinii o konieczności przeprowadzenia aktualizacji dokumentu
Wójt Gminy Stare Babice, Rada Gminy Stare Babice, poszczególne komórki Urzędu Gminy Stare Babice	• Decyzja o aktualizacji strategii
Rada Gminy Stare Babice	• Podjęcie uchwały w sprawie aktualizacji strategii • Uchwalenie zaktualizowanej strategii – po uprzednio przeprowadzonych konsultacjach społecznych aktualizacji strategii

3.2 Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Strategia Rozwoju Gminy Stare Babice na lata 2025-2035 stanowi nadrzędny dokument planistyczny, określający główne kierunki rozwoju gminy w czterech kluczowych obszarach: społecznym, gospodarczym, przestrzennym oraz klimatyczno-środowiskowym. Ze względu na kompleksowość poruszanych zagadnień, konieczne jest jej uszczegółowienie w dokumentach wykonawczych. Dokumenty te obejmują zarówno obowiązujące, jak i planowane do opracowania programy i plany sektorowe – o charakterze obligatoryjnym lub fakultatywnym. Do najistotniejszych z nich zalicza się m.in.:

- dokumenty planistyczne — studium (od 1 lipca 2026 r. zastąpione planem ogólny gminy), miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego;
- programy ochrony środowiska;
- gminne programy wspierania polityki społecznej.

Przy tworzeniu i aktualizacji dokumentów niższego szczebla rekomenduje się aby:

- Dokumenty wykonawcze były napisane możliwie prostym językiem, zrozumiałym dla osób niebędących specjalistami w danej dziedzinie,
- Przygotowanie dokumentu wykonawczego zakończyło się w ciągu 12 miesięcy od jego zainicjowania,
- Każdy dokument wykonawczy został poddany konsultacjom społecznym,
- W każdym dokumencie wykonawczym znalazło się co najmniej odniesienie do konkretnego celu strategicznego i kierunku działań niniejszej strategii – zaleca się wykazanie spójności dokumentu z niniejszą strategią,
- Każdy dokument wykonawczy posiadał przypisaną komórkę organizacyjną jako wiodącą, odpowiadającą za całościową realizację.

W poniższej tabeli zawarto dokumenty, które obowiązują na terenie Gminy Stare Babice wraz z określeniem ich zgodności z niniejszą strategią.

Tabela 10 Wykaz dokumentów obowiązujących w Gminie Stare Babice wraz z oceną aktualności wobec strategii

Nazwa dokumentu	Data przyjęcia/aktualizacji	Uwagi i wytyczne
Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stare Babice	Data aktualizacji: Uchwała nr XLI/435/18 Rady Gminy Stare Babice z dnia 29 maja 2018 r.	Obowiązuje do 2026 r. (nie później niż do 30 czerwca 2026 r.) później zostanie zastąpione Planem Ogólnym – gmina jest w trakcie opracowywania planu (Uchwała Nr V/33/2024 z dnia 27 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego gminy Stare Babice)

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stare Babice do roku 2025 z perspektywą do 2027 r.	Data przyjęcia: Uchwała nr XLII/461/2022 Rady Gminy Stare Babice z dnia 24 lutego 2022 r.	Aktualny, zgodny z zapisami strategii. W przypadku aktualizacji bądź konieczności opracowania nowego dokumentu należy uwzględnić w nim założenia Strategii dotyczące przede wszystkim uwarunkowań klimatyczno-środowiskowych określonych w częściach dot. modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz ustaleń i rekomendacji z zakresu kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie. Należy również uwzględnić założenia i plany strategiczne na lata 2025-2035 określone w części strategicznej, przede wszystkim w ramach celu strategicznego 4. Tworzenie zdrowego i bezpiecznego środowiska życia w Gminie Stare Babice poprzez adaptację do zmian klimatu i ochronę walorów przyrodniczo-krajobrazowych.
Program Ograniczania Niskiej Emisji dla Gminy Stare Babice	Data przyjęcia: Uchwała nr X/100/2019 Rady Gminy Stare Babice z dnia 27 czerwca 2019 r.	Aktualny, zgodny z zapisami strategii. W przypadku aktualizacji bądź konieczności opracowania nowego dokumentu należy uwzględnić w nim założenia i plany strategiczne na lata 2025-2035 określone w części strategicznej, przede wszystkim w ramach celów strategicznych: 3. Kształtowanie przyjaznej i nowoczesnej przestrzeni Gminy Stare Babice poprzez zintegrowane planowanie, wzmacnianie powiązań transportowych i zachowanie walorów krajobrazowych oraz 4. Tworzenie zdrowego i bezpiecznego środowiska życia w Gminie Stare Babice poprzez adaptację do zmian klimatu i ochronę walorów przyrodniczo-krajobrazowych.
Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Stare Babice na lata 2016- 2030	Data przyjęcia: Uchwała nr XXII/211/16 Rady Gminy Stare Babice z dnia 29 września 2016 r.	Aktualny, zgodny z zapisami strategii. W przypadku aktualizacji bądź konieczności opracowania nowego dokumentu należy uwzględnić w nim założenia i plany strategiczne na lata 2025-2035 określone w części strategicznej, przede wszystkim w ramach celów strategicznych: 3. Kształtowanie przyjaznej i nowoczesnej przestrzeni Gminy Stare Babice poprzez zintegrowane planowanie, wzmacnianie powiązań transportowych i zachowanie walorów krajobrazowych oraz 4. Tworzenie zdrowego i bezpiecznego środowiska życia w Gminie Stare Babice poprzez adaptację do zmian klimatu i ochronę walorów przyrodniczo-krajobrazowych.
Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Stare Babice na lata 2021-2030	Data przyjęcia: Uchwała nr XXVII/284/2020 Rady Gminy Stare Babice	Aktualny, zgodny z zapisami strategii. W przypadku aktualizacji bądź konieczności opracowania nowego dokumentu należy uwzględnić w nim założenia i plany strategiczne na lata 2026-2035 określone w części strategicznej, przede wszystkim w ramach celu strategicznego 1. Gwarantowanie wysokiej jakości życia w Gminie Stare Babice poprzez rozwijanie oferty gminnej oraz wspieranie jej kapitału ludzkiego i społecznego.
Gminny program opieki nad zabytkami gminy Stare Babice na lata 2025-2028	Data przyjęcia: Uchwała nr XIV/132/2025 Rady Gminy Stare Babice	Aktualny, zgodny z zapisami strategii. W przypadku aktualizacji bądź konieczności opracowania nowego dokumentu należy uwzględnić w nim założenia Strategii dotyczące przede wszystkim uwarunkowań kulturowych określonych w częściach dot. modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej

		gminy oraz ustaleń i rekomendacji z zakresu kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie. Należy również uwzględnić założenia i plany strategiczne na lata 2025-2035 określone w części strategicznej, przede wszystkim w ramach celów strategicznych: 2. Wzmacnianie lokalnej gospodarki Gminy Stare Babice poprzez rozwój przedsiębiorczości, wspieranie innowacji oraz tworzenie przyjaznych warunków dla biznesu i turystyki i 3. Kształtowanie przyjaznej i nowoczesnej przestrzeni Gminy Stare Babice poprzez zintegrowane planowanie, wzmacnianie powiązań transportowych i zachowanie walorów krajobrazowych.
--	--	--

Źródło: opracowanie własne.

3.3 Finansowanie strategii

Realizacja założeń *Strategii Rozwoju Gminy Stare Babice na lata 2025–2035* wymaga nie tylko jasno określonych celów i działań, ale także zapewnienia odpowiednich zasobów finansowych i operacyjnych. Skuteczne wdrożenie strategii będzie możliwe dzięki aktywnemu poszukiwaniu dostępnych źródeł wsparcia, a także wykorzystywaniu narzędzi i metod, które umożliwią sprawne zarządzanie procesami rozwojowymi. Kluczowe jest w tym kontekście elastyczne reagowanie na zmieniające się warunki finansowe i prawne oraz umiejętne sięganie po środki zewnętrzne i wewnętrzne. Potencjalne źródła finansowania to między innymi:

- Środki budżetu jednostek samorządu terytorialnego – regionalne, powiatowe oraz środki własne gminy;
- Środki budżetu państwa;
- Środki pochodzące z budżetu województwa mazowieckiego
- Środki funduszy celowych;
- Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027;
- Inne środki publiczne,
- Inne środki z budżetu Unii Europejskiej z programów:
 - *Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FENIKS)* – finansowanie projektów przyczyniających się do rozwoju gospodarki niskoemisyjnej, ochrony środowiska oraz przeciwdziałania i adaptacji do zmian klimatu.
 - *Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS)* – odnoszą się do finansowania projektów związanych z poprawą sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy, zwiększeniem dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami, zapewnieniem opieki nad dziećmi, podnoszeniem jakości edukacji i rozwoju kompetencji, integracją społeczną, rozwojem usług społecznych i ekonomii społecznej oraz ochrony zdrowia.

- *Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki 2021-2027 (FENG)* – fundusze te mogą zostać wykorzystane na realizację projektów badawczo-rozwojowych, innowacyjnych oraz takich, które będą zwiększać konkurencyjność lokalnej gospodarki.
- *Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021-2027 (FERC)* – dedykowane dla projektów związanych z rozwojem cyfryzacji, w tym z rozwojem e-usług oraz wzmocnieniem cyberbezpieczeństwa w przedsiębiorstwach i JST.
- *Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich 2021-2027 (PTFE)* – fundusze przeznaczone na szkolenia dla beneficjentów korzystających ze środków Funduszy Europejskich, działania informacyjno-promocyjne oraz rozwój systemu informatycznego umożliwiającego aplikowanie i rozliczanie projektów unijnych.

Ponadto, do współfinansowania projektów realizowanych w ramach programów operacyjnych lub w formule partnerstwa publiczno-prywatnego mogą zostać wykorzystane środki prywatne.

W latach 2019-2023 wydatki majątkowe inwestycyjne Gminy Stare Babice wyniosły łącznie blisko 160 mln zł – średnio 31,8 mln zł na rok. Biorąc te wyliczenia można oszacować, że w trakcie realizacji niniejszej strategii w okresie 2025-2035 Gmina Stare Babice poniesie wydatki inwestycyjne w wysokości około 318,4 mln zł. Szacunki będą precyzowane w oparciu o Wieloletnią Prognozę Finansową.

Tabela 11 Potencjalne źródła finansowania strategii

Cel strategiczny	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety
1. Gwarantowanie wysokiej jakości życia w Gminie Stare Babice poprzez rozwijanie oferty gminnej oraz wspieranie jej kapitału ludzkiego i społecznego	Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027	Priorytet FEMA.05 Fundusze Europejskie dla wyższej jakości życia na Mazowszu Priorytet FEMA.07 Fundusze Europejskie dla nowoczesnej i dostępnej edukacji na Mazowszu Priorytet FEMA.08 Fundusze Europejskie dla aktywnej integracji oraz rozwoju usług społecznych i zdrowotnych na Mazowszu Priorytet FEMA.09 Mazowsze bliższe obywatelom dzięki Funduszom Europejskim
	Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027	Priorytet FERS.02 Opieka nad dziećmi i równowaga między życiem prywatnym i zawodowym Priorytet FERS.03 Dostępność i usługi dla osób z niepełnosprawnościami Priorytet FERS.04 Spójność społeczna i zdrowie
	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FENIKS)	Priorytet FENX.06 Zdrowie Priorytet FENX.07 Kultura
	Sportowa Polska – Program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej (i inne Programy Ministerstwa Sportu i Turystyki)	
	Narodowy Fundusz Zdrowia	
	Fundusz Inicjatyw Obywatelskich	
	Programy Ministerstwa Zdrowia	
	Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	

Cel strategiczny	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety
	Środki budżetu jednostek samorządu terytorialnego – regionalne, powiatowe oraz środki własne gminy Środki budżetu państwa Środki pochodzące z budżetu województwa mazowieckiego Środki funduszy celowych; Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027; Inne środki publiczne	
2. Wzmacnianie lokalnej gospodarki Gminy Stare Babice poprzez rozwój przedsiębiorczości, wspieranie innowacji oraz tworzenie przyjaznych warunków dla biznesu i turystyki	Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027	Priorytet FEMA.01 Fundusze Europejskie dla bardziej konkurencyjnego i inteligentnego Mazowsza Priorytet FEMA.06 Fundusze Europejskie dla aktywnego zawodowo Mazowsza
	Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG)	Priorytet FENG.01 Wsparcie dla przedsiębiorców Priorytet FENG.02 Środowisko sprzyjające innowacjom
	Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027	Priorytet FERS.01 Umiejętności
	Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności	Komponent A „Odporność i konkurencyjność gospodarki”
	Program Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027	Priorytet 1. Innowacyjne społeczeństwa
	Program Interreg Europa Środkowa 2021-2027	Priorytet 1. Współpraca na rzecz inteligentnej Europy Środkowej
	Środki budżetu jednostek samorządu terytorialnego – regionalne, powiatowe oraz środki własne gminy Środki budżetu państwa Środki pochodzące z budżetu województwa mazowieckiego Środki funduszy celowych; Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027; Inne środki publiczne	
3. Kształtowanie przyjaznej i nowoczesnej przestrzeni Gminy Stare Babice poprzez zintegrowane planowanie, wzmacnianie powiązań transportowych i zachowanie walorów krajobrazowych	Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027	Priorytet FEMA.04 Fundusze Europejskie dla lepiej połączanego i dostępnego Mazowsza
	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FENIKS)	Priorytet FENX.04 Wsparcie sektora transportu z Funduszu Spójności Priorytet FENX.05 Wsparcie sektora transportu z EFRR
	Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności	Komponent E „Zielona, inteligentna mobilność” Komponent C „Transformacja cyfrowa”
	Program Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027	Priorytet 3. Społeczeństwa neutralne dla klimatu
	Program Interreg Europa Środkowa 2021-2027	Priorytet 3. Współpraca na rzecz lepiej połączanej Europy Środkowej
	Rządowy Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych	
	Środki budżetu jednostek samorządu terytorialnego – regionalne, powiatowe oraz środki własne gminy Środki budżetu państwa Środki pochodzące z budżetu województwa mazowieckiego Środki funduszy celowych; Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027; Inne środki publiczne	

Cel strategiczny	Potencjalne źródła finansowania	Priorytety
4. Tworzenie zdrowego i bezpiecznego środowiska życia w Gminie Stare Babice poprzez adaptację do zmian klimatu i ochronę walorów przyrodniczo-krajobrazowych	Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027	Priorytet FEMA.02 Fundusze Europejskie na zielony rozwój Mazowsza
	Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS)	Priorytet FENX.01 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z Funduszu Spójności Priorytet FENX.02 Wsparcie sektorów energetyka i środowisko z EFRR
	Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności	Komponent B „Zielona energia i zmniejszenie energochłonności”
	Program Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027	Priorytet 2. Społeczeństwa rozważnie korzystające z wody Priorytet 3. Społeczeństwa neutralne dla klimatu
	Program Interreg Europa Środkowa 2021-2027	Priorytet 2. Współpraca na rzecz bardziej zielonej Europy Środkowej
	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	
	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie	
	Środki budżetu jednostek samorządu terytorialnego – regionalne, powiatowe oraz środki własne gminy Środki budżetu państwa Środki pochodzące z budżetu województwa mazowieckiego Środki funduszy celowych; Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027; Inne środki publiczne	

Źródło: opracowanie własne.

Spis tabel i grafik

<i>Tabela 1 Cele i kierunki rozwoju zawarte w strategii rozwoju województwa</i>	<i>12</i>
<i>Tabela 2 Komplementarność strategii rozwoju gminy ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego 2030+ Innowacyjne Mazowsze.....</i>	<i>13</i>
<i>Tabela 3 Komplementarność strategii rozwoju gminy z opracowywaną strategią rozwoju ponadlokalnej.....</i>	<i>13</i>
<i>Tabela 4 Charakterystyka JCWP zlokalizowanych na terenie Gminy Stare Babice</i>	<i>17</i>
<i>Tabela 5 Charakterystyka JCWPd zlokalizowanych na terenie Gminy Stare Babice.</i>	<i>17</i>
<i>Tabela 6 Działania podstawowe przypisane do poszczególnych JCWP i JCWPd w IIaPGW znajdujących się na terenie Gminy Stare Babice.....</i>	<i>18</i>
<i>Tabela 7 Układ hierarchiczny systemu osadniczego Gminy Stare Babice.....</i>	<i>53</i>
<i>Tabela 8 Oczekiwane rezultaty planowanych działań wraz ze wskaźnikami.....</i>	<i>71</i>
<i>Tabela 9 Wzór raportu monitoringowego</i>	<i>78</i>
<i>Tabela 10 Wykaz dokumentów obowiązujących w Gminie Stare Babice wraz z oceną aktualności wobec strategii.....</i>	<i>81</i>
<i>Tabela 11 Potencjalne źródła finansowania strategii</i>	<i>84</i>
<i>Grafika 1 OSI bieguny wzrostu w województwie mazowieckim</i>	<i>15</i>
<i>Grafika 2 OSI problemowe w województwie mazowieckim</i>	<i>16</i>
<i>Grafika 3 JCWP i JCWPd na terenie gminy.....</i>	<i>18</i>
<i>Grafika 4 Łączne zagrożenie suszą na terenie Gminy Stare Babice.....</i>	<i>20</i>
<i>Grafika 5 Położenie Gminy Stare Babice na tle regionu</i>	<i>21</i>
<i>Grafika 6 Model struktury przestrzenno-funkcjonalnej gminy Stare Babice.....</i>	<i>62</i>
<i>Grafika 7 Wybrane ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Stare Babice.....</i>	<i>69</i>

Załącznik nr 1. Tabela monitoringowa

Cel strategiczny 1. Gwarantowanie wysokiej jakości życia w Gminie Stare Babice poprzez rozwijanie oferty gminnej oraz wspieranie jej kapitału ludzkiego i społecznego					
Cel szczegółowy 1.1. Wysokiej jakości oferta usług publicznych					
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	Potencjalne źródła finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działań	Horyzont czasowy wdrażania działań
- Zwiększanie dostępności usług publicznych oraz poprawa jakości obsługi mieszkańców między innymi w zakresie: - wdrażania rozwiązań cyfrowych (e-usług, elektronicznej obsługi interesanta itp.) - poprawy standardu infrastruktury Urzędu Gminy Stare Babice oraz jednostek organizacyjnych Gminy - stałego podnoszenia kompetencji pracowników Urzędu Gminy Stare Babice oraz jednostek organizacyjnych Gminy - Podnoszenie jakości i atrakcyjności oferty edukacyjnej, w tym poprzez: - podnoszenie standardu obiektów i infrastruktury oświaty - inwestycje w infrastrukturę zwiększającą komfort i bezpieczeństwo uczniów - doposażanie szkół w nowoczesne multimedialne pomoce dydaktyczne - rozwijanie włączającego systemu kształcenia i zapewnianie szerokiego dostępu do edukacji bez dyskryminacji, na zasadach równych szans - Rozwijanie oferty przedszkolnej i współpraca w tym zakresie z innymi podmiotami - Rozwój oferty kulturalno-rozrywkowej w gminie poprzez wspieranie i tworzenie instytucji kultury - Tworzenie miejsc wielopokoleniowych spotkań z niezbędną infrastrukturą - Działania ukierunkowane na zwiększenie dostępu do podstawowych i specjalistycznych usług medycznych - Rozwijanie oferty usług zdrowotnych i wspierających dla mieszkańców, w tym także dedykowanych seniorom i osobom ze szczególnymi potrzebami	Podniesienie jakości i rozwój oferty usług społecznych i komunalnych skierowanej do przedstawicieli wszystkich grup wiekowych i społecznych, a tym samym gwarantowanie wysokiej jakości życia w gminie.	- Liczba wybudowanych zmodernizowanych lub doposażonych jednostek użyteczności publicznej. - Liczba nowo utworzonych jednostek kultury lub poszerzenie oferty już istniejących. - Liczba nowo wdrożonych usług zdrowotnych i wspierających dla mieszkańców w tym dla seniorów i osób ze szczególnymi potrzebami (dotyczy usług pielęgnacyjnych, rehabilitacyjnych, opiekuńczych, asystencji osobistej i usług wytchnieniowych). - Liczba wdrożonych e-usług w Urzędzie Gminy i jednostkach podległych. - Liczba szkoleń pracowników. - Liczba miejsc w przedszkolach publicznych i niepublicznych. - Liczba wydarzeń kulturalnych organizowanych w gminie. - Liczba powstałych lub zmodernizowanych przestrzeni wielopokoleniowych. - Liczba programów zdrowotnych i wspierających realizowanych dla mieszkańców w tym także dedykowanych seniorom i osobom ze szczególnymi potrzebami.	- Środki własne gminy - Środki budżetu państwa - Środki pochodzące z budżetu województwa mazowieckiego - Środki funduszy celowych - Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 - Narodowy Fundusz Zdrowia - Fundusz Inicjatyw Obywatelskich - Programy Ministerstwa Zdrowia - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych - Inne środki publiczne i prywatne	- Urząd Gminy Stare Babice - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - Dom Kultury Stare Babice - Biblioteka Publiczna Gminy Stare Babice - Jednostki oświatowe	2035
Cel szczegółowy 1.2. Zintegrowana i zaangażowana społeczność lokalna					
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	Potencjalne źródła finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działań	Horyzont czasowy wdrażania działań
- Wspieranie oddolnych inicjatyw społecznych oraz wspieranie lokalnych liderów w zakresie aktywizacji społeczności i wspierania uczestnictwa w życiu gminy - Organizacja wydarzeń integrujących lokalną społeczność, podejmowanie działań i wspieranie inicjatyw służących budowaniu tożsamości lokalnej, współodpowiedzialności, więzi, wspólnoty i patriotyzmu - Rozwój społeczeństwa obywatelskiego, wzmacnianie poczucia wspólnotowości mieszkańców poprzez wzmacnianie dialogu samorządu z mieszkańcami, podnoszenie kompetencji społecznych oraz wspólne z interesariuszami poszukiwanie innowacyjnych rozwiązań problemów gminnych - Wspieranie i promocja wolontariatu i aktywności społecznej	Wzrost poziomu integracji i zaangażowania mieszkańców w sprawy gminne i życie społeczne oraz budowanie silnej tożsamości lokalnej.	- Liczba zorganizowanych wydarzeń integrujących lokalną społeczność i promujących lokalną tożsamość (m.in.: imprezy plenerowe, koncerty, pikniki rodzinne, turnieje międzyszkolne o charakterze integrującym). - Liczba zorganizowanych akcji promocyjno-informacyjnych	- Środki własne gminy - Środki budżetu państwa - Środki pochodzące z budżetu województwa mazowieckiego - Środki funduszy celowych - Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027	- Urząd Gminy Stare Babice - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji Stare Babice - Dom Kultury Stare Babice - Biblioteka Publiczna Gminy Stare Babice	2035

• Inicjowanie i wspieranie nawiązywania porozumień (sieci) partnerów społecznych i organizacji pozarządowych • Prowadzenie działań z zakresu edukacji obywatelskiej, dotyczących zasad działania JST oraz praw i obowiązków obywatelskich mieszkańców • przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zwiększenie poziomu integracji społecznej • Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie funkcjonowania i charakteru gminy oraz realizacja działań ukierunkowanych na zachowanie specyfiki gminy		• i/lub edukacyjnych z zakresu edukacji obywatelskiej. • Liczba udzielonych dotacji dla organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, organizacji społecznych. • Liczba zrealizowanych inicjatyw lokalnych zgłoszonych przez mieszkańców w ramach funduszu sołeckiego/budżetu obywatelskiego. • Liczba spotkań konsultacyjnych, debat, paneli dyskusyjnych itp. z mieszkańcami. • Liczba projektów realizowanych z udziałem wolontariuszy. • Liczba programów wsparcia dla osób potrzebujących pomocy. • Liczba zorganizowanych sesji/spotkań organów doradczych reprezentujących różne grupy społeczne.	• Narodowy Fundusz Zdrowia • Fundusz Inicjatyw Obywatelskich • Sportowa Polska – Program rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej (i inne Programy Ministerstwa Sportu i Turystyki) • Inne środki publiczne i prywatne	• Jednostki oświatowe	
Cel szczegółowy 1.3. Elastyczna i odpowiedzialna polityka społeczna					
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	Potencjalne źródła finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działań	Horyzont czasowy wdrażania działań
• Rozwijanie oferty zajęć pozalekcyjnych oraz kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży, między innymi: zajęć wyrównawczych, podnoszących poziom wiedzy, przygotowujących do egzaminów, rozwijających zainteresowania, stymulujących rozwój umiejętności, kompetencji kluczowych • Utworzenie miejsca przeznaczonego między innymi do edukacji dzieci i młodzieży z obszaru nauk ścisłych i humanistycznych z wykorzystaniem historycznego dziedzictwa Radiostacji Babice we współpracy z zainteresowanymi podmiotami • Wspieranie młodych osób w osiąganiu niezależności poprzez rozwój polityki mieszkaniowej oraz udzielanie pomocy przy wkraczaniu na rynek pracy • Zapewnianie bezpieczeństwa publicznego, tym poprzez rozwój infrastruktury miejsc strategicznych na wypadek sytuacji kryzysowych • Promocja i upowszechnianie idei uczenia się przez całe życie, nieograniczającego się wyłącznie do edukacji formalnej • Realizacja działań informacyjnych i edukacyjnych w zakresie profilaktyki zdrowia, pierwszej pomocy oraz promowanie zdrowego, aktywnego trybu życia • Systematyczny rozwój, doskonalenie systemu profitów dla zameldowanych mieszkańców • Ograniczanie negatywnych zjawisk społecznych, w tym zapobieganie zjawisku wykluczenia społecznego, przemocy w rodzinie, alkoholizmowi i narkomanii • Wspieranie osób w trudnej sytuacji życiowej, w tym przede wszystkim zapewnianie wsparcia pedagogicznego, psychologicznego i psychiatrycznego, a także szkoleniowego, transportowego i wytchnieniowego skierowanego do osób z niepełnosprawnościami • Zwiększanie dostępności usług i infrastruktury publicznej dla osób z niepełnosprawnościami, w tym przede wszystkim budynków, transportu, technologii i systemów informacyjno-komunikacyjnych	Zapewnienie dogodnych warunków do zakładania rodziny i rozwoju osobistego, co przyczyni się do wzrostu liczby urodzeń, a tym samym do ograniczenia zjawiska starzenia się społeczeństwa i budowania kapitału ludzkiego gminy.	• Liczba zorganizowanych akcji lub działań promocyjno-informacyjnych i/lub edukacyjnych z zakresu ograniczania negatywnych zjawisk społecznych (dotyczy akcji związanych m. in. z zapobieganiem zjawisku wykluczenia społecznego, przemocy w rodzinie, alkoholizmowi i narkomanii). • Liczba zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych i kół zainteresowań w tym rozwijających kompetencje kluczowe. • Liczba utworzonych miejsc przeznaczonych między innymi do edukacji dzieci i młodzieży z obszaru nauk ścisłych i humanistycznych z wykorzystaniem historycznego dziedzictwa Radiostacji Babice. • Liczba działań zwiększających bezpieczeństwo na wypadek sytuacji kryzysowych. • Liczba inicjatyw promujących uczenie się przez całe życie.	• Środki własne gminy • Środki budżetu państwa • Środki pochodzące z budżetu województwa mazowieckiego • Środki funduszy celowych • Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 • Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 • Narodowy Fundusz Zdrowia • Fundusz Inicjatyw Obywatelskich • Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych • Inne środki publiczne i prywatne	• Urząd Gminy Stare Babice • Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej • Dom Kultury Stare Babice • Biblioteka Publiczna Gminy Stare Babice • Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji Stare Babice • Straż Gminna Gminy Stare Babice • Jednostki oświatowe • Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne	2035

		- Liczba akcji informacyjnych i edukacyjnych z zakresu profilaktyki zdrowotnej. - Liczba udostępnionych benefitów/profitów dla zameldowanych mieszkańców. - Liczba budynków publicznych przystosowanych do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami. - Liczba programów lub działań wspierających osoby ze specjalnymi potrzebami.			
Cel strategiczny 2. Wzmacnianie lokalnej gospodarki Gminy Stare Babice poprzez rozwój przedsiębiorczości, wspieranie innowacji oraz tworzenie przyjaznych warunków dla biznesu i turystyki					
Cel szczegółowy 2.1. Konkurencyjność i innowacyjność lokalnych przedsiębiorstw					
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	Potencjalne źródła finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działań	Horyzont czasowy wdrażania działań
- Promowanie i rozwijanie postaw przedsiębiorczości i samozatrudnienia wśród mieszkańców - Wspieranie aktywności zawodowej i rozwijanie lokalnego rynku pracy we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy dla Powiatu Warszawskiego Zachodniego - Wspieranie współpracy lokalnych przedsiębiorstw ze środowiskiem naukowym w zakresie badań i rozwoju technologii w celu podnoszenia ich innowacyjności i konkurencyjności na rynku - Wzmacnianie lokalnego patriotyzmu gospodarczego, między innymi poprzez: - promocję lokalnych przedsiębiorstw, produktów i usług - budowę targowiska produktów lokalnych - Wzmacnianie dialogu i współpracy samorządu z lokalnymi przedsiębiorcami - Dążenie do współpracy międzysektorowej, sieciowanie przedsiębiorców, wspieranie wymiany doświadczeń itp. - Wspieranie rolnictwa i rozwoju lokalnych producentów żywności i sektora przetwórstwa rolno-spożywczego - Współpraca i wspieranie w zakresie rozwoju inkubatorów przedsiębiorczości i centrów start-upowych, - Wspieranie współpracy lokalnych przedsiębiorstw z Instytucjami Otoczenia Biznesu w celu wzmocnienia ich konkurencyjności i zapewnienia warunków do rozwoju - Wspieranie działań w obszarze podmiotów ekonomii społecznej	Zwiększenie liczby i potencjału lokalnych firm poprzez wsparcie innowacyjności, współpracy i promocji lokalnych produktów.	- Liczba nowo zarejestrowanych działalności gospodarczych. - Stopa bezrobocia lokalnego (wskaźnik podawany w procentach z danych Powiatowego Urzędu Pracy). - Liczba przedsiębiorstw korzystających ze wsparcia w zakresie innowacji i transferu technologii. - Liczba działań promocyjnych skierowanych do lokalnych przedsiębiorstw. - Liczba lokalnych przedsiębiorstw biorących udział w wydarzeniach gminnych. - Realizacja inwestycji w zakresie budowy targowiska (tak/nie).	- Środki własne gminy - Środki budżetu państwa - Środki pochodzące z budżetu województwa mazowieckiego - Środki funduszy celowych - Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) - Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 - Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności - Program Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027 - Program Interreg Europa Środkowa 2021-2027 - Inne środki publiczne i prywatne	Urząd Gminy Stare Babice	2035
Cel szczegółowy 2.2. Atrakcyjne warunki do lokowania inwestycji					
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	Potencjalne źródła finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działań	Horyzont czasowy wdrażania działań
- Tworzenie dogodnych warunków do lokalizowania inwestycji w gminie poprzez rozwój niezbędnej infrastruktury – sieci uzbrojenia terenu, infrastruktury drogowej, obiektów i terenów inwestycyjnych - Dążenie do rozwoju systemu lokalnych ulg podatkowych i preferencyjnych warunków dla nowych firm lub inwestycji w gminie - Przygotowanie i promocja kompleksowej oferty inwestycyjnej gminy - Tworzenie przestrzeni dla działań innowacyjnych, inkubacyjnych - Zapewnienie wsparcia przedsiębiorcom, zapewnienie informacji o programach, dotacjach, formach dofinansowania, w tym poprzez utworzenie w gminie punktu obsługi inwestora/przedsiębiorcy	Podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej gminy oraz jej rozwój społeczno-gospodarczy dzięki stworzeniu dogodnych warunków do zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej w gminie.	- Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności (wskaźnik mierzony na podstawie danych BDL GUS). - Powierzchnia nowo przygotowanych terenów inwestycyjnych [ha].	- Środki własne gminy - Środki budżetu państwa - Środki pochodzące z budżetu województwa mazowieckiego - Środki funduszy celowych - Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027	Urząd Gminy Stare Babice	2035

		- Długość nowo wybudowanych i zmodernizowanych dróg gminnych (km). - Długość nowo wybudowanych i zmodernizowanych sieci wodociągowych i kanalizacyjnych.	- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) - Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 - Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności - Program Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027 - Program Interreg Europa Środkowa 2021-2027 - Inne środki publiczne i prywatne		
Cel szczegółowy 2.3. Rozwinięte funkcje rekreacyjne i turystyczne					
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	Potencjalne źródła finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działań	Horyzont czasowy wdrażania działań
- Rozbudowa infrastruktury rekreacyjno-sportowej i wypoczynkowej tworzącej warunki dla rozwoju turystyki jednodniowej i weekendowej, w tym rozbudowa sieci ścieżek, szlaków i tras pieszych i rowerowych - Budowa oferty turystycznej, komplementarnej wobec oferty pozostałych gmin WOF, z uwzględnieniem dziedzictwa kulturalnego i historycznego charakteru gminy - Wspieranie rozwoju zaplecza gastronomicznego i noclegowego odpowiedniego dla skali gminy, tj. gospodarstw agroturystycznych, małych i średnich obiektów noclegowych oraz pensjonatów - Pakietowanie regionalnych produktów i usług turystycznych we współpracy z sąsiednimi gminami, w ramach WOF - Inicjowanie i współpraca przy prowadzeniu badań marketingowych i monitorujących rozwój turystyki w gminie i regionie	Wzmocnienie potencjału turystycznego i rekreacyjnego gminy jako miejsca wypoczynku weekendowego, a tym samym dywersyfikacja struktury gospodarczej.	- Długość nowoutworzonych ciągów komunikacyjnych sprzyjających rekreacji i turystyce [km]. - Liczba przedsięwzięć z zakresu rozwoju oferty turystycznej zrealizowanej we współpracy z innymi samorządami w ramach WOF. - Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych (np. boisk, siłowni plenerowych, placów zabaw, miejsc wypoczynku, parków). - Liczba wydarzeń kulturalnych/historycznych organizowanych w oparciu o dziedzictwo lokalne.	- Środki własne gminy - Środki budżetu państwa - Środki pochodzące z budżetu województwa mazowieckiego - Środki funduszy celowych - Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) - Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 - Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności - Program Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027 - Program Interreg Europa Środkowa 2021-2027 - Inne środki publiczne i prywatne	- Urząd Gminy Stare Babice - Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji Stare Babice	2035
Cel szczegółowy 2.4. Silna, rozpoznawalna marka gminy Stare Babice					
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	Potencjalne źródła finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działań	Horyzont czasowy wdrażania działań
- Kształtowanie pozytywnego wizerunku gminy Stare Babice oraz budowa jej marki jako zielonej, wypoczynkowej i rekreacyjnej gminy - Realizacja działań promocyjnych, w tym m.in. udostępnianie materiałów promocyjnych w formie tradycyjnej i elektronicznej (m.in. wydawnictwa promocyjne, foldery, mapy, przewodniki, aplikacja mobilna, działalność w mediach społecznościowych)	Zbudowanie pozytywnego wizerunku gminy jako nowoczesnego, zielonego i przyjaznego miejsca do życia, pracy i wypoczynku.	- Liczba zrealizowanych przedsięwzięć, kampanii, wydarzeń itp. związanych z promocją gminy. - Liczba nagród, wyróżnień przyznanych Gminie. - Liczba materiałów promocyjnych na temat gminy kształtujących	- Środki własne gminy - Środki budżetu państwa - Środki pochodzące z budżetu województwa mazowieckiego - Środki funduszy celowych - Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027	- Urząd Gminy Stare Babice - Dom Kultury Stare Babice - Biblioteka Publiczna Gminy Stare Babice	2035

- Wzmocnienie i uatrakcyjnienie wizerunku gminy na bazie jej potencjału gospodarczego, inwestycyjnego, przyrodniczego, turystycznego i kulturowego, w tym m.in. z wykorzystaniem dziedzictwa historii Radiostacji Babice - Prowadzenie gospodarczych działań promocyjnych związanych z pozyskiwaniem inwestorów - Bieżący monitoring potrzeb i oczekiwań lokalnej społeczności co do dalszych działań rozwojowych gminy - Utrzymywanie i pogłębianie zaufania mieszkańców do samorządu lokalnego - Współpraca z inwestorami i przedsiębiorcami w zakresie działań promocyjnych i wizerunkowych		jej pozytywny wizerunek i rozpoznawalność. Liczba działań promocyjnych zrealizowanych we współpracy z przedsiębiorcami.	- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG) - Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 - Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności - Inne środki publiczne i prywatne		
Cel strategiczny 3. Kształtowanie przyjaznej i nowoczesnej przestrzeni Gminy Stare Babice poprzez zintegrowane planowanie, wzmacnianie powiązań transportowych i zachowanie walorów krajobrazowych					
Cel szczegółowy 3.1. Zrównoważony rozwój przestrzenny					
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	Potencjalne źródła finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działań	Horyzont czasowy wdrażania działań
- Zachowanie ładu przestrzennego oraz dostosowywanie infrastruktury do zmieniających się funkcji obiektów i terenów - Podnoszenie standardu przestrzeni publicznych i zwiększanie ich dostępności, w tym poprzez: - Podnoszenie jakości istniejących terenów zielonych i parkowych, pielęgnowanie zieleni, uzupełnianie przestrzeni o elementy małej architektury - Zagospodarowywanie nowych terenów zielonych, budowę parków oraz miejsc odpoczynku - Uzupełnianie przestrzeni publicznej o elementy małej architektury - Opracowanie i wdrożenie zasad i warunków sytuowania w przestrzeni publicznej elementów zagospodarowania krajobrazu - Dążenie do wdrożenia najlepszych standardów i nowoczesnych rozwiązań w zakresie realizacji obiektów użyteczności publicznej z uwzględnieniem dbałości o środowisko i potrzeb społecznych - Wdrażanie i wspieranie inicjatyw z zakresu edukacji i podnoszenia świadomości społecznej dotyczącej współodpowiedzialności za wspólną przestrzeń, infrastrukturę publiczną i środowisko - Wzmacnianie powiązań funkcjonalno-przestrzennych między wszystkimi miejscowościami gminy oraz terenami oddziałującymi pośrednio i bezpośrednio na obszar gminy - Ochrona terenów przyrodniczych przed nadmierną presją urbanizacyjną oraz niekontrolowana zabudową	Efektywne wykorzystanie dostępnej przestrzeni, zachowanie ładu przestrzennego i wysokiej jakości przestrzeni publicznych z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców i zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju.	- Powierzchnia przebudowanych i/lub nowo zagospodarowanych przestrzeni publicznych [m²] (Dotyczy przestrzeni publicznych dostosowanych do pełnienia funkcji społecznych, integracyjnych, kulturalnych, sportowych, rekreacyjnych, turystycznych). - Udział powierzchni terenów zieleni w ogólnej powierzchni gminy [%] (wskaźnik mierzony na podstawie danych BDL GUS). - Liczba zrealizowanych inwestycji w zakresie terenów zielonych i parkowych, pielęgnowanie zieleni, uzupełnianie przestrzeni o elementy małej architektury. - Łączna powierzchnia terenów zielonych dostępnych publicznie (ha). - Opracowanie i wdrożenie regulaminu/zasad sytuowania elementów zagospodarowania krajobrazu (tak/nie). - Liczba nowoczesnych realizacji obiektów użyteczności publicznej zgodnych ze standardami ekologicznymi i potrzebami społecznymi. - Liczba inwestycji publicznych realizowanych z wykorzystaniem rozwiązań proekologicznych (np. OZE, retencja, zielone dachy). - Liczba projektów inwestycyjnych poprawiających powiązania między miejscowościami w gminie.	- Środki własne gminy - Środki budżetu państwa - Środki pochodzące z budżetu województwa mazowieckiego - Środki funduszy celowych - Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS) - Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności - Program Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027 - Program Interreg Europa Środkowa 2021-2027 - Rządowy Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie - Inne środki publiczne i prywatne	- Urząd Gminy Stare Babice - Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji Stare Babice	2035
Cel szczegółowy 3.2. Efektywny transport i komunikacja					

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	Potencjalne źródła finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działań	Horyzont czasowy wdrażania działań
- Budowa, rozbudowa i modernizacja dróg gminnych wraz z infrastrukturą okołodrogową oraz poprawa ich standardu technicznego - Dążenie do realizacji lokalnych i ponadlokalnych połączeń uwzględniających poprawę komunikacji zbiorowej i potrzeby wszystkich uczestników ruchu drogowego - Dążenie do uporządkowania kluczowych sieci komunikacyjnych na poziomie lokalnym i ponadlokalnym - Współpraca w zakresie rozwoju połączeń transportu publicznego i dążenie do optymalizacji oferty - Wdrażanie rozwiązań sprzyjających korzystaniu z transportu publicznego, w tym Park&Ride, Park&Bike, centrów przesiadkowych - Rozwój sieci dróg dla rowerów wraz z niezbędną infrastrukturą do obsługi ruchu rowerowego, systemu wypożyczalni rowerów i innych pojazdów - Poprawa poziomu bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu drogowego - Podjęmowanie działań na rzecz zmniejszenia udziału samochodowego transportu indywidualnego w strukturze przejazdów poprzez aktywną promocję korzystania z alternatywnych środków lokomocji	Połączenie funkcjonalne i komunikacyjne gminy z sąsiednimi gminami i regionem, wzmocnienie powiązań funkcjonalno-przestrzennych zwłaszcza w obrębie WOF oraz podniesienie poziomu mobilności mieszkańców.	- Długość nowo wybudowanych, przebudowanych lub zmodernizowanych dróg gminnych [km]. - Liczba działań i rozwiązań sprzyjających korzystaniu z transportu publicznego. - Liczba zrealizowanych inwestycji w infrastrukturę około drogową (np. chodniki, oświetlenie, odwodnienie, przystanki). - Liczba utworzonych lub zmodernizowanych połączeń komunikacji zbiorowej (linii autobusowych, przystanków). - Długość nowo wybudowanych lub zmodernizowanych dróg rowerowych (km). - Liczba miejsc postojowych dla rowerów. - Liczba przeprowadzonych inwestycji poprawiających bezpieczeństwo ruchu (np. przejścia dla pieszych, doświetlenia, progi zwalniające). - Liczba działań promocyjnych na rzecz korzystania z komunikacji zbiorowej i rowerów	- Środki własne gminy - Środki budżetu państwa - Środki pochodzące z budżetu województwa mazowieckiego - Środki funduszy celowych - Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS) - Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności - Program Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027 - Program Interreg Europa Środkowa 2021-2027 - Rządowy Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie - Inne środki publiczne i prywatne	Urząd Gminy Stare Babice	2035
Cel szczegółowy 3.3. Infrastruktura techniczna					
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	Potencjalne źródła finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działań	Horyzont czasowy wdrażania działań
- Budowa i modernizacja sieci oraz urządzeń wodno-kanalizacyjnych - Rozwój racjonalnego i efektywnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi oraz wspieranie recyklingu odpadów poprzez rozbudowę zaplecza technicznego i infrastruktury dla gospodarki odpadami - Dążenie do zapewnienia wysokiego poziomu bezpieczeństwa i samowystarczalności gminy - Wspieranie przedsięwzięć zapewniających jak największy dostęp do sieci teleinformatycznej na terenie gminy - Sukcesywny rozwój sieci oświetlenia gminnego oraz wymiana istniejącego oświetlenia na energooszczędne - Dążenie do dywersyfikacji źródeł energii w gminie, w tym poprzez rozwój OZE (fotowoltaika, geotermia itp.)	Zwiększenie niezawodności i dostępności podstawowej infrastruktury technicznej odpowiadającej na potrzeby rosnącej populacji, a tym samym tworzenie warunków do harmonijnego rozwoju zabudowy mieszkaniowej, z zachowaniem spójności z rozwojem infrastruktury podstawowej.	- Długość nowej, przebudowanej lub zmodernizowanej infrastruktury sieciowej [km] (Dotyczy sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, deszczowej). - Liczba wdrożonych rozwiązań OZE. - Liczba nowych lub zmodernizowanych punktów selektywnego zbierania odpadów (PSZOK). - Liczba przeprowadzonych akcji edukacyjnych dotyczących segregacji i recyklingu odpadów. - Liczba przedsięwzięć/inwestycji zwiększających poziom	- Środki własne gminy - Środki budżetu państwa - Środki pochodzące z budżetu województwa mazowieckiego - Środki funduszy celowych - Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS) - Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności	- Urząd Gminy Stare Babice - Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Eko-Babice Sp. z o. o.	2035

		bezpieczeństwa technicznego infrastruktury (np. monitoring, systemy awaryjne, systemy informatyczne, agregaty prądotwórcze). Długość ulic objętych nowoczesnym oświetleniem (km).	- Program Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027 - Program Interreg Europa Środkowa 2021-2027 - Rządowy Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie - Inne środki publiczne i prywatne		
Cel szczegółowy 3.4. Funkcjonalna infrastruktura społeczna					
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	Potencjalne źródła finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działań	Horyzont czasowy wdrażania działań
- Rozwój lokalnych centrów infrastruktury społecznej oraz terenów rekreacyjno-wypoczynkowych - Modernizacja i rozbudowa istniejących oraz budowa nowej bazy sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej oraz jej wykorzystanie do organizacji wydarzeń i udostępnianie zainteresowanym - Gospodarowanie gminnym zasobem mieszkaniowym i zwiększanie dostępności do mieszkań komunalnych i socjalnych oraz mieszkań treningowych i chronionych - Rozwój infrastruktury i obiektów użyteczności publicznej	Rozwój nowoczesnych, wielofunkcyjnych obiektów i przestrzeni publicznych sprzyjających integracji i aktywności mieszkańców.	- Liczba nowo wybudowanych, przebudowanych i/lub zmodernizowanych obiektów sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych i użyteczności publicznej. - Liczba wydarzeń społecznych i rekreacyjnych organizowanych na nowo wybudowanych, przebudowanych i/lub zmodernizowanych obiektach sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych i użyteczności publicznej. - Liczba imprez, zawodów sportowych lub wydarzeń kulturalnych organizowanych w gminie.	- Środki własne gminy - Środki budżetu państwa - Środki pochodzące z budżetu województwa mazowieckiego - Środki funduszy celowych - Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS) - Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności - Program Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027 - Program Interreg Europa Środkowa 2021-2027 - Rządowy Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie - Inne środki publiczne i prywatne	- Urząd Gminy Stare Babice - Gminny Ośrodek Sportu i Rekreacji Stare Babice - Jednostki oświatowe - Centrum Opiekuńczo-Mieszkalne	2035
Cel strategiczny 4. Tworzenie zdrowego i bezpiecznego środowiska życia w Gminie Stare Babice poprzez adaptację do zmian klimatu i ochronę walorów przyrodniczo-krajobrazowych					
Cel szczegółowy 4.1. Wysoka jakość środowiska					

Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	Potencjalne źródła finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działań	Horyzont czasowy wdrażania działań
- Prowadzenie działań edukacyjno-informacyjnych z zakresu edukacji ekologicznej i kształtowanie postaw proekologicznych wśród mieszkańców, m.in. poprzez promocję oszczędzania wody, informowanie o szkodliwości wykorzystania do ogrzewania wyrobów do tego niewłaściwych oraz angażowanie mieszkańców w akcje proekologiczne - Nawiązywanie i zacieśnianie współpracy z samorządami oraz instytucjami w zakresie działań promocyjnych i szkoleniowych dotyczących edukacji ekologicznej, zwłaszcza w obrębie obszarów cennych przyrodniczo - Monitorowanie jakości powietrza i stałe dążenie do jej poprawy, w tym poprzez egzekwowanie wykroczeń związanych z wykorzystywaniem niewłaściwych materiałów opałowych - Dalszy rozwój racjonalnego i efektywnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi, działania na rzecz doskonalenia gospodarki odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym - Dążenie do ochrony zieleni w procesach inwestycyjnych	Poprawa stanu środowiska naturalnego i świadomości ekologicznej mieszkańców poprzez edukację i działania proekologiczne.	- Liczba zorganizowanych akcji promocyjno-informacyjnych i/lub edukacyjnych z zakresu edukacji ekologicznej. - Monitoring przekroczeń dla PM10, PM2,5 i PM1 (tak/nie). - Liczba działań w zakresie ochrony przyrody w procesach inwestycyjnych (np. kompensacja areału zieleni). - Liczba zorganizowanych akcji społecznych z udziałem mieszkańców (np. sprzątanie terenów, sadzenie drzew, zbiórki odpadów). - Liczba nawiązanych i realizowanych partnerstw/szkoleń/działań dotyczących edukacji ekologicznej. - Liczba wspólnych projektów lub wydarzeń realizowanych z innymi samorządami lub instytucjami. - Liczba przeprowadzonych kontroli dotyczących wykorzystywania niewłaściwych materiałów opałowych. - Liczba wykrytych i zgłoszonych przypadków spalania odpadów/niewłaściwych materiałów opałowych. - Liczba punktów monitorujących jakość powietrza. - Poziom przygotowania odpadów do ponownego użycia i recyklingu (%). - Liczba przeprowadzonych kampanii edukacyjnych dotyczących segregacji i obiegu zamkniętego. - Liczba inwestycji, w których zastosowano prośrodowiskowe rozwiązania (np. zbiorniki retencyjne)	- Środki własne gminy - Środki budżetu państwa - Środki pochodzące z budżetu województwa mazowieckiego - Środki funduszy celowych - Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 - Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnKS) - Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności - Program Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027 - Program Interreg Europa Środkowa 2021-2027 - Rządowy Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie - Inne środki publiczne i prywatne	- Urząd Gminy Stare Babice - Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Eko-Babice Sp. z o. o.	2035
Cel szczegółowy 4.2. Gmina odporna na zmiany klimatu					
Kierunki działań	Oczekiwane rezultaty	Wskaźniki	Potencjalne źródła finansowania	Podmioty odpowiedzialne za wdrożenie działań	Horyzont czasowy wdrażania działań

• Tworzenie i wdrażanie zintegrowanego systemu retencji wodnej i odprowadzania wód deszczowych oraz promowanie retencjonowania wody oraz mających na celu zabezpieczenie przed gwałtownymi zjawiskami pogodowymi – powodzie i podtopienia • Podnoszenie potencjału organizacyjnego i technicznego służb ratunkowych • Wdrażanie i rozwijanie rozwiązań zmierzających do poprawy jakości stanu środowiska oraz zachowania i poprawy bioróżnorodności	Zwiększenie odporności gminy na skutki zmian klimatycznych oraz poprawa warunków bezpieczeństwa w gminie, w tym poprzez zapobieganie m.in. zagrożeniom powodziowym i pożarowym.	• Liczba zrealizowanych inwestycji z zakresu retencji wodnej i odprowadzania wód deszczowych (np. tworzenie zbiorników retencyjnych, zwiększanie powierzchni zadrzewień, rozwój systemu kanalizacji deszczowej). • Liczba działań wspierających służby ratunkowe. • Liczba inwestycji mających na celu minimalizowanie skutków powodzi i podtopień. • Liczba szkoleń w zakresie reagowania na sytuacje kryzysowe. • Liczba działań na rzecz zachowania lub zwiększenia bioróżnorodności (np. nasadzenia rodzimych gatunków drzew/krzewów, oczka wodne, łąki kwietne).	• Środki własne gminy • Środki budżetu państwa • Środki pochodzące z budżetu województwa mazowieckiego • Środki funduszy celowych • Fundusze Europejskie dla Mazowsza 2021-2027 • Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko 2021-2027 (FEnIKS) • Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększania Odporności • Program Interreg Region Morza Bałtyckiego 2021-2027 • Program Interreg Europa Środkowa 2021-2027 • Rządowy Fundusz Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych • Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej • Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie • Inne środki publiczne i prywatne	• Urząd Gminy Stare Babice • Gminne Przedsiębiorstwo Komunalne Eko-Babice Sp. z o. o.	2035
---	--	---	---	--	------